Ateitis

Nr 4-5 1993 m.

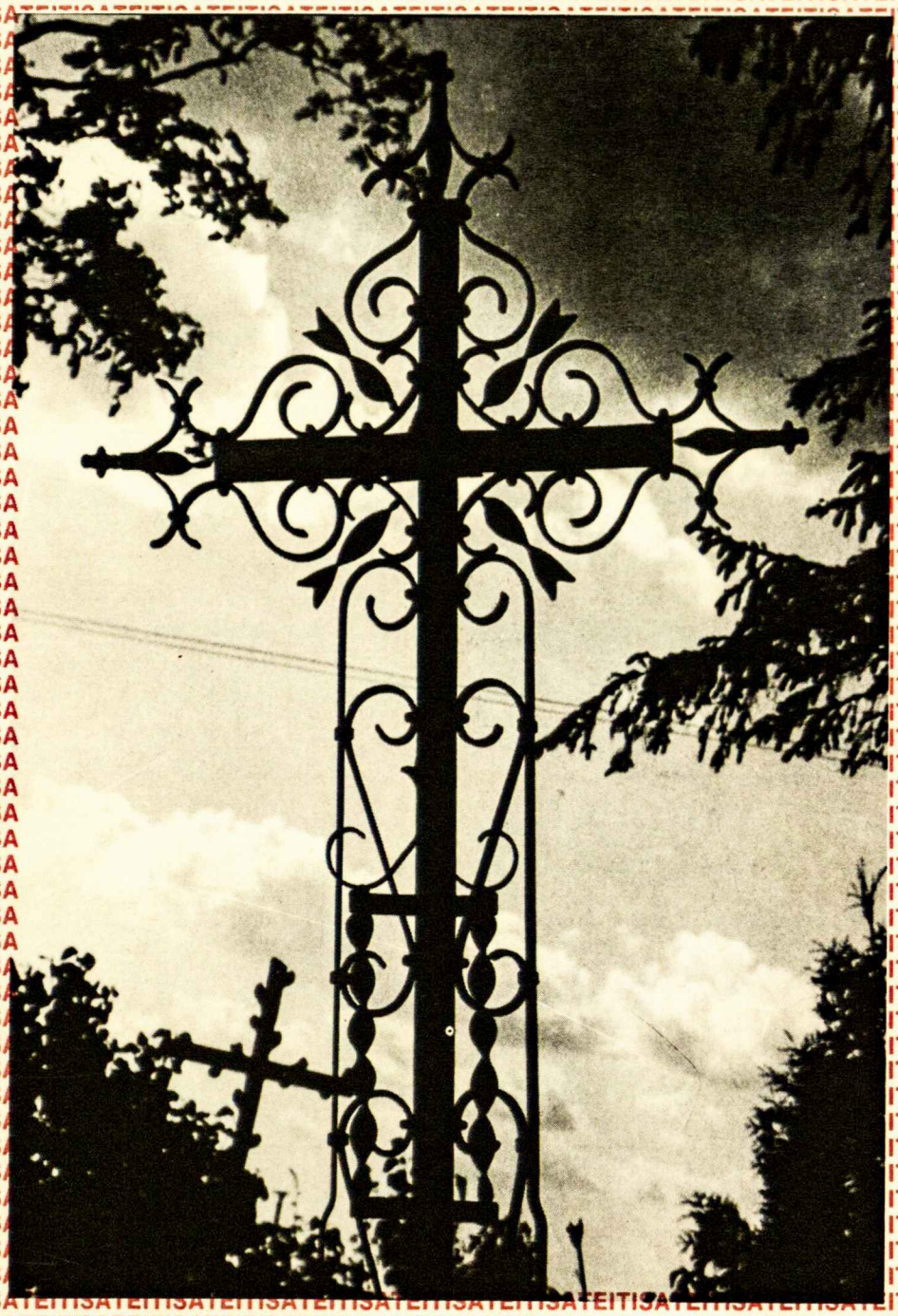

Ateitis

Konferencija užsibaigė, o kas toliau?
D. Bindokienė.....125

Ateitininkų Federacijos konferencija
Juozas Polikaitis.....127

Ruduo (eil.)
Pranas Viverskis.....130

Organizacinė ateitininkų veikla ir struktūra
Juozas Baužys.....131

Jonas Paulius II ir Lietuva
Vytautas Bagdanavičius, MIC.....133

Šventasis Tėvas kalba Lietuvai
D. Bindokienė.....134

Geri daiktai
Vytautas Volertas.....137

TIKIU.....139

Paklausyk
Vertė Aldona Kamantienė.....140

ATEITININKAI LIETUVOJE.....141

LIAUDIES LOBIAI.....151

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS.....153

MŪSŲ VEIKLA.....157

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas

1993
VOL. LXXXIII NR. 4-5

REDAKTORĖ:
Danutė Bindokienė,
7155 S. Homan Ave.,
Chicago, IL 60629. USA
Telef. (312)776-2036

REDAKCIJOS NARĖ:
Ramunė Kubiliūtė

TECHNINIS REDAKTORIUS:
Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS
Juozas Polikaitis
1209 Country Lane
Lemont, IL 60439, USA
Tel.: (708) 257-2022

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published by-monthly, by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.

© 1993 by the Lithuanian Catholic Federation *Ateitis*. All rights reserved. POSTMASTER. Send address changes to **ATEITIS, Business address: 1209 Country Lane, Lemont, IL 60439, USA.**

KONFERENCIJA UŽSIBAIGĖ, O KAS TOLIAU?

Daug reklamuota, dar daugiau vilčių teikusi, konferencija buvo sėkminga. Dabar bereikia dirbti ir laukti tų vilčių įgyvendinimo. Iš tikrųjų mes turime dar visus metus (iki Kongreso ateinančią vasarą) apsispręsti, arba, galima sakyti, nuspręsto ateitininkijos likimą už tėvynės ribų. Darbo dienos savaitgalio konferencija tebuvo pati pradžia, užuomazga ir sveikas apskatinimas pagaliau atvirai pažvelgti į save ir ką nors daryti. Tik per išsikalbėjimą ir bendravimą iškyla naujos idėjos ir sprendimai.

Ateitininkija turi keistis, prisitaikyti laiko reikalavimams, gyvenimo sąlygoms, tuomet ji bus veiksminga ir sėkminga. Kai ką labai išgąsdina žodis „pasikeitimas", lyg viskas, kas kiek nutolsta nuo originalo, būtinai slenka į neigiamą pusę.

Tačiau ateitininkija keitėsi ir keičiasi nuo pat įsikūrimo prieš daugiau kaip 80 metų. Pagalvokime: ar nepriklausomoje Lietuvoje laisvai klestėjusi mūsų organizacija buvo lygiai tokia pat, kaip jos įkūrimo pradžioje? Ar ją uždraudus ir didelę veiklos dalį perkėlus į pogrindį, ji nepakito? Argi atkurtoji po karo Vokietijos stovyklose ateitininkija nesiskyrė nuo Lietuvoje veikusios? O kaip atvykus į užjūrį? Ar galime sakyti, kad ateitininkija visai nepasikeitė nuo Dovydaičio, Šalkauskio laikų? Ar ji šiandien, atgimusi Lietuvoje, nėra dar kitokia?

Pasikeitimai nėra esminiai, jeigu nesikeičia ideologija ir principai. Mes negalime apsiauti tėtės batais ir mėginti žengti jo žingsniais. Turime prisitaikyti, kad ir batai, ir žingsniai tiktų mums patiems, kitaip suklupsime, nusibos tas žaidimas ir mesime jį kampan.

Šiandien niekas nebaudžia, nedraudžia ir nepersekioja, kad esi ateitininkas, nors vis dar daugelis vengia prisipažinti, lyg tai būtų kažkokia gėda, pažeminimas. Tai yra mūsų senųjų vadų palikimas, kurį jie, gal nejučiomis, perdavė jaunesniosioms kartoms iš laikų, kai ateitininko tapatybę reikėjo slėpti.

Tai taip pat subtili priešingų nuomonių asmenų, vadinamų liberalais, propaganda. Labai veiksminga ir efektyvi, paveikusi nemažą dalį jaunesniosios kartos kūrybingų, talentingų ateitininkų. Ta grupė moka pagerbti, vertinti ir iškelti savo žmones. Net menko talento asmuo kartais paverčiamas genijum. Mes nemokame ar nenorime to padaryti. Ar čia kuklumas, puikybės baimė? Nereikia stebėtis, jeigu žmogus nukrypsta ten, kur jis vertinamas, net jeigu reikia atsižadėti savo principų.

Yra susidariusi nuomonė (net mūsų organizacijoje), kad ateitininkija tik vaikams: jauniams, moksleiviams, na, kartais dar studentams... Kiek kartų girdime ar matome parašyta. „buvo ateitininkas", „priklausė ateitininkams", bet retai kas pasako užaugęs — esu ateitininkas. Jeigu duota priesaika, jeigu kartą pabučiuota vėliava, įstojant į organizaciją, jai priklausai visą gyvenimą, nebent oficialiai pasitrauki ar esi pašalinamas.

Ateitininkija yra per daug tolerantiška. Mes savo gretose išauginame inteligentus ir atiduodame juos kitiems, o patys skurstame. Todėl mūsų organizacijos jaunesnieji neturi sau modelio, kai studentai, arba studijas jau baigusieji, vengia prisipažinti ateitininkais.

Ką siūlyti, kad veikla pagyvėtų, sustiprėtų, kad išeivijos ateitininkija pasirodytų verta to vardo, verta didžiųjų mūsų organizacijos kūrėjų palikimo? Pirmiausia turime nuspręsti, ar iš

Rugsėjo 5 d. vykusiame simpoziume „Ateitininkų veikla išeivijoje — šiandien ir rytoj"; iš kairės: Arvydas Barzdukas, Dalia Staniškienė ir Danutė Bindokienė.

Nuotr. Jono Kuprio

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

viso tęsti ateitininkų veiklą išeivijoje. Jeigu atsakymas teigiamas — o jis toks turi būti — tuomet siūlome:

(a.)pradėti nuo šūkio. „Visa atnaujinti Kristuje'' yra labai platus laukas, nes „visa'' atrodo be galo, be pradžios, nes „visa'' reiškia pasaulį, Žemės gaublį, galbūt net Visatą. Prieš tokį uždavinį sudreba ne vienas, net labai savimi pasitikintis, žmogus. Pradėkime atsinaujinimą nuo savęs: atnaujinkime Kristuje save. Dirbkime, veikime ne dėl to, kad tokia ateitininkijos tradicija. Ne dėl Lietuvos, o dėl savęs — tobulėjimo, dvasinio auklėjimo. Čia ateitininkija yra tikra lobių skrynia, kurios savo gyvenime nepajėgsime išsemti, nors ir kitiems dalintume.

(b.)Nepavydėkime Lietuvai, kad ji turi daug ateitininkų. Taip veikti ateitininkija ten turi sąlygas, o mes esame išcentrėję, išsiblaškę po visą milžinišką Ameriką, Kanadą ir labai sunku susiburti bet kokiai dažnesnei, prasmingesnei veiklai (nebent Vasario 16 gimnazijoje, Vokietijoje).

(c.)Pradėkime nuo jaunučių, įtraukime kaip galima daugiau mažamečių vaikučių į jų eiles; suruoškime globėjams kursus, kaip ruošiami kursai vadovams Dainavoje. Programos vadovėlio nepakanka, reikia praktiškų patarimų, pagalbos, praktiško darbo.

(d.)Nerinkime į valdybą žmonių „iki gyvos galvos''; kiekvienas jauskime pareigą truputį padirbėti valdyboje, kurios kadencija griežtai ribojama. Jeigu nereikės — dėl naujų kandidatų stokos — valdyboje pasilikti metų metais, visuomet atsiras „prikalbamų'' į ją įsijungti.

(e.)Nustokime visą kaltę vertę „laiko neturiu'' savokai. Vadinkime daiktus tikrais vardais, nes „neturiu laiko'' dažniausiai reiškia — tingiu, nenoriu, man neįdomu, turiu malonesnių užsiėmimų...

(f.)Dažniau bendraukime tarpusavyje (visos sąjungos), pvz., šv. Mišių metu bentkartą į mėnesį. Kartu melskimės, giedokime, po Mišių susirinkime parapijos salėje ar kitoje patalpoje, kartu pasidalinkime kukliomis, suneštinėmis vaišėmis, pasikalbėkime, susipažinkime.

(g.)Neįmanoma įsivaizduoti ateitininko, kuris neskaito katalikiškos, lietuviškos spaudos. Ir neužtenka tik sakityti: reikia bendradarbiauti („Ateityje'', ateitininkų skyriuje „Drauge'' ir kitur), dalyvauti konkursuose, užsakyti laikraštį ar žurnalą savo kuopai, draugovei, kad visi tikrai matytų, turėtų progos pasiskaityti.

(h.)Ateitininkų Federacija turi daugiau dėmesio kreipti į veiklą išeivijoje, palaikyti kontaktą su įvairiais vienetais (laiškais, asmeniškais vizitais, per igaliotinius).

(i.)Visuomet atsiminti, kad vienas žmogus padaro didelį skirtumą, todėl reikia pradėti nuo savęs — įsijungti, įsipareigoti, dalyvauti, didžiuotis savo organizacija.

(j.)Sušaukti konferenciją kitą pavasarį ir tuomet pasvarstyti, ar reikia didesnių pakeitimų, pertvarkymų, ar iki tol bent kiek atsinaujinome Kristuje, atnaujinome savo organizaciją?

Edmondas Saliklis rengimo komisijos pirmininkas

Danutė Bindokienė

ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONFERENCIJA

Įžanginis žodis

Juozas Polikaitis

Ateitininkų Federacijos valdybos vardu sveikinu ir dėkoju už atvykimą į šią išeivijos ateitininkų konferenciją. Džiugu, kad atradote laiko ir ryžto dalyvauti. Kviečiu aktyviai įsijungti į svarstybas savo mintimis, savo idėjomis, savo patarimais šiuo, ateitininkų sąjūdžiui reikšmingu, laiku. Esame ateitininkijos didžiųjų įvykių išvakarėse. Jų įgyvendinimas ir pasisekimas priklausys nuo mūsų visų, tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje gyvenančių, ateitininkų. Pradedame istoriškai reikšmingus kongresinius metus. Ateitininkų Federacijos vyriausios institucijos ryžtasi žengti pirmuosius žingsnius tėvynės link.

Sveikiname dr. Adolfą Damušį, pirmąjį Ateitininkų Federacijos vadą išeivijoje. Dėkojame jam už nenuilstamą, aktyvią ir prasmingą veiklą ateitininkijoje. Jis po karo audros pasodino pirmuosius ateitininkijos daigus svetimoje žemėje, tėviška ranka juos globojo, kad svetimi vėjai neišlaužytų, nenustelbtų, kad vakarietiškoji aplinka, ir gyvenimas neužtemdytų ryžto eiti Dievo bei tėvynės meilės keliu. Sveikiname dr. Petrą Kisielių ir kitus Ateitininkų Federacijos vadus, kurie per visą išeivijos laikotarpį rūpinosi, kad tas pasodintas daigas augtų ir stiprėtų svetimoje aplinkoje.

Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis.

Prieš 83 metus ateitininkijos sąjūdis susiformavo lietuvių tautai kritiškuoju laiku. To laiko inteligentija turėjo apsispręsti už krikščionybę ar ateizmą. Pirmieji ateitininkai ryžosi brandinti tautą ir stiprinti gilesnį dieviškosios tiesos pažinimą.

Nepriklausomybės metais ateitininkiškoji šeima augo, brendo ir klestėjo. Ateitininkija išugdė asmenis, kurie prisidėjo prie Lietuvos valstybinio gyvenimo kėlimo, laisvai išpažindami savo tikėjimą į Dievą, ištikimybę savai tautai ir meilę artimui. Jie dalyvavo visose gyvenimo srityse ir davė joms krikščionišką pagrindą... Nepriklausomybės metais ateitininkai ėmėsi kuriamojo darbo: reiškėsi spaudoje, mokslo srityse, literatūroje, visuomeninėje veikloje, labdaros darbuose, sporte ir valstybiniame gyvenime. Savo pasiaukojimu ir darbais ateitininkai pajėgė nešti dvasinį atgimimą lietuvių tautai.

Pakilo kruvina ir negailestinga karo audra, kuri be gailesčio naikina viską, kas pasimaišo po kojomis. Jos šėlstančių verpetų sūkuryje blaškomi žmonės, draskomos šeimos, naikinamos tautos. Ateitininkija, būdama aktyvi lietuvių tautos dalis, išgyveno tuos pačius skausmus ir vargus. Vieni pasitraukė į Vakarus ir laisvojo pasaulio užuovėjoje tęsė savo idėjinę veiklą. Kiti liko savo tėvynėje ir didelė jų dalis buvo sunaikinti. Katalikiškieji judėjimai ir katalikiškoji inteligentija buvo persekiojama, tremiama, žudoma, nes okupantas ją laikė savo pavojingiausiu priešu. Tai lietuvių tautos, dalis kuri daugiausia nukentėjo nuo raudonojo tvano. Tie, kurie nebuvo sunaikinti, nedrįso net pagalvoti apie katalikišką ar ateitininkų ideologinę veiklą. Ji buvo vykdoma tiktai pogrindyje.

Ateistinis režimas per 50 metų griovė moralės ir artimo meilės pagrindus, žlugdė Katalikų Bažnyčią, skiepijo neapykantą, kerštą artimui, neigė Kristų bei Jo mokslą. Komunizmas sistematingai žlugdė žmogaus sąžinę, moralę, gailesčio jausmą, naikino pasitikėjimo dvasią. Tokioje aplinkoje užaugęs, žmogus sunkiai supranta, kas yra sąžinė, pasitikėjimas, tėvynė, Dievas ar artimas. Iš tokios maišaties turi kilti Lietuvos žmogus, iš tokių griuvėsių turi steigtis ateitininkija Lietuvoje.

Ateitininkijos dalis, atradusi sau prieglobstį laisvojo pasaulio kraštuose, pasisavino vakarietiškos kultūros lobyną. Gyvenome aplinkoje, kur gerbiama kito nuomonė, kur nėra varžoma žodžio ir tikėjimo laisvė, kur skiepijamas teisingumas ir žmogaus teisių nepažeidžiamumas. Skaudžiai jautėme tautos okupaciją, bet stengėmės likti kūrybiški ir aktyvūs. Tačiau čia susidūrėme su nutautimo pavojais, kurie pareikalauja iš tautos taip pat daug aukų.

Pokario metais ateitininkija parodė gajumo ir lankstumo.

Ada ir Daina Valaitytės skaito iš kun. S. Ylos maldaknygės vaikams.

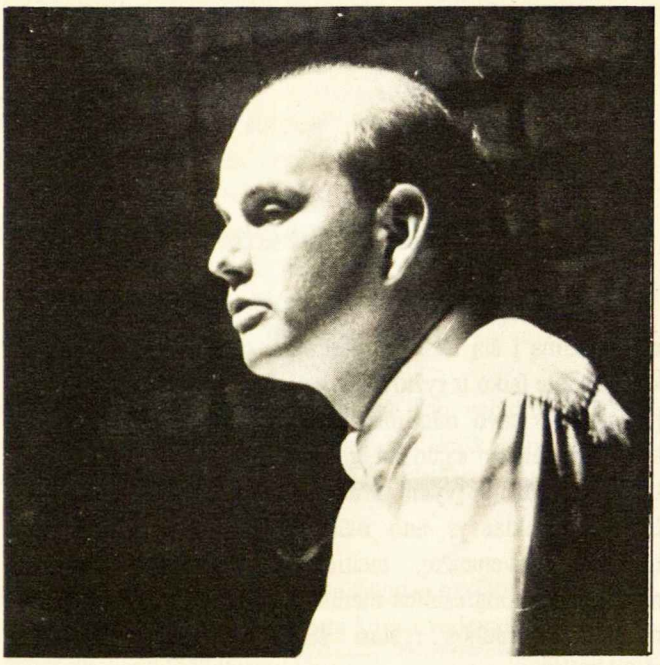

Vytas Čuplinskas kun. Stasio Ylos mirties dešimtmečio prisiminime, rugsėjo 4 d. Nuotr. Jono Kuprio.

Ji nepabiro ir nebuvo įveikta kintančių laiko bei vietos sąlygų. Jau 1945 metų rudenį ateitininkai Vokietijoje pradėjo organizuotis ir steigti moksleivių, studentų, sendraugių vienetus. Kokiu pagrindu jie buvo steigiami, kokia misiją, kokie uždaviniai jiems, buvo nusakyti? To laiko dvasią, nuotaikas ir misiją taikliai nusako „Ateities'' žurnalo pirmojo numerio (išleisto 1946 metų gale) vedamasis:

„Taip, daug ko esame netekę, bet niekada negalėsime pasakyti, kad jau visą esame praradę, jau palūžę.

Jaunose akyse dar yra per daug gyvenimo jėgos, o dvasioje per daug meilės ir tikėjimo, kad ji galėtų būti palūžusi. O niekas kitas nėra taip laukiamas šiandienos pasaulyje, kaip mylįs, ateitim tikįs ir energijos, pasiryžimo pilnas žmogus. Mes dar žinome, kam esame reikalingi. Ar ne mes esame įpareigoti Viešpačiui pakelti mums skirtą gyvenimą, vykdydami kūrybinį žmogaus pašaukimą? Tėvynei ir tautai, argi ne mes esame pažadėję kardais sukapoti jų vargelį? Tėvynės laisvės atstatymui argi nėra būtina taurių ir pasiaukojančių asmenybių? Šitas žinojimas yra įpareigojantis. Jis teikia mums prasmės gyventi ir dirbti, nes, pagaliau, miręs yra žmogus, neturįs gyvenimo prasmės, mirštanti ir tauta, dėl kurios niekas nesiaukoja. Todėl pasi–ruošimas tėvynės atstatymui yra mūsų dabartinio gyvenimo prasmė, išsiugdymas galingos valios, taurios širdies ir gilaus proto kūrybiškomis asmenybėmis yra mūsų uždavinys. Kova su beprasmingumo, nuasmenėjimo, apatijos ir dvasinio nuvargimo slibinais yra kasdieninis mūsų darbas.

Ar pajėgsime, ar atlaikysime?''

Žvelgiant iš istorinės perspektyvos, galime drąsiai pasakyti, kad su Dievo pagalba ateitininkija išeivijoje atlaikė ir pajėgė. Ateitininkija išeivijoje atliko nepaprastai didelį vaidmenį. Ateitininkai aktyviai ir su pasišventimu dalyvavo visose visuomeninio gyvenimo srityse. Jie neužsidarė savo organizacijos šiltame prieglobstyje, bet ėjo į viešąjį gyvenimą, remdamiesi krikščioniškaisiais principais. Ateitininkija, savo pozityviu įnašu formavo visuomenę likti ištikimais Kristui, ištikimais Lietuvai. Per visą savo egziztencijos laikotarpį ateitininkija sielojosi ir aukojosi tautos bei valstybės kilnesniam dvasiniam ir tautiniam gyvenimui. Ir šiuo metu ateitininkija, tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje, aktyviai jungiasi prie Lietuvos tautinio ir dvasinio atgimimo.

1989 metais ateitininkai atsikūrė Lietuvoje. Beatsikuriančių organizacijų gausybėje ateitininkai turbūt buvo paskutinieji, tačiau tai buvo ir palaima. Matydami kitų organizacijų vargus ir sunkumus, jie sugebėjo paruošti tokias gaires, kurios saugojo Lietuvos ateitininkus nuo komjaunuolių infiltracijos. Įspūdingo, atkuriamojo suvažiavimo metu buvo apipavidalinta Lietuvos ateitininkų organizacinė struktūra, sudarytos sąjungų ir Federacijos vadovybės, išryškinta ateitininkijos paskirtis tuometinėje Lietuvoje bei nusakytos gairės tolimesnei veiklai. O tai buvo dar prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Tuo metu dar energingai veikė priešingosios jėgos ir visais būdais stengėsi pakenkti, paveikti, sukompromituoti ar diskredituoti Lietuvos ateitininkų Federaciją, jos vadus bei narius. Nepaisant galimų pasekmių, Lietuvos ateitininkai stojo į nualinto jaunimo auklėjimo ar perauklėjimo darbą.

Atkuriamasis suvažiavimas vėl pasėjo doros, gėrio ir grožio sėklą lietuvių tautos dirvoje — Lietuvos jaunimo širdyse. Gerai žinome, kad pasėtas grūdas reikalauja daug priežiūros, daug pastangų iki jis išauga, pribręs ir duos gausų derlių. Šių jaunų daigų vyriausias saugotojas bei užtarėjas

buvo ir yra, iš išeivijos atvykęs, prof. dr. Arvydas Žygas. Jau pirmomis jo viešnagės Lietuvoje dienomis Arvydas pasižymėjo nuoširdumu, draugiškumu, darbu, energija ir ideologiniu pasiruošimu. Tai nėra nuostabu, nes Arvydas yra produktas tos išeivijos mokyklos, kurioje jis brendo. Viską, ką jis buvo gavęs kun. St. Ylos vadovaujamuose ideologiniuose kursuose, viską, ką buvo gavęs iš dr. Juozo Girniaus „Idealas ir laikas", arba „Tauta ir tautinė ištikimybė", viską, ką buvo gavęs iš paskaitų, vadovų konspektų, konferencijų bei kongresų, jis panaudojo ir perdavė beatsikuriantiems ir bręstantiems ateitininkams Lietuvoje.

Jo ir kitų vadovų bei globėjų lietuvoje dėka, per šį, beveik ketverių metų laikotarpį, Lietuvos ateitininkai ideologiškai pribrendo, dvasia sustiprėjo, organizaciniai susiformavo ir užaugo. Jie savo pasiaukojimu, meile ir darbu subūrė gausius Lietuvos tikinčio jaunimo būrius jaunučių, moksleivių ir studentų sąjungose. Narių skaičiai, ypač moksleivių ir jaunučių, sparčiai auga, pasitikėjimas savo sugebėjimais ir jėgomis stiprėja.

Galbūt svarbiausios 1989 metų atkuriamosios konferencijos pasekmės yra, kad pavyko išlaikyti ateitininkų sąjūdį, kaip vieną ir nedalomą. Buvo išryškinta, kad yra vienas ateitininkų sąjūdis, kurio ideologija ir principai tinka visiems nariams. Veiklos formos turi būti vykdomos savarankiškai ir pritaikomos kraštų reikalavimams, tačiau jungiantis ir derinantis vienetas yra Vyriausioji ateitininkų federacijos valdyba. Tokiu būdu buvo išvengta dviejų federacijų, dviejų federacijos vadų, dviejų organizacijų. Tai nėra tiktai organizacinės struktūros klausimas, bet labai didelis moralinis ramstis Lietuvos ateitininkiškam jaunimui. Priklausydami ateitininkams, jie tampa pasaulinės organizacijos nariu. Jiems negali priekaištauti, kad priklauso pasenusiai, siaurai, nuo nepriklausomybės užsilikusiai ir atsilikusiai organizacijai. Jiems nebereikia ieškoti naujų judėjimų, naujų sambūrių, naują pranašų.

Taip, mes visi esame vienos idėjinės šeimos nariai. Esame viena organizacija išsisklaidžiusi po platųjį pasaulį. Mus jungia aiški ateitininkijos misija, krikščioniškieji idealai, Dievo, tėvynės ir artimo meilė. Mes visi, Lietuvoje ir už Lietuvos ribų, esame vieno, idėjinio, istoriškai pagrįsto sąjūdžio nariai. Skiriasi tiktai mūsų veiklos formos ir darbo apimtis pagal vietos ir laiko reikalavimus. Kiekvienas einame į savo kasdieninio gyvenimo aplinką ir nešame tuos pačius principus, tą pačią ideologiją, siekiame to paties tikslo atnaujinti aplinką ir palenkti visą savo kasdieninį gyvenimą į Kristų!

Žvelgiant iš istorinės perspektyvos, ateitininkų sąjūdis ne tiktai prasidėjo užsienyje, bet taip pat daugiau negu pusę savo gyvavimo praleido užsienyje. Nors ateitininkų sąjūdis gimė svetimoj žemėj, tačiau visos pastangos, darbai, žvilgsniai buvo nukreipti į Lietuvą. Todėl buvo visai normalu perkelti ateitininkų sąjūdžio vieklos centrą į Lietuvą. O kaip dabar, kuomet Lietuva yra laisva ir nepriklausoma, ir joje auga ir bręsta ateitininkų sąjūdis? Juk per visą gyvavimo laikotarpį ateitininkija išeivijoje gyveno laisvos Lietuvos viltimi, ragino jaunimą būti ištikimais tėvų žemės vaikais — dirbti ir kovoti dėl jos šviesesnio rytojaus. Todėl, ar nėra tikslu ir reikalinga, kad ateitininkų Federacijos vyriausios institucijos ir būstinė vėl sugrįžtų į mūsų tėvynę Lietuvą? Tai pasiekti rei-kalingas tinkamas pasiruošimas ir apgalvotas bei laipsniškas įgyvendinimas. Būtų netikslu vėl rinkti ateitininkų Federacijos vyriausias vadovybes ketverių metų kadencijai vien tiktai iš išeivijoje gyvenančių ateitininkų. Todėl ateinančiais metais Vilniuje, tuojau po dainų šventės, liepos 15,16 ir 17 d. įvyks viso pasaulio ateitininkų kongresas. Tai susibūrimas, kuriame bus išreikšta šio krikščioniškojo sąjūdžio vienybė, bus patvirtintas teigimas, kad ateitininkija yra viena ir ta pati visame

Konferencijoje ne tik kalbėta, bet ir dainuota. Iš kairės: Vita Neverauskienė, dr. Adolfas Damušis, Irena Polikaitienė, Juozas Polikaitis, Benius Neverauskas, Vacys Saliklis. Nuotr. J. Kuprio

pasaulyje. Jame turėtų būti išryškinta pasauliečių rolė Bažnyčioje ir ateitininkijos užduotis, keliant socialinio teisingumo, moralės ir krikščioniškos kultūros svarbą viešame Lietuvos gyvenimą. Čia turėtų būti numatytos tolimesnės veiklos gairės šviesesniai Lietuvos ateičiai. Šis istorinis kongresas bus tarsi įgyvendinimas, po 50 metų penktojo ateitininkų kongreso, turėjusio įvykti sugrąžintame Vilniuje 1940 metais, bet sutrukdyto okupacijos.

Šių pasikeitimų įgyvendinimas nereiškia, kad yra nebereikalinga aktyvi išeivijos ateitininkija. Tad kokia yra dabartinė išeivijos ateitininkų misija, kokie uždaviniai?

Kongresui ir numatytiems pasikeitimams pasiruošti iš išeivijos pusės ir yra sušaukta ši išeivijos ateitininkų konferencija. Su ja pradedame kongresinius metus. Konferencijos vedamoji mintis yra: „Žvilgsnis į save, žvilgsnis į ateitį", o tikslas — užtikrinti, kad ateitininkų veikla išeivijoje nesibaigė su Lietuvos nepriklausomybės atgavimu. Ji tiktai gavo naują dimensiją — kvietimą įsijungti į Lietuvių tautos dvasinio atgimimo ir valstybės atstatymo darbus. Nors yra labai svarbu ir būtina padėti savo idėjos sesėms — broliams Lietuvoje, bet tuo pačiu negalime užmiršti ir už Lietuvos ribų gyvenančių ateitininkų. Mes turime su nauju pasiryžimu auklėti jaunimą, skatinti siekti kilniųjų dvasinių vertybių, būti tautiniai susipratusiais lietuvių tautos vaikais ir likti ištikimais ateitininkų sąjūdžio bei lietuvių visuomenės nariais. Su nauju pasiryžimu, su nauju žvilgsniu, su apmąstytom ateities veiklos gairėm turime drąsiai eiti į dvidešimt primąjį šimtmetį.

Mintys, išreikštos konferencijos svarstybose, liks bereikšmės, jeigu jos neatras atgarsio dalyvių širdyse, jeigu tos širdys nesuteiks vešlios dirvos, kur mintys galėtų bręsti ir klestėti. Jaunam minties daigui reikia nuolatinės priežiūros, nuolatinės globos. Ateitininkų ideologijoje glūdi aiški misija. Ateitininkų šūkis žodžiais nusako tos misijos idealą — visa atnaujinti Kristuje! Todėl kiekvienas turime savo, o po to kitų, širdyse uždegti to idealo troškimą, prote žadinti jo supratimą, o sąnariuose skatinti jo vykdymą. Visų principų vertybės ir uždaviniai plaukia iš šito idealo. Esminių gyvenimo vertybių išsaugojimas ir perdavimas kitiems yra mūsų visų šventa pareiga. Eikime į aplinką su nuoširdžia meile, tolerancija kito nuomonei, kantrybe ir pasiaukojimu. Neieškokime krislo kituose, bet matykime rąstus savyje. Nevenkime atvirumo, naujų minčių, naujų bandymų. Ugdykime savyje ir kituose atsakomybės jausmą, užsiangažavimo dvasią ir idėjinės šeimos artumą su visame pasaulyje išsiblaškiusiais ateitininkais. Būkime atsinaujinimo šaltiniais savose vietovėse.

Pranas Veverskis

„RUDUO"

Lietaus lašai lyg ašaros
Per stiklą ritas.
Spalis...
Pajuodo tundra.
Balos.
Ir purvo ik ausų.
Švinininiais debesim prispaustos
Visos keturios šalys.
Gausu rūkų.
Ir širdgėlos gausu...

Vienuma. Begalinė, Bekraštė.
Vienuma — Kanibalas.
Kur Tėvynė?
Toli...
Kur namai?
Neturiu...
Ir klajoja jaunystė —
Sukruvinta, sušalus,
Polarinėj nakty,
Nakty be žiburių.

Mes išėjom numirti
Kaip gladiatoriai
cirke.
Sulaužyti kaulai
Tortūros.
Ir kraujo daug.
Mes numirsime ramūs
Tik tu nenumirki,
Tik tu, o Tėvyne,
Žydėki ir auk!

Tačiau ne!
Mes numirti negalim!
Mes — Prometėjai
Tegu drasko mums širdį
Plėšraus paukščio
Nagai! —
Saulę dengiantys
Juodi debesys
Retėja. —
Broliai, galgi jau neilgai...
Neilgai...

Vorkuta, 1953 m.

ORGANIZACINĖ ATEITININKŲ VEIKLA IR STRUKTŪRA

JUOZAS BAUŽYS

Veikla remiasi ne teorijomis, ne nuostatais ar konstitucijomis, bet realiu gyvenimu ir realiais žmonėmis, kurie tą veiklą vienaip ar kitaip supranta ir pagal tai — su didesniu ar mažesniu entuziazmu — ją tempia. Tad, kalbant apie organizacinę ateitininkų veiklą ir, svarbiausia, ieškant naujų veiklos metodų bei struktūrų ateičiai, reikia būti atsargiems, nepervertinti esamų resursų ir žmonių galimybių. Kas iš to, jei ant popieriaus surašysime puikiausius nuostatus, jei paskelbsime gražiausias idėjas, bet žmonių ir jų entuziastiško noro tas idėjas vykdyti? vadinosi, ateities veiklos planavimas yra glaudžiai ir neatskiriamai susijęs su dabartimi.

Pirmiausia paklauskime, kas mes esame? Kas yra ateitininkija? Vieni kartais dar ir dabar, po daugiau kaip aštuoniasdešimt ateitininkijos metų, norėtų į ją žiūrėti, kaip į sąjūdį, kiti — kaip į ideologinę organizaciją. Pirmieji — tai arba įsibėgėję entuziastai, vis dar norintieji atitempti aną ateitininkijos pradžios spontanišką veiksmingumą iki šios apatiškos dabarties, arba individualistai, apskritai nemėgstantys jokių organizacinių nuostatų bei varžtų. Iš kitos pusės, organizacijos šalininkai realiai mato ir supranta, kad bendru, sutartiniu visų vienminčių darbu galima geriau veikti, daugiau padaryti.

Lietuvių Enciklopedija (26 t., 295 psl.) apie sąjūdį taip rašo: „Sąjūdis — vienodai ar panašiai nusiteikusių žmonių gaivalingas spietimasis, siekiant kurių nors bendrų... tikslų... kuris kyla savaime, kai... ryškiau pajuntamas reikalas siekti permainų, kurti ką nors nauja. Sąjūdį išreiškia koks nors idėjinis turinys, kuriame atsispindi nepasitenkinimas esama padėtimi ir drauge veiklus noras ją pakeisti pagal bendrai išpažįstamas vertybes''.

Organizacija yra daugiau ar mažiau formalus susibūrimas ir apsijungimas, vienodų tikslų siekiančių, žmonių. Organizacija nesusikuria spontaniškai, ji tik gali išsivystyti iš spontaniškai atsiradusio sąjūdžio, panašiai kaip ir ateitininkai išsivystė, susikurdami tam tikras organizacines struktūras.

Prieš aštuonetą dešimtmečių, Lietuvos atgimimo aušroje, ateitininkai, be abejo, atsirado spontaniškai kaip sąjūdis, pajutęs reikalą siekti Lietuvos dvasiniame gyvenime tam tikrų permainų, kurti naują visuomenę, ją ir visą gyvenimą atnaujinti Kristuje. Buvo duota idėja, apie kurią, prof. Dovydaičio ir jo draugų paskatintas, susispietė būrys entuziastų. Atsirado ir forumas toms idėjoms išreikšti bei skleisti — „Ateities'' žurnalas.

Juozas Baužys kalba konferencijoje. Nuotr. Jono Kuprio

Tačiau joks, spontaniškai atsiradęs, sąjūdis ilgai neišsilaiko. (Naujausias pavyzdys — Lietuvos atgimimo sąjūdis). Sąjūdžiui reikia vis naujų vadų, atsinaujinančių idėjų ir naujai iškylančio entuziazmo. To, reikia pripažinti, ateitininkijoje šiuo metu nematyti. Dar pirmosios nepriklausomybės laikais spontaniškas ateitininkų entuziazmas buvo gyvai jaučiamas, ypač kai tautininkų režimo įvestas ateitininkų veiklos varžymas iššaukė tik dar stipresnę rezistencinę dvasią. Tas entuziazmas buvo beatgyjąs ir Vokietijos stovyklose, stipriai pasireiškęs Reino konferencijoje. Bet, iškeliavus mums į užjūrius, ateitininkai nuo tos gaivalingos sąjūdžio dvasios pradėjo pamažu nutolti. Tiesa, prof. Stasys Yla kadaise dar bandė šią sąjūdžio mintį tuometiniam jaunimui skiepyti, tačiau jo sąjūdinė mintis labiau rėmėsi elitizmu: buvo bandoma kurti kažkokį ateitininkišką elitą. Deja,

nemaža šio elito dalis ilgainiui ne tik nubyrėjo, bet ir visai iš atetininkiškos veiklos pasitraukė. Tad, atrodo, kad ateitininkų sąjūdžio išeivijoje šiuo metu nėra.

Nesusidarome vaizdo, kad ir Lietuvoje dabar ateitininkija turėtų sąjūdžio savybes. Tiesa, Arvydo Žygo asmenyje ji turi tą „spiritus movens", kuris sąjūdžiui reikalingas. Ji turi ir idėjinį turinį, supranta būtiną reikalą Lietuvos gyvenimą atnaujinti dvasiškai. Tačiau vieno Arvydo Žygo neužtenka. Neužtenka taip, pat nors ir didelės, jaunųjų moksleivių ateitininkų masės, kurios įtaką Lietuva pradės pajusti gal tik po 10 metų, kai jie užaugs ir subręs, jeigu iki to laiko nenubyrės, paveikti pašalinių įtakų.

Reiktų pripažinti, kad tiek čia, tiek ir Lietuvoje, šiuo metu veikiame kaip organizacija. Formaliai mes taip veikiame jau nuo Palangos konferencijos 1927 metais. Ateitininkų Federacijos apsijungimas ir struktūra per daugelį metų pasireikšdavo kartais daugiau, kartais mažiau formaliai, o veiklos kreivė, jeigu ją būtų galima nubrėžti, taip pat svyravo aukštyn ir žemyn. Tai, be abejo, priklausė nuo aplinkos, kurioje gyvenome ir, svarbiausia, nuo žmonių — tai yra nuo mūsų pačių.

Nepaslaptis, kad išeivijos ateitininkus kamuoja idėjinės ir organizacinės stagnacijos reiškiniai. Tik vis kažin kodėl nenorime to prisipažinti ir atvirai, nors ir savo tarpe, apie tai kalbėti. Kartais kai kurie iš mūsų net ima pykti, jei ateitininkų veikla, arba, geriau sakant, neveikla viešai diskutuojama. Buvau ne taip išbartas už „Drauge" išspausdintą straipsnelį „Ar susprogdinsime savo sustingimą?". Kiek neigiamų atsiliepimų yra gavusi Jadvyga Damušienė už savo atvirus žodžius; kiek dar gaus ir „Ateities" redaktorė Danutė Bindokienė už savo paskutinį vedamąjį straipsnį tame žurnale... Štai — stagnacijos reiškiniai: nenoras imtis bet kokio organizacinio darbo ir pareigų, nenoras įeiti į valdybas, tarpusavio solidarumo sumažėjimas, nepaprastai didelis ateitininkų nutrupėjimas, pereinant iš sąjungos į sąjungą, arba šiaip išsijungiant ir nebedalyvaujant ateitininkiškoje veikloje. Ir svarbiausia — kūrybinio entuziazmo ir ateitininkiškosios dvasios praradimas. Tai ne senatvės pažymys, nes jis pasireiškia ir jaunesnėje kartoje, ir gal net daugiau negu pas pensininkus.

Buvo ir yra daug gražių pavyzdžių — tiek jaunimo, tiek ir vyresniųjų tarpe. Ką daryti, kad jų ir toliau būtų? Prieš 30 metų dr. Juozas Girnius rašė: „Nėra teisus pavargimo, nes nėra teisės pavargti. Ką mandagiai vadiname pavargimu, iš tikrųjų tėra dvasinis sunykimas". Ar pritaikysime tuos dr. Girniaus žodžius, ar tęsime ateitininkišką veiklą išeivijoje, nors ir su mažėjančiais resursais? Jei atsiminsime, kad nėra teisės dvasiškai pavargti, mūsų veikla gyvuos.

Būtina taip pat sumažinti ar ir visai pašalinti paskutiniuoju laiku atsirandančią (nors ir nedidelę), trintį tarp kai kurių vadovaujančių žmonių. Ta trintis nenaudinga, ir jos nebūtų buvę, jei vadovaujančios ateitininkų institucijos (Taryba, Valdyba, Fondas) savo uždavinius būtų atlikusios ir atliktų pagal Ateitininkų konstitucijos nuostatus arba partiziniškai nesiimtų darbų, nesuderinus tarpusavio sutarimo.

Reikia labiau įjungti Lietuvos ateitininkus į globalinės Ateitininkų Federacijos struktūrą. Mes jau kelinti metai akcentuojame, kad ateitininkija yra viena ir ta pati — Lietuvoje ir užsienyje. Ir džiaugiamės, kad iki šiol išsilaikėme nesuskilę. Kad iš to vieningo kelio nenukryptume ir vėliau, gal būtų naudinga padaryti kai kuriuos konstitucinius pertvarkymus su tam tikrais organizacinės struktūros funkcijų pakeitimais ar suderinimais. Pagrindiniai mano siūlymo bruožai būtų tokie:

Yra viena Ateitininkų Federacija, veikianti Lietuvoje ir užsienyje. Jos veiklos ideologinę kryptį bei laiko išsauktus uždavinius nustato, koreguoja ir prižiūri Ateitininkų Federacijos Taryba, susidedanti iš 12-15 tarybos narių (Lietuvos ir užsienio ateitininkų). Juos atskirai ir išsirenka Lietuvos bei užsienio kraštų (ar kontinentų) ateitininkai, balsuodami tik už savo krašto pasiūlytus kandidatus. Ateitininkų Federacijos Taryba, išsirenka (pvz., korespondenciniu būdu) savo pirmininką ir tarybos prezidiumą, gyventi viename kuriame krašte ar kontinente. Ateitininkų Federacijos TArybos pirmininkas, jeigu tai būtų nutarta, vadintųsi Ateitininkų Federacijos Vadas. Vadas, jo prezidiumas ir visa Taryba būtų Ateitininkų Federacijos ideologinės krypties nustatytojai ir vadovai — vienai globalinei Ateitininkų Federacijai.

Administracinei ateitininkų veiklai ir konkretiems jos pasireiškimams tvarkyti bei vadovauti vienos — globalinio masto — AF valdybos neturėtų būti. Priežastys: techniškai sunku vadovauti dėl didelių atstumų, skirtingų reikalavimų bei apskritai skirtingos aplinkos. Be to, jei tokia AF valdyba būtų išrinkta ir gyvetų kur nors kitur, o ne Lietuvoje, būtų sunku apeiti Lietuvos įstatymus, kurie bent šiuo metu draudžia veikti svetimų valstybių organizacijoms. Todėl praktiškais sumetimais būtų reikalingos oficialiai įregistruotos atskirų kraštų Ateitininkų Federacijos valdybos: Lietuvos AF valdyba, JAV, Kanados (arba bendra Šiaurės Amerikos), Europos, Australijos AF valdybos.

Tokios kraštų AF valdybos vadovauja savo krašto ar kontinento konkrečiai ateitininkų veiklai, ją prižiūri ir derina, rengia savo suvažiavimus, konferencijas, atstovauja ateitininkasm visuomenėje. Atskiruose kraštuose savarankiškai to krašto AF rėmuose veikia (kur įmanoma) įprastinės JAS, MAS, SAS ir ASS sąjungos, kurios rūpinasi specifine savo veikla, rengia stovyklas, palaikydamos glaudų tarpusavio ryšį. JAV arba kitur veikia Ateitininkų Fondas bei kitos galimos ateitininkų institucijos.

Čia yra tik pagrindiniai siūlomos struktūros bruožai, reikalingi pakeitimai, kurie būtų naudingi tolimesnei ateitininkų veiklai pasaulyje vystyti. Iki kitų metų Ateitininkų kongreso, liepos mėnesį įvyksiančio Lietuvoje, jie turėtų būti iš anksto aptarti ir galutinai paruošti, kad Kongreso metu galėtų būti pasiūlyti ir priimti.

Jonas Paulius II ir Lietuva

Vytautas Bagdanavičius, MIC

Mano uždavinys yra padaryti įvadą į šv. Tėvo lankymąsi Lietuvoje. Šio atsilankymo reikšmė gali istorijos eigoje pasidaryti labai didelė. Dr. Juozas Meškauskas savo straipsnyje „Drauge", šį atsilankymą stato greta Lietuvos krikšto. Dėl to ir lietuviška išeivija pasaulyje neturi pasilikti šio popiežiaus atsilankymo lietuvių tautai nuošalyje. Pasak dr. Meškausko: „Popiežius atvyksta ne tik pas lietuvius Lietuvoje, bet ir pas lietuvius visame pasaulyje". Dėl to yra labai tikslu, kad išeivijos ateitininkija savo programon įtrukdė popiežiaus atsilankymo Lietuvoje paminėjima į popiežiaus vizitą, kaip ir į išeivijai priklausantį dalyką.

Kviečiu truputį geriau pažinti popiežių Joną Paulių II. Kai šis popiežius atvyksta Lietuvon lietuvių visuomenės turi pagrindo į jį žiūrėti kaip į savą. Jau pati popiežiaus pavardė Vaityla lietuviškai visuomenei yra kažkaip savai skamba, nes primena prieškrikščioniškų laikų Lietuvą. Negana to, tvirtinama, kad popiežiaus motina Kačarauskaitė yra gimusi Lietuvoje. Deja, popiežiaus biografai labai rūpinasi tai nepaminėti. Tačiau pats popiežius įvairiomis progomis tai yra minėjęs. Kai kardinolas Vaityla buvo išrinktas popiežiumi, „New York Times", įprasta Amerikos žurnalistams drąsa, apie jo motiną parašė: „popiežiaus motina tvirta lietuvė (sturdy Lithuanian Mother)".

Mūsų kultūros istorikams nėra jokia paslaptis, kad praeitame šimtmety Žemaitijoje reiškėsi Kačarauskų giminė. Plačiai žinomas buv. kun. Ambraziejus Pranciškus Kačarauskas, 1821 m. gimęs Pavandenės parapijoje (mirė Sibire, Tomske 1882 m. Prof. Vincas Maciūnas šį Kačarauską vadina dideliu lituanistikos mėgėju, Grigas Valančius rašė, kad Varnių seminarijoje jis turėjo įtakos būsimam vyskupui A. Baranauskui. Jakštas-Dambrauskas tą Kačarauską mini savo knygoje „Užgęsę žiburiai" (Pakartota laida 1975 m. 123-155 psl.).

Tas pats Ambraziejus Kačarauskas buvo uolus gamtos mokslų tyrinėtojas. Būdamas ištremtas Sibire, parašė labai plačios apimties gamtos mokslų studiją. Deja, šimto lankų veikalas yra žuvęs, tačiau Jakštas Dambrauskas iš jo užrašų yra padaręs septynis straipsnius, kurie buvo paskelbti serijoje „Tauta ir žodis" (III, 1925 m., 232-258 psl.). Tų straipsnių temos yra šios: 1. Materijos teorija, 2. Traukos gravitacijos teorija, 3. Šviesos teorija, 4. Žemės atsiradimo teorija, 5. Vulkanų ir žemės drebėjimų teorija, 6. Vėjų teorija ir 7. Krintančių Žvaigždžių teorija. Apie šiuos Kačarausko darbus yra paskelbęs straipsnį Česlovas Kudaba, pavadinęs „Kosmogonas iš Žemaitijos". (Mokslas ir technika", 1973 m., I, 44-45 psl.). Apie šį kultūrininką žinojo ir Mykolas Biržiška (žiūr. „Mūsų raštų istoria" 1, 1925 m.).

Apie popiežiaus gimines Lietuvoje rūpestingai medžiagą rinko Antanas Girnius, kurio duomenimis čia naudojamasi. Jei būsimo popiežiaus motina bent šiek tiek žinojo apie savo gimines Kačarauskus Lietuvoje, tai nereikia stebėtis, kad ji save stipriai atstovavo kaip lietuvę.

Po to, kai mes atkreipėme dėmesį į popiežiaus Jono Pauliaus II ryšį su lietuvių tauta, pažiūrėkime dabar, kokį ryšį jis turi su ateitininkija. Ateitininkija yra pasauliečių katalikų veiklos organizacija. Tokio pobūdžio yra ir popiežiaus Jono Pauliaus II dvasia. Jis, prieš įsijungdamas į kunigišką apaštalavimą, buvo pradėjęs teatro studijas. 1939 metais buvo įsijungęs į studentų dramas, organizaciją, kurios uždavinys buvo studijuoti ir deklamuoti poetines Lenkijos istorijos dramas. Vaityla rimtai galvojo apie diplomą iš draminės srities. (Žr. Mary Craig, „Man From a Far Country", New York Morrw, 1979 m., 40 psl.) Taigišiam popiežiui kultūrinė veikla yra panašiai sava, kaip ateitininkams.

Ruošdamasis kunigystei, savo filosofines studijas Vaityla atliko modernios filosofijos, vadinamos fenomenalizmu vadovaujamas. Ši filosofinė kryptis didelį dėmesį kreipia į tai, ką žmogus patiria savo gyvenime. Savo disertacijoje būsimas popiežius kalba apie „Veikiųjį asmenį". Veiklumas yra būdingas ir ateitininkiškos kataliko sampratos bruožas. Dėl to savo katalikišku veiklumu ateitininkija išvidiniai susisiekia su, neseniai Lietuvoje apsilankiusiu popiežium Jonu Paulium II.

ŠVENTASIS TĖVAS KALBA LIETUVAI

D. Bindokienė

Šių metų rugsėjo 4-8 d. Lietuva susilaukė įvykio, galbūt nedaug mažesnio, negu nepriklausomybės atgavimas po ilgų dešimtmečių priespaudos. Į mūsų žemę atvyko popiežius Jonas Paulius II.

Buvo laikai, kai vienintelė vieta pasaulyje, kur galima pamatyti šv. Petro vietininką, buvo Roma, arba — tiksliau — Vatikanas. Lietuviai net turi posakį: „Kaip gali būti Romoje ir nematyti popiežiaus!" Tačiau Jonas Paulius II tas (ir daug kitų) senąsias tradicijas pakeitė. Jis žiniasklaidoje net vadinamas keliaujančiu popiežiumi ir yra apkeliavęs tolimiausius Žemės kampelius, asmeniškai susitikęs šimtus tūkstančių tikinčiųjų, kurie niekuomet negalėtų svajoti apie kelionę į Romą pamatyti popiežių. Daugelis net nežino, kad toks miestas iš viso yra, arba, kur jį galima rasti.

Tačiau popiežius nebuvo nusistatęs vykti į okupuotas Baltijos šalis, nors progų jam anksčiau siūlyta. Ši kelionė į Lietuvą nebuvo spontaniška, nes jis jau seniai apie ją vis įvairiomis progomis užsimindavo žurnalistams, o, be to, ruošėsi, besimokydamas lietuviškai.

Tik pagalvokime (ypač — jaunieji — kurie taip nenoriai lanko lituanistines mokyklas, arba vengia savo tarpe kalbėti lietuviškai): garbingiausias šios planetos asmuo — bent katalikams — niekuomet nesidrovėjo viešai pasisakyti, kad jis mokosi lietuviškai, kad nori į Lietuvių tautą prabilti jos gimtąja kalba. Juk šv. Tėvas galėjo turėti šimtus sumaniausių vertėjų, kurie kiekvieną jo žodį būtų tiksliai perdavę klausytojams. Ir to būtų užtekę.

Tačiau niekuomet nėra glaudesnio ryšio tarp žmonių, kaip komunikacija ta pačia kalba, be vertėjų ar kitų pagalbinių priemonių. Todėl popiežiaus žodžiai taip jaukiai krito į tūkstančių mūsų tautiečių ausis, o tais žodžiais išreikštos mintys pasiekė girdėjusiųjų širdis.

Apie šv. Tėvo kelionę ir jo pamokslus-kalbas, pasakytas Lietuvoje, jau daug rašyta, komentuota. Bus kalbama ir vėliau (gal net daug metų), bet norime pateikti pagrindines mintis ar ištraukėles iš visų jo kalbų — nuo atvykimo į Vilnių rugsėjo 4 d., iki atsisveikinimo rugsėjo 8 d. Tegul tos mintys lieka visiems laikams, kaip paminklas šiam nepaprastam įvykiui.

Vilnius, rugsėjo 4 d. Atvykimas ir sutikimo iškilmės tarptautiniame aerodrome.

„Ši jūsų žemė yra brangi visai krikščioniškajai tautai, pasklidusiai penkiuose žemynuose! Lietuva — tyli liudininkė karštos meilės religijos laisvei, kuri, kaip ne kartą pabrėžiau, yra visų kitų žmogiškų ir visuomeninių laisvių pagrindas. Lietuva visad stengėsi paliudyti savo ištikimybę Katalikų Bažnyčiai, nuėjo ilgą, skausmingą kelią į laisvę ir išgarsėjo kaip kankinių ir išpažinėjų žemė. Ženkite šiuo keliu, brangieji Broliai Seserys! Atkeliauja pas jus pirmiausia kaip Ganytojas, tad trokštu padrąsinti toliau kurti naują Lietuvą, štai jau laisvą

Šv. Tėvas kalba Aušros Vartų šventovėje Vilniuje. Jo dešinėje — kardinolas Vincentas Sladkevičius.

ir siekiančią kuo geriau išvystyti savo galimybes''.

Vilnius, rugsėjo 4 d. Kalba kunigams, vienuoliams, vienuolėms ir seminaristams, susirinkusiems Šv. Stanislavo katedroje.

„Šiandien reikia Dievui pasišventusių žmonių, kurie malda, auka ir savo veikla veiksmingai prisidėtų prie laukiamo dvasinio Lietuvos atgimimo. Šiam tikslui būtina, kad parengimas kandidatų vienuoliniam gyvenimui atitiktų dabartines sąlygas, kurios yra ganėtinai skirtingos nuo praėjusių totalitarinio režimo dienų. ...Kunigo šventumas nėra formalus, apribotas vien tik jo tarnystės apeigomis. Šventumas yra nuolatinis panašėjimas su Kristumi, savo gyvenimo derinimas su Tėvo valia ir Apvaizdos planais. Šventas yra tas kunigas, kuris uoliai vykdo Dievo valią. Čia nesvarbu laikas ir vieta. Reikia stengtis supanašėti su Kristumi tiek miesto, tiek ir kaimo parapijoje. Kiekvienoje vietoje ir kas akimirką kunigas yra kviečiamas išsivaduoti pats iš savęs ir vis labiau prisipildyti Dievo Dvasios''.

Vilnius, rugsėjo 4 d. Rožinio malda Aušros Vartų šventovėje.

„Dėkoju Viešpaties Motinai, kad nuo Lietuvos ir kaimyninių kraštų atitolino tamsius okupacijos ir persekiojimų debesis. ...Vatikane yra Lietuvių koplyčia, kurią puošia toks pat paveikslas, kaip čia. Iš ten Petro įpėdinis mintimis dažnai jungiasi pire maldos, kuri šioje vietoje kyla į Dievą. Šiandien, mano apaštalinės kelionės į Baltijos kraštus pradžioje, džiaugiuosi, kad čia esu ne tik dvasia, bet ir kūnu. ...Jūsų viltis po kančios gyventi taikoje ir būti Dievo laiminamiems, yra ta pati viltis, kurią puoselėja ir popiežius''.

Vilnius, rugsėjo 5 d. Malda prie nepriklausomybės kankinių kapų.

„Šie dar nauji mediniai kryžiai, Viešpatie, iškilę čia kitą dieną po 1991 sausio tryliktosios, mena Tavo Kryžių tuoj po Prisikėlimo, Kalvariją ir tuščią kapą. Prie šių kryžių, Viešpatie, regim kitus, tikėjimo išaugintus, ašarom aplaistytus. Jie gyva atmintis brangių žmonių, užmigusių tavo ramybėje, kurie, vedini nuoširdaus, veiklaus tikėjimo, paaukojo gyvenimą šeimai ir darbui. Štai anie kryžiai primena kritusius kovos lauke karius, krauju aplaisčiusius žemę, kuri turėjo tapti grūdui saulės ir vilties gaivinama dirva''.

Vilnius, rugsėjo 5 d. Mišių, aukotų Vingio parke, pamokslas.

„Kiekviena Lietuvos dukra ir kiekvienas jos sūnus iš naujo tesustiprėja Kristaus Kryžiaus papėdėje... Ilgai buvo stengiamasi į jūsų Tėvynės sūnų ir dukterų sąmones įdiegti materializmo dvasią. Šiandien, kartu su atgautąja laisve, nauju įkarščiu reikia skelbti Kristaus apie žmogaus širdį kaip sielą, pasakytus žodžius: 'Kas gimė iš Dvasios, yra Dvasia'. Krikštu priartėjame prie Kristaus, prie žmonių ir tautų istorijoje Dievo ręsto pastato kertinio akmens. Statykime ant Jo visą mūsų ateitį. Būkime gyvieji akmenys tos Sandoros, kurią mūsų protėviai sudarė su Dievu''.

Vilnius, rugsėjo 5 d. Įžanga prieš „Viešpaties Angelas'' maldą, pasibaigus eucharistinei koncelebracijai.

„Po pusės amžiaus trukusios politinės ir kultūrinės priespaudos, kai skaudžiai buvo laužoma netgi svarbiausia žmogaus teisė pažinti Dievą ir viešai išpažinti savo tikėjimą, Lietuva, Latvija ir Estija įžengė į naują kelią — laisvės kelią. Šis kelias nėra lengvas, mat laisvė iš kiekvieno pareikalauja gyvo atsakomybės jausmo ir nuoširdžios savitarpio pagarbos''.

Vilnius, rugsėjo 5 d. Susitikimas su akademinio pasaulio atstovais Universiteto bažnyčioje.

„Pirmasis iš Romos popiežių aplankau Baltijos šalis ir tikrai džiaugiuosi, kad galiu susitikti su jumis po šios garsios Alma Mater stogu. Jau daugelį amžių ji yra plakanti jūsų miesto širdis, savo įvairialype intelektualine veikla, besistengianti suvokti ypatingą šios tautų ir kultūrų kryžkelės pašaukimą, apie kurį ką tik dabar kalbėjo šios įžymios mokslo šventovės rektorius. ...Nebijokite, Bičiuliai, atverti durų Kristui. Jis pažįsta žmogaus širdį ir moka atsakyti į skaudžiausius jo nerimo klausimus. Jis kviečia mus kartu darbuotis ir kurti tikrai laisvą, vieningą žmogų''.

Kaunas, rugsėjo 6 d. Pamokslas Santakoje.

„Visų Lietuvos dukrų ir sūnų žodžiai ir darbai tegul tampa naująja evangelizacija. Nauja ne turiniu, kuris visad lieka tas pats, — dėl žmonijos išganymo mirusio ir prisikėlusio Kristaus skelbimas, — bet nauja savo metodais ir būdais, gebančiais atsakyti į mūsų laiko poreikius. Kad atsinaujintų viso jūsų krašto veidas, su tikėjimo įkarščiu tarkime: 'Ateik, Šventoji Dvasia, ateik ir atnaujink žemės veidą!''

Kaunas, rugsėjo 6 d. Susitikimas su Lietuvos Vyskupų konferencijos nariais.

„Po pragaištingos marksistinės ideologijos įtakos lietuvių tauta dabar susiduria su kitokio pobūdžio kultūra, iš pirmo žvilgsnio ne tokia įžūlia, bet išties nė kiek ne mažiau klastinga, — ji kiaurai persmelkta praktinio materializmo, kuris sėlina prie pačių religinės patirties šaknų. ...Negalime pamiršti, kad viena didžiausių blogybių, patirtų anais okupacijos ir persekiojimo metais, buvo kunigų izoliacija. Dėl to kunigai ilgą laiką neturėjo tinkamų ugdymo sąlygų. Tokias spragas iš tikrųjų dera užtaisyti. ...Be to, vienas iš skubiausiai spręstinų naujosios evangelizacijos uždavinių — duoti naują postūmį pasauliečių apaštalavimui. ...Lietuvos katalikiškoms Bendruomenėms daug padės bendravimas su bažnytinės vadovybės pripažintais pasauliečių judėjimais. Jie savo gyvumu ir veikla prieš Susirinkimą ir po jo nemažai prisidėjo prie krikščioniško

gyvenimo atnaujinimo. (Lietuvių tauta) pamatys su nauju ryžtu skelbiamų krikščioniškųjų vertybių gyvybingumą darbo, mosklo, universitetinio gyvenimo, visuomeninės ir politinės veiklos srityse''.

Kaunas rugsėjo 6 d. Susitikimas su Lietuvos jaunimu Dariaus ir Girėno stadione.

„Atidarykite duris Kristui! Būkite pirmieji šaukliai naujosios evangelizacijos, kurios nūnai stigte stinga jūsų tėvynei, Europai ir visam pasauliui. Kristus pažįsta žmogaus širdį, pažįsta kiekvieno jūsų širdį. Kristus jus pažįsta ir myli. Vien tik jis visiškai gali patenkinti esminius žmogaus dvasios poreikius ir troškimus. ...Meilė, draugystė, bičiulystė, pareiga, vyras, moteris, vedybos, darbas, duona, džiaugsmas — šie žodžiai tariami ir vertinami krikščionišku požiūriu, gauna jauną prasmę ir gylį. Kai šie ir kiti panašūs, kasdienėje šnekoje pasitaiką, žodžiai įgys naują, artimai su Evangelijos dvasia susijusią reikšmę, visuomenė, kurios jūs trokštate, iš tikrųjų gali atsinaujinti''.

Šiauliai, rugsėjo 7 d. Mišių, aukotų prie Kryžio kalno, pamokslas. „Užkopkime čionai, ant Kryžių kalno, ir prisiminkime visus jūsų krašto sūnus ir dukras, kadaise nuteistus ir įmestus į kalėjimą, išsiųstus į koncentracijos stovyklas, ištremtus į Sibirą ar į Kolymą, nuteistus myriop. ...Meilė nugali kerštingą neapykantą, kuri prievarta išplito ir mūsiškiame Europos žemyne. ...Kryžius yra meilės ženklas. Kryžius yra amžino Gyvenimo Dievo ženklas. ...Jis išgelbėjo pasaulį. Per Jį yra išaukštintas net labiausiai paniekintas ir sutryptas žmogus. Jame išaukštinti kankinės Lietuvos sūnūs ir dukros, kurių atmintis yra gyva ir pagerbta ant šio Kryžių kalno''.

Šiluva, rugsėjo 7 d. Pamokslas Marijos šventovėje.

„Marija, štai atvykstu padėkoti šios tautos tikinčiųjų vardu? Per Tavo užtarimą išmušė prisikėlimo ir vilties valanda šioje, Tau pašvęstoje, žemėje''.

Vilnius, rugsėjo 8 d. Atsisveikinimas sostinės aerodrome.

„Pasibaigus mano viešnagei Lietuvoje, ne tik dėkoju visiems, bet ir jaučiu būtinybę tarti nuoširdų linkėjimą, kurį sudedu į Marijos, Bažnyčios Motinos, garbinamos Šiluvoje ir Aušros Vartuose, rankas. Jai pavedu Lietuvos ateitį; linkiu, kad šios kilniadvasės tautos vaikai, siekdami moralinės ir medžiaginės pažangos, Dievo žodyje surastų šviesą ir paramą, deramai gerbtų kiekvieno žmogaus orumą, išlaikytų taiką visuomenėje ir dvasios ramybę. Penkiasdešimt ateizmo ir prievartinio Evangelijos slopinimo metų daugelyje sielų ir visuomenės viduje paliko pėdsakus, kuriuos iš žmonių ir visuomenės ištrinti tegalės vien atrastas Dievas ir Jo Žodis. ...Šiame kelyje kiekvienas asmuo pripažįstamas kaip gyvojo Dievo paveikslas. Dėka šios šviesos ir lietuviai sugebės kurti gėrį, vieningai ir taikiai gyventi. Šiuos nuoširdžiausius linkėjimus telydi mano palaiminimas''.

Popiežių Joną Paulių II Lietuvoje sutiko minių minios. Nuotr. Algirdo Sabaliausko

GERI DAIKTAI

VYTAUTAS VOLERTAS

Stovėjo jis prie lovos gana ilgai. Lyg sustingęs, lyg žaibo trenktas. Švarus, gražiai apsirėdęs, tikras puikuolis aristokratas. Plaukai buvo apkirpti pagal vėliausią šauksmą, o žirklių menininkų, sugebančių sekti madas ir uždirbti gražų pinigą, mieste laikėsi gal du, gal trys. Tado Stuko eilutė, naujutėlaitė arba tik iš valyklos atnešta, elegantiško rašto, turėjo patrauklų atspalvį — nei niūriai tamsi, nei rėkiančiai šviesi.

Laikomės nuomonės, kad vyrui yra lengviausia nusipirkti batus. Juk reikia tik dydžio žiūrėti. O vėliau, jei tie batai bus švarūs ir neskylėti, jų negalės iš rikiuotės išstumti nei mados, nei stiliai. Tačiau Stukas šią filosofiją buvo iš pagrindų sugriovęs. Ant jo kojų puikavosi odos menininko kūryba.

Ir viskas kaip tik nuo batų prasidėjo.

Stovėjo Tadas prie lovos tarsi statula, bet mintimis regėjo labai judrų gyvenimą. Vienuolikos, dvylikos metų merniukai, lyg žvirblių būrys, vasaromis daužydavosi iš vieno miestelio galo į kitą, laipiodavo elektros stulpais, šliaužiodavo nuo gležinkelio pylimo, landžiodavo po tuščius, apgriuvusius namus.

—Šmėkla! Numirėlis! — sušukdavo kuris iš tų istorijos tyrinėtojų, juokauti sugalvojęs. Bet ir pats baisiausiai nusigąsdavo. Visi šokdavo pro langų ir durų angas laukan, apstodavo tokią paslapčių pilį gal dviejų dešimčių žingsnių atstu, kantriai laukdami, kas dėsis. Bet niekas nepasirodydavo.

Tadas Stukas netyčia žvilgtelėjo į savo kukliai lakuotus nagus ir vėl įsmeigė akis į lovą. Šmėklos, numirėliai... Šokdavo tada pro durų angas, vaiduoklių akis į lovą. Šmėklos, numirėliai... Šokdavo tada pro durų angas, vaiduoklių nusigandęs, o šiandien visiškai jų nebijojo. Tik nežinojo, kaip su atsilankiusia mirtimi turėtų elgtis.

Iš to vaikėzų būrio Tadas niekuo nesiskyrė. Jie visi buvo vienodi, o šiandien kiekvienas, jei dar gyvena, yra kitoks. Jo pirmas išsiveržimas iš berniukų gaujos buvo poros naujų batų dėka.

Stuko tėvelis vairuodavo sunkvežimius, kartais net į užsienį pakliūdamas. Iš tokių kelionių jis parveždavo retesnių smulkmenų. Nematyti buvo ir Tadui pargabenti bateliai. Nors truputį didoki, tačiau gražūs, geri. Jų padai buvo stori, minkšti, galėjai po kiečiausią grindinį vaikščioti, o atrodydavo, kad žengi avies nugara.

Nustebo vaikai, tuos batus pirmąkart ant Tado kojų pamatę, ir beveik jau pradėjo iš pavydo jo lenktis. Bet kai davė vienam kitam išmėginti, kai visi bent ant vienos kojos buvo po minutę ar dvi padėvėję, grįžo sena ir nuoširdi draugystė.

—Į vandenį, pas Miką! — karštą dieną surikdavo kuris, ir visi risdavosi pakalnėlėn. Tadas net savo nuostabius batus, truputį šlumpščiojančius, prie durų palikdavo, kad nepavėluotų į plunksnų prikritusį prūdą. Tasai Mikas buvo miestelio pakraščio ūkininkėlis, auginąs nemažą pulką žąsų.

Taip ir augo jie visi draugai, nors Tadas turėjo keistus batus. Dėl jų net kaimynas kartą tėvui prasitarė:

—Matyt, daug sumokėjai. Šitiek berniokui išleisti...

—Norėjau, kad vaikas turėtų gerą daiktą.

Dabar stovi Tomas prie lovos, nejuda ir galvoja, kur gauti batus mamai apauti. Ji kentė vargą, nieko neturėjo ir nenorėjo turėti. Kai tėvas jai parvežė rankinį laikrodėlį, kuris net tamsoje šmėkščiojo žalsva šviesa, ji pasipurtė ir suriko beveik piktai:

—Kur tokią baisybę dėsiu? Atiduok Tadukui.

Tadukui ir atidavė. Vaikinas kaip ir visi jo draugai, jau buvo pradėjęs juokingai kalbėti — tai plonai, tai storai, tai pagargaliuodamas, tai pakniaukdamas. Žengė penkioliktuosius metus, o jų gaujos artumoje netyčiomis, tarsi vėjo užpūsti, jau pasišlaistydavo mergaičių būreliai. Praeidavo tos mergaitės žodžio netarusios, ištiestais kaklais lyg Miko žąsys, tačiau palikdavo ar kažkokį kvapą, ar taip praretindavo orą, kad net kvėpuoti pasunkėdavo.

O laikrodis — grynas kerėtojas!

—Parodyk, Tadai, kaip šviečia! — maldaudavo draugai.

—Dieną nematyti, — šie prašymai Tadui jau buvo įkyrėję.

—Parodyk... Mes padarysime, kad būtų matyti, — ir užmesdavo ant Tado rankos švarką ar apsiaustą, tada pakaitomis kišdavo tai vienas, tai kitas galvą ir grožėdavosi žalsvai blizgančiais laikrodėlio skaitmenimis.

—Labai geras daiktas, — kraipydavo jie galvomis, ir šie draugų išsitarimai grimzdavo į Tado širdį.

Mėlynos ir plonos yra motinos rankos. Nei dabar, nei prieš dvi dešimtis metų tasai laikrodėlis ant jų netiktų. Niekas jai netiko, nieko ji nenorėjo. Kai avarijoje užsimušė tėvas, jo laidotuvėms juodą suknelę ji kažkur pasiskolino. Mama nenorėdavo nei daikto, nei gero žodžio, nei dėmesio. Bet šiandien jai reikia. Būtinai, Tadas nieko, visai nieko neturi... Tik šiuos gerus daiktus, ant savęs sukrautus.

Stovi ir supranta, kad ir jis pats yra nesveikas. Tačiau nuo jo ligos nemirštama. Tik reikia daug kentėti. Pašalaičiai šios kančios nemato, nesupranta. Šią gerų daiktų ligą jie vadina ištvirkimu.

Jis augo ir brendo, o per tėvą ateidavo reti, įdomūs daikteliai. Batai ir laikrodėlis, už metų — pačiūžos ir portfelis. Pradžioje tų smulkmenų jam nereikėjo, jos tik vargindavo ir trukdydavo. Įkyrėdavo vaikų švebeldžiojimai, „tokie minkšti

padai", „parodyk, kaip laikrodis šviečia"... Bet vėliau! Gal dėl rodomo dėmesio, gal dėl draugų pastabomis išugdyto pranašumo, pats Tadas ėmė įvairenybių žvalgytis ir stengtis, kad išsiskirtų nuo aplinkos.

Ant sienos kabo parudusi nuotrauka. Tai sunykusi tėvų jaunystė. Jis aukštokas, apkirptais ūsais, ranką uždėjęs ant staliuko su palme. Mama sėdi kėdėje įsmukusi ir nuo sėdėjimo ji atrodo dar mažesnė, kaip iš tikrųjų buvo. Niekuo ji nekrinta į akis, tik blizga ištempti, gal kokiu tepaliuku suklijuoti, plaukai. Daugiau kambaryje nėra jokių papuošalų. Tik stovi Tadas lyg piktžolėse išsikerojęs ir žiedais užsiliepsnojęs erškėtis.

—Kaip jis tokius daiktus randa..., — sakydavo nevienas.

Ieškant galima rasti. Tačiau nelengva juos išlaikyti, ypač viešai rodinėjant. Tadas Stukas tik todėl ir ieško, kad radinius pademonstruotų. Su gražaus audimo eilute bandyk sunkiam darbe pasisukinėti... Švariais nagais tepalus maišyk... Dulkėse ir prakaite šilkinį kaklaraištį dėvėk...

Tadas Stukas nebijojo darbo, tik nebuvo jam darbų. Jis nedegino pinigų dūmais, cigaretes čiulpdamas, nešvaistė jų gėrimams, nemėtė pramogoms. Bet Stukas valgė, o maistas — žmogaus nelaimė! — taip pat kainavo.

Plonučiai buvo mamos pirštai, kaip adatėlės, kurias ji taip gražiai valdė. Ir smigdavo adatėlė po akatėlės, ir keliaudavo pasaulin suknelės, palaidinukės. Ateidavo duona, atitekėdavo pienas. Ir sviesto, ir kiek mėsos ateidavo. Motina triūsė, bet doram Tadui, saugojančiams savo gerus daiktus, nebuvo darbų.

Tėvas savo gyvenimo sunkvežimį jau seniai nuvairavo ir įdomių smulkmenų daugiau neparveš. Motina tik dabar isėjo, vos adatėles spėjusi kamuolėlin susmaigstyti. Stovi tasai kamuolėlis ant stalo ir gąsdina savo plieniniais šeriais. Tadas bijo užspausti motinos atvirą akį, į laidytuvą įsižiūrėjusią.

Jis nieko neturi, tik gražią eilutę, tvarkingus plaukus, puikius batus ir lakuotus nagus. O daug reikia. Ir duobės, ir karsto, ir kunigo maldos.

Adatėlių ji daugiau nepaims. Nėra mamos, Tadui nėra rytdienos. Atgal gali žvalgytis iki valiai, praeity tokia gausa gyvenimo, tiek kryžkelių ir pėdų. Praeity tiek daug gerų daiktų... Bet šiandien motinai reikia karsto ir duobės.

Išėjo Tadas Stukas ir paliko motiną, viena akimi į laidytuvą įsižiūrėjusią. Kaimynai ja pasirūpins, kuriuos apsiuvo, aprėdė.

Grupelė Žemaitijos ateitininkų suorganizavo jaunimo susitikimą pas kun. D. Stulpiną Naujojoje Akmenėje.

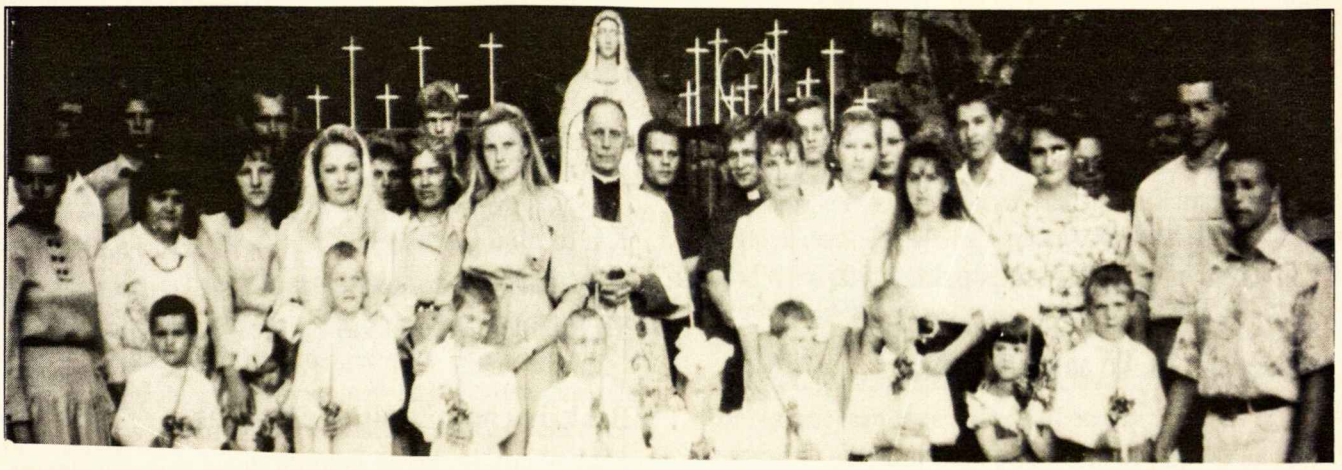

Dešimt Plungės ateitininkų tapo vaikų namų vaikučių krikšto tėveliais. Centre kun. P. Našlėnas, Dvasios vadas.

‚SURINKITE TRUPINIUS'

(Jono 6-12)

Rinkti trupinius? Viešpatie, saules Tu sėji, jų neskaičiuodamas. Ir Tavo žemės tvarinių įvairovė neįsivaizduojama. Tai kodėl dabar toks taupumas — rinkti trupinius? O to berniuko duona Tau iš viso nebuvo reikalinga. Galėjai akmenis duona paversti — tevalgo kiek kas nori. Žinoma tam mažajam būtų didelis praradimas, jis nebūtų patyręs didžiausio džiaugsmo — iliuzijos, kad buvo Tau reikalingas. Jis ir savo palikuonims pasakos, kad šito stebuklo pradžia buvo jo rankose, be jo minia taip ir būtų likusi alkana... O ir mokiniai būtų likę tik pasyvūs Tavo stebuklo liudininkai, jei nebūtum sakęs: „Surinkite''.

Jie rinko. Dvylika mokinių, dvylika pintinių. Visiems pakako darbo ir džiaugsmo — jie Tavo padėjėjai, bendradarbiai.

Dievas ieško sau bendradarbių.

Kokia didelė paguoda šita iliuzija — esu Tau reikalingas. Joks darbas nesunkus, kiekvienas darbo įrankis mielas, jei tiki, kad jis Tavo parinktas. Tačiau tuo patikėti nėra lengva. Vis atrodo — esi neįvertintas, nustumtas, galėtum geriau, daugiau... Kas jaunystėje nesvajojo pajudinti žemę, paskelbti dar niekam nežinomą tiesą, atnešti Prometėjaus ugnį! Reikia labai ilgai gyventi, kol supranti — jėgas aukojai beprasmybei, nedarei to, kas tau buvo sakyta. Ir ateina dienos, kada pajėgi tik pasidairyti ir mėgini surinkti tai, kas išbarstyta.

—Surinkite trupinius.

Negali būti, kad šitie žodžiai buvo sakyti tik tam mažam būreliui, o paskui liko dūlėti šventuose puslapiuose. Ne, tai įpareigojimas visiems, ypač tiems, kurie jau nieko kito nebepajėgia.

—Surinkite trupinius...

Nelengva suprasti Tavo taupumą, bet Tu sakai: „Surinkite'', — ir aš dairausi pintinės. Didžiausią Tavo dovaną — minties laisvę — tebeturiu. Jai nereikia vizų, peržengti valstybių sienas, nei raktų ministrų kabinetų ar kalėjimo kamerų durims atidaryti. Nevaržo laikas nei erdvė. Galiu lydėti laivus jūrose ir karavanus dykumose. Ir visur rinkti gerumo, gailestingumo, heroizmo, pasiaukojimo trupinius. Palmių pavėsyje nuplautos raup-suotojo žaizdos. Pasidalintas vanduo dykumoje. Heroiz-mas stichinių nelaimių vietose. Betgi kam eiti taip toli! Šitų gerumo trupinių pilna mūsų kasdienybė. Kažkas padavė iškritusią lazdą. Kažkas padėjo pereiti gatvę. Pardavėja neapsvėrė, neapskaičiavo. Tarnautojas neapšaukė, nepasijuokė iš tavo neišmanymo. Stipresnis apgynė silpnesnį. Šitie gerumo trupinėliai, tai Tavo pažadintos žmogaus širdies žygiai. Tavo palaiminti ir padauginti, jie grįš į savo pradžią ir skatins širdį nau-jam gerumui.

Deja, deja... Savo ieškojimuose randu ne tik šituos šviesulius. Kiek daug tamsybės Tavo žemėje. Daug durų, kurias sunku praverti. Už jų skriauda, niekšybė, ašaros. Vaikų apleisti tėvai. Tėvų pamesti vaikai. Dejonės ligonių palatose. Pagieža ir keiksmai kalinių kamerose. Žiūrėk, randu teisėją, už pinigą perkantį ir parduodantį, teisybę. Advokatą už pinigą neteisybę ginantį. Baisu, kai pamatai monetos galia. Atrodo, kad visais mažiais ji buvo Tavo varžovė. Ką daryti su šitais juo-dais radiniais? Renku juos, tik su šita nelinksma našta pasuksiu ne į Genazareto pakrantes, o į Kaną. Ten šalia šešių akmeninių indų vandeniui pastatysiu savo tamsią naštą. Tikiu — Tavo stebuklas ne tik vandenį vynu pavers, — jis pakeis ir mano pintinės turinį. Šitoji tamsa virs susimąstymu, sąžinės priekaištais, atgailos ašaromis.

Dienos be darbo. Naktys be miego. Bet rankos pintinę dar išlaiko. Ir mintis praeina visur be leidimų. Viešpatie, nelinksmam žmogaus gyvenimo vakarui palik paguodą — iliuziją: — tai man sakyta — „Surink!...''

O. G.

PAKLAUSYK

Paklausyk manęs,
Kai aš tavęs prašau manęs paklausyti,
O tu pradedi duoti man patarimus,
Tu nedarai to, ko aš prašau tavęs.

Kai aš tavęs prašau manęs paklausyti,
O tu pradedi man sakyti,
Kad aš neturėčiau taip jaustis,
Tu pamini mano jausmus.

Kai aš prašau tave manęs paklausyti,
O tu pradedi spręsti mano problemą,
Tu mane apvili.

Nors ir keistai atrodytų, bet PAKLAUSYK!
Viskas, ko iš tavęs norėjau,
Buvo, kad tik paklausytum.
Nekalbėk ir nedaryk nieko, tik išgirsk.

Patarimai yra lengvai gaunami
Ir aš galiu jų gauti, jeigu noriu
Nesu bejėgis!
Galbūt nusiminęs ir nedrąsus,
Bet nesu bejėgis!

Kai tu man ką nors darai,
ką aš pats galiu ir turiu pasidaryti,
Tu prisidedi prie mano baimės ir silpnumo.

Bet kai tu priimi kaip paprastą faktą,
Kad aš jaučiu, ką aš jaučiu,
nors tai būtų ir neracionalu,
Tada aš galiu nebandyti daugiau tave įtikinėti
Ir galiu pradėti suprasti,
kas yra už tų neracionalių jausmų.

Ir kai visa tai man paaiškės, atsakymai bus tik pasirinkimai,
tada man nereikės patarimo.
Neracionalūs jausmai įgauna reikšmę,
Kai suprantame, kas slepiasi už jų.

Gal todėl malda veikia kai kuriems žmonėms,
Nes Dievas yra nebylys, —
Jis neduoda patarimų
Ir nebando sutvarkyti reikalų,
Jis tik išklauso ir leidžia
Pačiam spręsti problemas.

Ir jeigu norėtum kalbėti,
Tai palauk savo eiles
Ir tada aš tavęs klausysiu.

Autorius nežinomas
(Iš anglų kalbos laisvai vertė **Aldona Kamantienė**)

Naujo gyvenimo viltis

Išgyvenome dienas, kurios įėjo į mūsų tautos istoriją, paskatino kiekvieną pamąstyti apie tobulesnio gyvenimo viltį, o galbūt ne vienas ir žengs sekantį nedidelį žingsnelį naujos gyvenimo kokybės linkme.

Ne tik šv. Tėvas, skelbdamas naujosios evangelizacijos principus, ruošiantis sutikti trečiąjį katalikybės tūkstantmetį, bet ir visas mūsų gyvenimas, aplinka kviečia pabusti, atsinaujinti, pakilti naujam gyvenimui, padėti kitiems prisikelti.

Nelengvas žmogaus tobulėjimo kelias. Kiekviena dvasinė pergalė susieta su savojo egoizmo pažabojimu, savęs dalinimu bendruomenės labui. Kova tarp gėrio ir blogio arba dvasinis brendimas pirmiausia vyksta kiekvienoje širdyje, paskui tos kovos apraiškos materializuojasi visuomenėje. Kaip pasireikš sukaupta psichinė žmogaus energija, kiek ji bus pažinta, apvaldyta, transformuota gėrio kūrimo linkme? Norėtume, kad ir ateitininkija labiau šia prasme būtų pažengusi į priekį, nes ir čia matome, jaučiame nemažai spragų, išsakome priekaištus vadovaujantiems. Žodžiu, norime, kad jie būtų idealai. Gerai, kad dar norime, tačiau turime suprasti, kad idealas kuriamas visą gyvenimą, o pirmiausia pačiam reikėtų pabandyti juo tapti. Gyvendamas dvasinės kovos lauke, žmogus veikiamas kitų ne tik teigiama linkme, ir tik nuolatinės dvasinės pastangos sąlygoja kilimą aukštyn...

Gaila stebėti nusivylusį žmogų, juo labiau ateitininką. Skubi už jį pasimelsti, kad vėliau jis sau galėtų padėti, žengti savęs bei gyvenimo pažinimo keliu. Ir džiugu, kai matai atsikeliantį, atkakliai žengiantį pirmyn... žmogų, ateitininką, kurį jo principai, pareigos įpareigoja tai daryti, nenusivilti. Prisimenu prof. A. Žygo laiško mintis: neleiskime nusivylimui apvaldyti mus... Pamilkime savo kančią, sunkumus, dvasinę ir fizinę kovą už dvasinę ir fizinę sveikatą. Tai yra gyvenimas. Neturime teisės griauti jo, nes pašaukti į kūrybą. Sekime Lietuvos dvasinius ir fizinius sveikuolius — pavyzdžių turime.

Pateko į rankas laikraštis „Sveikuolių primadienis". Negali likti abejingu ir neatsiliepti į kolegos iš Utenos P. Kluso kreipimąsi į gydytojus rodyti sveiko gyvenimo pavyzdį, steigti prie gydymo įstaigų sveikos gyvensenos mokyklas, mokyti žmones gyventi be vaistų, visokeriopai ieškoti lėšų šiems kilniems tikslams realizuoti. Juk kasdien vis akivaizdesnė tiesa, kad žmogaus sveikata — tai jo asmeninio gyvenimo, gamtos dėsnių pažinimo ir prisitaikymo prie jų rodiklis. Tad būtų pirmučiausias medikų tikslas — studijuoti patiems ir mokyti kitus sveikos gyvensenos principų, kad, kuo mažiausiai pakenkdami, padėtume žmogui pačiam pakelti save iš skausmo ir padėti pačiam pajusti visą laimės pilnatvę, jei ji jam duota. Gaila, kad tik dabar, išlaužus 50 metų sovietinės sistemos vartus, turime galimybę išsamiau susipažinti su pasauline natūropatijos praktika.

Ieškodami glaudesnio žmogaus ryšio su gamta, pravartu pasidomėti, kaip į ligą žiūrėjo ir gydė Kristus. Sandoros ir sveikatos evangelijoje skaitome: „Iš tiesų sakau jums: jūsų

Panevėžio vyskupijos ateitininkų moksleivių stovyklos dalyviai Berčiūnuose. Nuotr. M. Šmitienės

JAS stovykloje Berčiūnuose vykusiame JAS suvažiavime (iš kairės) vyriausios vadovės — ses. Dalia Dapkūnaitė, Rozita Kielaitė; kalba Dvasios vadas kun. Robertas Grigas. Nuotr. Lidijos Ringienės

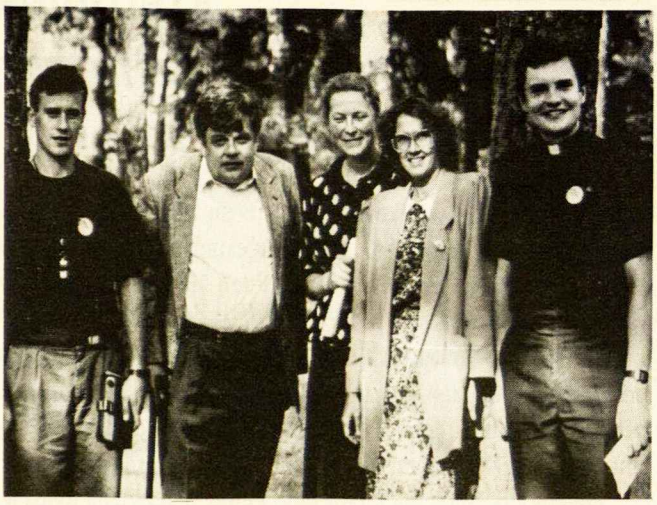

MAS stovyklos vadovai Berčiūnuose su svečiais iš Vokietijos. Iš kairės: stovyklos komendantas klierikas Rolandas Makrickas, A. Šmitas, Albina Saladūnaitė, Marytė Šmitienė, kun. Rimas Gudelis. Nuotr. D. Dambrauskaitės

darbai rodo, kad nepaisote nei Dievo, nei jo priesakų, paminate juos apsivalgydami, girtaudami, be perstojo silpninate save paikindamiesi pertekliuje ir prabangoje, o dar labiau — vaikydamiesi turto, ir ypač — neapkęsdami savo priešų. Tie visi malonumai ir geiduliai labai toli nuveda nuo tikrojo Dievo ir Jo angelų... kūnas yra dvasios šventovė, o dvasia — Dievo šventovė. Todėl privalu tas šventoves išsivalyti, kad jos tiktų apsigyventi Viešpačiui''. Kitoje vietoje, gydydamas ligonius, Kristus sako: „Atkurkite patys save ir susilaikykite nuo maisto... Pasninkaukite ir uoliai iš visos širdies melskitės, tikėdami, kad Gyvybės Dievas teiks jums galios, o Motina Žemė — išgydys...''

Ateitininkija gyvendama pagal šūkį „Visa atnaujinti Kristuje'' jaučia pareigą šiandien priminti žmogui apie atsinaujinimo galimybę ir būtinumą.

Nauja mintis įsižiebė Skriaudžiuose, kur rugpjūčio 8 dieną vyko ateitininkų įžodis — kankinio Šv. Lauryno atlaidų dieną penki nauji ateitininkai pažadėjo kovoti su neviltimi. Talkos ir darbai statant bažnyčią draugėn subūrė aktyviausiąjį jaunimą. Bažnytinis mergaičių choras, giedantis šv. Mišiose religinių apeigų metu, periodiškai rengia religinės poezijos bei giesmių valandėles ne tik savo parapijoje, bet ir kaimyninėse. Savotiška globa apgaubiami primąją komuniją priimantys vaikai. Būrelis berniukų patarnautojų papildo mergaičių gretas, didžiųjų švenčių metu pasveikindamas religinėmis programėlėmis. Kartu meldžiasi, kartu linksminasi. Kasmet šį gerąjį jaunimą aplanko Kalėdų senis, o Velykų šventė būna įdomiausia. Prof. A. Žygo kvietimu šis jaunimas pasiryžo įsilieti į ateitininkų šeimą. Pirmieji žingsniai žengti.

Per šv. Mišių skaitinius girdėjome, kad, kol grūdas nukręs į žemę neapmirs, neduos vaisių. Tikimės, kad organizacija padės jaunimui suvokti, ką reiškia „apmirti, duoti vaisių''. Meldėmės tą dieną būtent to. Na, o kuopą jau metai globoja gyd. Laima Jankauskienė. Malonu, kad Skriaudžiai šalia neabejingo ateitininkų reikalams, žilstelėjusio klebono, negalvojančio apie poilsį ir remontuojančio bažnyčią Vincento Česnos, turi tokią jaunimo globėją. Ji supranta savo skolą kūrėjui ir moko kitus šią skolą pažinti.

Dėkodami sponsoriams (AB „Uogys'', „Alisa'', Autoservizo Įmonę) už suteiktą galimybę įamžinti šių metų pasiruošimą sutikti šv. Tėvą ir išleisti knygutę „Marijos žemės vaikų dovanos šv. Tėvui'' (jį įteikėme jam dovanų), galvojame apie naujos veiklos projektus, prisidėsiančius prie jaunimo dvasinio atgimimo. Puoselėjame planus įsteigti Meteliuose dzūkų krikščioniško — katalikiško jaunimo stovyklavietę. Čia nuostabioje aplinkoje mūsų jaunimas galėtų pailsėti, o tuo pačiu ir pasisemti dvasinių vertybių po intensyvių studijų atostogų metu. Tačiau tam reikalinga užbaigti namo, kuriuo jau turime teisę pasinaudoti, remontą. Ir vėl akys krypsta į tuos žmones, kurie Dievo pašaukti ypatingu būdu daryti gera — rėmėjus. Tik jiems pagelbstint, mūsų visų pastangos šiandien gali padėti pagrindą Naujosios Lietuvos statybai. Na o artimiausiu metu (planuojame spalio mėn. pirmąjį savaitgalį) Meteliuose organizuojami krikščioniško — katalikiško jaunimo globėjų sveikatingumo kursai. Vyskupijos ateitininkų, Alytaus folkloro, poezijos gerbėjų ruošiama kultūrinė programa, Palangos sveikatos mokyklos lektorių, sveikos mitybos praktikų žodis turėtų praturtinti dvasią, įnešti daug naujo į visų dalyvausiančių mąstymą.

Almantas Geležius

Studentų ateitininkų suvažiavimas

„Visa atnaujinti Kristuje!'' — su tokiu šūkiu gegužės 15 d. į dvi dienas trukusį Lietuvos ateitininkų suvažiavimą rinkosi akademinis Vilniaus, Kauno, Šiaulių jaunimas, pasiryžęs oficialiai atkurti LAF studentų sąjungą. Atkuriamoji konferencija prasidėjo šv. Jono bažnyčioje Mišiomis, kurias koncelebravo Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, ateitininkų federacijos dvasios tėvas vyskupas Sigitas Tamkevičius, LAF vicepirmininkas kun. Robertas Grigas. Suvažiavime, kuris vyko Vilniaus universiteto salėje, dalyvavo apie 50 įvairiausių specialybių studentų, daugiausia iš Vilniaus ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetų, Lietuvių katalikų mokslų akademijos prezidentas Giedrius Uždavinys, Augsburgo universiteto katalikiško jaunimo kapelionas Florianas Schuleris ir kt.

Sveikindamas susirinkusius studentus ateitininkus, vyskupas Sigitas Tamkevičius akcentavo pagrindines sielovados srityje iškilusias problemas, Lietuvai tapus laisva ir nepriklausoma. Jis kvietė ateitininkus įsijungti į religinio švietimo darbą, parodyti tautiečiams, kaip reikia naudotis iškovota laisve, kad ji atrodytų tikra Dievo dovana, o ne bausmė, ragino ugdyti atsakomybės jausmą už Bažnyčią. Labai svarbu, pasakė vyskupas, kad, braunantis vakarietiškai kontrakultūrai, neprarastume to, kas brangu lietuviui katalikui, kad didelį dėmesį skirtume darbui su savimi bei kitais ir, kas ypač svarbu, įsijungtume į karitatyvinę veiklą. Baigdamas sveikinimo kalbą, vyskupas S. Tamkevičius pranešė, kad kardinolas Vincentas Sladkevičius patvirtino studentų ateitininkų dvasios tėvu kun. Ričardą Repšį MIC.

Apie veiklos perspektyvas kalbėjo Lietuvos ateitininkų federacijos vicepirmininkė ses. Daiva Kuzmickaitė, užsienio ir Lietuvos jaunimo ugdymo ypatybes palygino Popiežiaus apsilankymo Lietuvoje komiteto narė Danutė Grajauskaitė, „Ateities'' dramatišką istoriją priminė SAS laikinosios centro valdybos pirmininkas Vygantas Malinauskas. Suvažiavime dalyvavo ir bendraminčiams prisistatė VDU teisininkų grupė „Iustitia'', VDU ateitininkų kuopa, Vilniaus ateitininkų kuopa „Kastalija'', šv. Kazimiero bažnyčios kuopa ir kt. SAS atkuriamoji konferencija sąjungos valdybos pirmininku išrinko Vygantą Malinauską, pavaduotoju — Mindaugą Adviloną, sekretore — Birutę Švedaitę, iždininke — Reginą Karaliūtę. Nutarta visas Lietuvos akademinio jaunimo ateitininkų kuopas sujungti į tris draugoves — Vilniaus, Kauno ir Centro (kitų miestų bei vietovių atstovai).

JAS stovykloje (I pamainoje) Berčiūnuose, ,,kasyčių dieną'' dalis stovyklautojų su vadovais.

Nuotr. Lidijos Ringienės

Ateitininkų vadovų kursai

Gegužės 29 d. į Kauno Jėzuitų gimnaziją aptarti vasaros darbų susirinko apie šimtą ateitininkų organizacijos vadovų — mokytojų, katechetų, studentų ir vyresnio amžiaus moksleivių. Vasaros stovyklų vadovų kursai prasidėjo jėzuitų šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias koncelebravo Federacijos dvasios tėvas vyskupas Sigitas Tamkevičius SJ ir kun. Robertas Grigas.

Prof. kun. Jonas Juraitis, SJ, kuris, atvykęs iš Šveicarijos, šiais metais Kauno kunigų seminarijoje dėstė filosofiją, kvietė auklėtojus būti daugiau vaikų palydovais, o ne vadovais, gyventi tarnystės dvasia,labai gerbti vaikų žmogiškąjį orumą. Ses. Ona Mikailaitė kalbėjo apie konfliktų priežastis ir jų įveikimo būdus. „Susikirtimai kyla dėl mūsų skirtumų — ir tai yra kiekvienos stovyklos ir kiekvienos bendruomenės kasdienė duona. „Bėda, pasak pranešėjos, ta, kad kartais mes konfliktų nesistengiam išspręsti, juos didiname, nuo jų nusisukame.

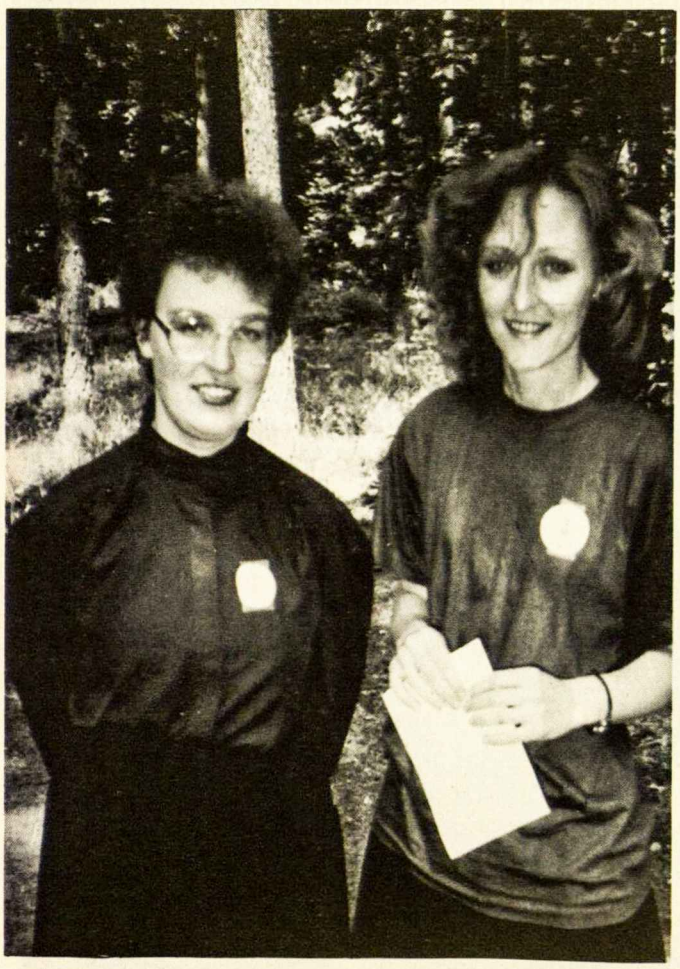

JAS stovyklos Berčiūnuose, vykusios birželio 19-30 d. vyriausios vadovės (iš kairės): Dalia Dapkūnaitė ir Rozita Kielaitė. Nuotr. Lidijos Ringienės

Lietuvos ateitininkų federacijos vicepirmininkė ses. Daiva Kuzmickaitė supažindino kursų dalyvius su pirmųjų stovyklų Berčiūnuose tvarka. Jaunučiai ateitininkai stovyklaus birželio 19-30 d. vienu metu Berčiūnų ir Pajūrio (Šilutės raj.) stovyklavietėse. Čia talkininkauti maloniai sutiko išeivijos ateitininkės Birutė Bublienė ir Lidija Ringienė. Antrąją Berčiūnų stovyklos pamainą (liepos 3-14 d.) globos ses. Margarita Bareikaitė. Vicepirmininkė akcentavo vadovų atsakomybę už vaikus. Federacijos vadovybė rimtai sieksianti, kad būtų laikomasi deklaruojamų religinių, tautinių ir pedagoginių idealų. Prasižengę vadovai būsią nedelsiant šalinami.

Jaunučių ateitininkų sąjungos pirmininkė Dalia Kabašinskaitė pristatė Berčiūnų stovyklavimo programą. Šiemet stovykla pavirs Romos miestu. Vaikai susipažins su Amžinojo miesto ir pirmųjų šimtmečių krikščionybės istorija, popiežiaus institucijos reikšme ir dabartinio Šv. Tėvo veikla, Evangelijos kelio į Lietuvą svarbiausiais etapais. Numatoma paminėti Kražių skerdynių šimtmečio jubiliejų, rašyti laiškus Šv. Tėvui, bus rengiamos tradicinės parodėlės, mugės, talentų vakarai ir pan.

Litetuvos Ateitininkų federacijos Vyriausiosios valdybos posėdis

Gegužės 15 d. Vilniuje posėdžiavo Lietuvos ateitininkų federacijos Vyriausioji valdyba, kuri patvirtino šios vasaros stovyklų ir renginių programas. Berčiūnuose ir Panevėžyje vyks „Opus Dei'' stovykla berniukams ir mergaitėms (14-17 metų); Jaunučių sąjunga čia numato surengti stovyklas birželio 19-30 d., liepos 3-14 d. ir liepos 24 d. — rugpjūčio 4 d. mėn. Berčiūnuose numatyta ir stovykla jaunoms šeimoms. Liepos 9 d., per Žemaičių Kalvarijos atlaidus, prasideda studentų ir moksleivių ateitininkų sąskrydis, kuris, kaip keliaujanti evangelizacinė stovykla, per Telšius, Šiaulius ir Kauną patrauks į Marijampolę, kur liepos 14-18 d. vyks Eucharistinis kongresas.

Valdyba pritarė kun. Rimo Gudelio, SJ projektui steigti Panevėžio katalikų kultūros centrą, apsvarstė dr. Vinco Rastenio pasiūlymą surengti Ateitininkų sendraugių sąjungos (ASS) suvažiavimą, nutarė iš federacijos lėšų paremti tris studentus ateitininkus, vykstančius į užsienį studijuoti kalbų.

Sendraugių suvažiavimas

Atsikuriant įvairioms ateitininkų organizacijos struktūroms, į Ateitininkų sendraugių sąjungos atkuriamąjį suvažiavimą, įvykusį birželio 26 d. Vilniuje, susirinko ir senosios kartos ateitininkijos atstovai. Renginys prasidėjo šv. Mišiomis, kurias šv. Kazimiero bažnyčioje aukojo kun. Jonas

Boruta SJ. Iškilmingo atidarymo metu į susirinkusius kreipėsi Lietuvių katalikų mokslų akademijos pirmininkas Giedrius Uždavinys, suvažiavimo darbą palaimino Panevėžio vyskupas Juozapas Preikšas. Buvo pagerbti visi mirę ar kovose bei tremtyje žuvę ateitininkai, taip pat dar gyvi esantys federacijos garbės nariai — K. Pabedinskas, Ona ir Stasys Bačkiai, „Aušros vartų" kolegijos nariai. Atsiminimais dalinosi ir savo poeziją skaitė poetai Eugenijus Matuzevičius ir Kazys Bradūnas.

Kalbėdamas apie federacijos padėtį ir ateities gaires, jos vicepirmininkas V. Rastenis pažymėjo, jog per pastaruosius kelerius metus atgimstanti ateitininkija nuveikusi nemaža darbų. Visų renginių ir priemonių pagrindinis tikslas buvęs ugdyti katalikišką ir tautišką asmenybę, kuri, visapusiškai išsilavinusi, būtų pasirengusi pasiaukojančiai dirbti kultūros ir politikos srityse tautos ir valstybės gerovei. Vicepirmininkas informavo, kad jaunučių, moksleivių ir studentų ateitininkų sąjungos nuolatos rengia konferencijas, sąskrydžius, studijų savaites, akademijas, kurių metu nariai studijuoja Lietuvos Bažnyčios ir tautos istoriją, nagrinėja Vatikano dokumentus, Šv. Raštą, mokosi bendrauti, apaštalauja. Dvasiškai atsinaujinti padeda rekolekcijos, organizuojamos mokslo metų pradžioje ir Advento bei Gavėnios laikotarpiais. Pasak Rastenio, per gana trumpą laiką buvę atkurti ar užmegzti ryšiai su daugiau kaip penkiolikos Europos valstybių katalikiškomis organizacijomis bei sąjūdžiais. Kalbėdamas apie perspektyvą, vicepirmininkas paminėjo, jog šiuo metu rengiamas paskaitų mokytojams bei mokiniams ciklas, kurio tikslas ugdyti katalikišką-tautišką jaunimą. Nemaža pastangų bus dedama, siekiant susigrąžinti pastatus ir žemę Kaune ir Palangoje. Nemažiau svarbūs esą ir istorinio tęstinumo klausimai, žurnalo „Ateities" leidimas.

„Mumenukų" būrelis JAS stovykloje Berčiūnuose (birželio 19-30 d.) su vadovu Vytu Ringum. Visi vaikai tarp 11-12 metų. Nuotr. Lidijos Ringienės

JAS stovykloje Berčiūnuose š.m. birželio 19-30 d. dalis vadovų ir mokytojų, susirinkę pakelti vėliavą. Nuostabus miškas! Nuotr. Lidijos Ringienės

Apie ateitininko misiją mokykloje kalbėjusi doc. Stasė Dzeniuškaitė-Svirskienė akcentavo būtinybę organizuoti mokyklose ateitininkų sambūrius, nes ateitininkai siekią žinių ir aukštų idealų, įsipareigoją pozityviai leisti laisvalaikį. Prelegentės įsitikinimu, tai stiprintų ir pačią mokyklą, kuri virstų dvasine buveine, perduodančia amžinąsias vertybes. Mokykla privalėtų globoti organizacijas, kurios rūpinasi žmogiškąją kokybe, todėl į ateitininkijos veiklą turėtų įsijungti ir pedagogai, idant suaugusiųjų ir vaikų siekiai būtų suvienyti bendram tikslui — viską atkurti Kristuje.

Pasidalinę mintimis ir padiskutavę, suvažiavimo nariai išrinko Ateitininkų sendraugių sąjungos valdybą, kurios pirmininku tapo V. Rastenis, nariais — P. Plumpa, R. Šalkauskienė, V. Paltanavičienė, St. Dzeniuškaitė-Svirskienė, J. Stankevičienė ir A. Venclovas. Kandidatu į dvasios tėvus pasiūlytas kun. J. Boruta SJ.

Jaunučių stovykla Berčiūnuose

Lietuvos ateitininkų federacijai priklausančioje stovyklavietėje Berčiūnuose (Panevėžio raj.) birželio 19-30 d.

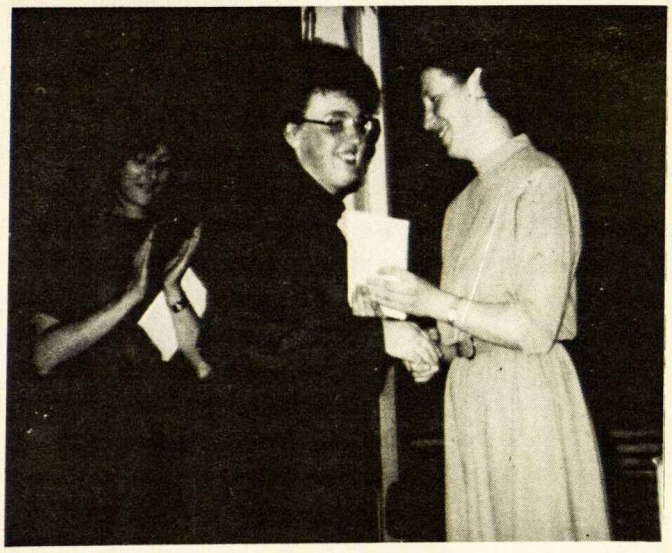

Ses. Daiva Kuzmickaitė (dešinėje) dėkoja Berčiūnų JAS stovyklos viršininkėms — Daliai ir Rozitai už rūpestį ir vargą, vadovaujant stovyklai. Nuotr. Birutės Bublienės

mokėsi, meldėsi ir žaidė apie 120 septynių-keturiolikos metų amžiaus vaikų, sudarančių respublikinės Jaunučių ateitininkų stovyklos pirmąją pamainą. Keliasdešimčiai jų vadovų bei mokytojų prieš stovyklą buvo surengti kursai, kurių metu paskaitas skaitė iš Brazilijos atvykęs geras ateitininkų bičiulis kun. Juozas Šeškevičius ir Ateitininkų federacijos tarybos pirmininkė Birutė Bublienė. Pernai jaunučių stovyklos pagrindinė tema buvo Bažnyčios ir tautos kelionė į Pažadėtąją žemę. Šiais metais pirmosios pamainos vyr. vadovės Dalia Dapkūnaitė ir Rozita Kielaitė, dvasios tėvas kun. Robertas Grigas, dvylikos berniukų ir mergaičių būrelių vadovai bei mokytojai visą dėmesį stengėsi skirti rudenį Lietuvoje laukiamam Šv. Tėvui. Buvo rengiamos dienos, skirtos pirmųjų krikščionių persekiojimams, reformacijai ir kontrreformacijai, Vilniaus universiteto įsteigimui paminėti, vyko sportinės varžybos, žaidimas „taškų taškai". Jaunučius aplankė Panevėžio vyskupas Juozapas Preikšas, kuris stovykloje aukojo šv. Mišias.

Stovyklos organizatoriai dėkingi konsultantei Lidijai Ringienei iš JAV, visiems dosniems rėmėjams išeiviams, kurių pagalbos dėka vaikai galėjo žaisti spalvingais žaislais, naudotis rašymo ir piešimo priemonėmis.

Lietuvos ir išeivijos ateitininkų vadų pasitarimas

Liepos 1 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje ateitininkijos veiklos perspektyvas aptarė Lietuvos ir išeivijos ateitininkų vadovai. Posėdyje dalyvavo Lietuvos ateitininkų federacijos dvasios tėvas vyskupas augziliaras Sigitas Tamkevičius, vicepirmininkai Vidas Abraitis, ses. Daiva Kuzmickaitė, kun. Rimas Gudelis SJ, kun. Robertas Grigas bei svečiai iš Jungtinių Valstijų — Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis ir Ateitinikų federacijos tarybos pirmininkė Birutė Bublienė. Pasitarime svarstytos 1994 m. stovyklų bei kongresų programos, federacijos ekonominiai ir turtiniai klausimai (Palangos namų, Kauno rūmų atgavimas, Berčiūnų stovyklavietės remontas, Panevėžio kun. Alfonso Lipniūno kultūros centro steigimas), nagrinėtos šių metų JAS stovyklų, MAS sąskrydžio ir keliaujančių stovyklų sąlygos ir galimybės. Nutarta, jog B. Bublienės parengtą „JAS stovyklų vadovą" suredaguos „Caritas" darbuotojai, o išleis Vilkaviškio vyskupijos „Ardor" leidykla.

Posėdžio dalyviai pritarė Juozo Polikaičio pasiūlymui surengti Lietuvoje viso pasaulio ateitininkų kongresą 1994 m. liepos 15-17 d., kai čia po liepos 5-10 d. numatytos dainų ir šokių šventės viešės labai daug išeivijos organizacijų atstovų ir jaunimo. Kongresas simbolizuotų visos ateitininkijos vienybę ir būtų savotiškas V-ojo kongreso, turėjusio įvykti 1940 metais susigrąžintame Vilniuje, įgyvendinimas po 50 metų. Pritarta pasiūlymui apžvalginei paskaitai į kongresą pakviesti prof. dr. Vytautą Vardį, Čikagos ansamblį „Dainava", sudaryti kongreso organizacinį komitetą. Juozas Polikaitis informavo apie rugsėjo 3-5 d. Čikagoje numatytą AF darbo konferenciją.

Daug dėmesio buvo skirta būsimiems rinkimams į Ateitininkų federacijos tarybą, kuri šiuo metu yra Jungtinėse Valstijose. Pasiūlyta sudaryti vieną tarybą iš Lietuvos ir išeivijos ateitininkų. Po diskusijų nutarta 10 tarybos narių rinkti iš užsienyje, 4 — iš Lietuvoje gyvenančių tautiečių. Valdyba pasiūlys 4 Lietuvos kan-didatus patvirtinti visuotiniame, 1994 m. įvyksiančiame ateitininkų kongrese.

Organizacijai atgaunant jai priklausiusią nuosavybę ir pastatus bei plečiant savo veiklą, vis aktualesni tampa juridinių sprendimų, finansavimo šaltinių, lėšų paskirstymo ir patalpų klausimai. Juozas Polikaitis informavo apie pokalbius su ministru pirmininku A. Šleževičiumi Detroite, kur jam buvo priminti iškilę nesklandumai dėl ateitininkų nuosavybės grąžinimo. Federacijos vadovybė nepamirštanti atkreipti Respublikos valdžios dėmesį į šį dalyką ir ateityje. Pasitarimo dalyviai taip pat svarstė Berčiūnų stovyklavietės remonto bei centrinės ateitininkų vadovybės Lietuvoje sudarytų akademinių programų, stovyklų ir sąskrydžių finansavimo problemas.

Ateitininkų „Manifestas"

Trumpam iš jėzuitų naujokyno Genujoje į Lietuvą grįžęs Lietuvos ateitininkų federacijos pirmininkas Arvydas Žygas liepos 20 d. Kaune įvykusiame susitikime su ateitininkų vadovybe pristatė Italijoje parengtą „Ateitininkų manifestą". Posėdyje dalyvavo Vyriausiosios valdybos vicepirmininkai : Daiva Kuzmickaitė, Vincas Rastenis, Vidas Arbraitis, kun. Ri-

mas Gudelis, kun. Robertas Grigas, ateitininkų vadovė iš Jungtinių Valstijų s. Margarita Bareikaitė.

Manifeste skelbiama 15 pagrindinių nuostatų, kuriomis organizacija save apibrėžia ir kurių, kaip orientyrų, ryžtąsi laikytis, Kiekvienas manifesto punktas pagrindžiamas Šv. Rašto ir Vatikano II susirinkimo mintimis. Manifeste pabrėžiamas istorinio tęstinumo principas, siekis išsaugoti ir pažinti etninę kultūrą, tautinių vertybių atstatymas dabartyje, akademiškumas. Sąjūdžio nariai raginami susipažinti su Bažnyčios katecheze, Vatikano II susirinkimo dokumentais, bendradarbiauti su hierarchais, studijuoti teologiją. Akcentuojama karitatyvinės veiklos būtinybė, vienybė tarp katalikų, „kultūrinis ekumenizmas" su Lietuvos tautinėmis mažumomis. Pažymima, jog ateitininkija yra su pasauliu bendraujantis sąjūdis, siekiantis suderinti visa, kas gera, gyventi susikaupimo ir atsinaujinimo nuotaika, viską daryti su Kristumi ir per Jį. Apibūdindamas sąjūdį, Arvydas Žygas pasakė, jog „mes dabar kaip vaikai, gavę suaugusių drabužius, — dar jų neužpildome, bet nuolat augame". Ateitininkija esanti tarsi „gobelenas, kurio pagrindiniai bruožai — manifestas — yra", bet kurį reikia papildyti vis naujomis spalvomis. Vyriausioji valdyba pritarė išdėstytai ateities programai.

Lietuvos ateitininkų federacijos primininkas pristatė ir antrąjį dokumentą — Moksleivių ateitininkų sąjungos (MAS) keturių metų mokyklos metmenis. Kylant dėstymo lygiui kiekvienoje aukštesnėje pakopoje, moksleiviai ateitininkai kasmet dalyvautų penkiuose akademiniuose kursuose, kurių struktūra faktiškai jau susiformavusi: Rudens akademija, sąskrydis per Aušros Vartų Dievo Motinos atlaidus, Žiemos akademija, šv. Kazimiero dienos minėjimas, Pavasario akademija. Išlaikiusiems ateitininkų egzaminą ir davusiems įžodį numatoma įteikti žymenį — galbūt perpetinę baltą juostelę su trispalve per vidurį. Ypatingą ženkliuką turėtų gauti tie, kurie baigs keturių metų mokyklą.

Pasitarimo dalyviai taip pat svarstė įvairias tarptautinių ryšių, federacijos pastatų susigrąžinimo, veiklos finansavimo problemas. Iš principo pritarta sumanymui atkurti Lietuvoje žurnalą „Ateitis", kurio atgaivinimą tėvynėje, pasak s. Margaritos Bareikaitė, labai teigiamai vertintų išeivijos ateitininkai.

Vaikų dovanos Šv. Tėvui

(Ruošiantis šv. Tėvo atvykimui)

„Aš trokštu pakvieti jaunus žmones atverti savo širdis Evangelizacijai ir tapti Kristaus liudytojais o jeigu prireiktų, ant šio trečiojo tūkstantmečio slenksčio, netgi Jo kankiniais — liudytojais. „(Jonas Paulius II, Ispanija, 1909 m.)

Suprantama, kad geriausia dovana svečiui ta, kurios jis pats nori, tačiau viskam yra savas laikas ir sava vieta...

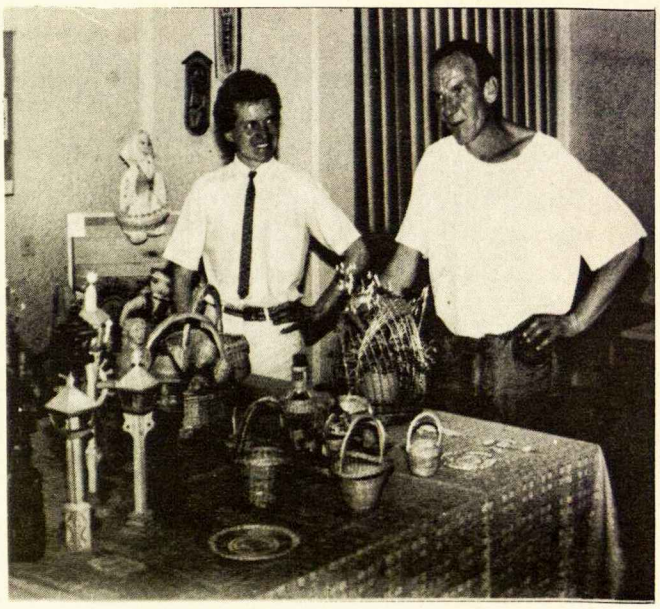

Paroda „Marijos Žemės vaikų dovanos šv. Tėvui", suruošta Alytuje š.m. gegužės 2 d. Iš kairės (organizatoriai): gyd. A. Geležius ir dail. K. Poškus.

O kokias „dovanas" Šv. Tėvui paruošė „Marijos žemės vaikai", mūsų vyskupijos jaunimas? Kaip pasipuošę ir vidiniai jie sutiks brangų svečią — parodys ateitis.

Gegužės mėnesį baigėsi meno darbų paroda „Marijos Žemės vaikų dovanos Šv. Tėvui" Alytuje bei tokia pat vyskupijos paroda Prienuose, baigėsi rašinio konkursas „Liudykime Kristų, kuris mus išvadavo".

Norėčiau pasidalinti vyskupijos ateitininkų pasiruošimo šiems renginiams mintimis bei jų įspūdžiais.

Dar praeitų metų rugpjūčio mėnesį parengėme pasiruošimo Šv. tėvo sutikimui programą — kilo mintis įtraukti jaunimą į dvasinį pasiruošimą, surengiant vyskupijos mastu jaunimo meno darbų ir rašinio konkursus.

Šių metų birželio 10 dieną Alytaus „Caritas" patalpose rinkosi minėtų konkursų dalyviai. Susitikimas, prasidėjęs gyd. Pocienės ir jos dukters poezijos bei smuiko harmonija (beje tapusia neatskiriamu ateitininkų renginių palydovu) nukėlė mus į netolimą praeitį—gegužės pirmąjį sekmadienį—kada Alytaus kraštotyros muziejuje vyko jaunimo meno darbų parodos atidarymas. Simboliška, kad ta Marijos mėnesio diena sutapo su Motinos diena, atnešusia joms dvigubą džiaugsmą...

Daugelio atmintyje vertinantis dailininko Poškaus, skoningai sukonponavusio ekspozicijos salę, dekano P. Dumbliausko žodis, mokytojos V. Lenavičiūtės skaityta šv. Tėvo poezija, gyd. Pocienės eilės, mokinio R. Butkevičiaus mintys iš šv. Tėvo kalbų jaunimui, sendraugio J. Pranevičiaus žodis. Nuostabiai skambėjo L. Dudavičiūtės etnografinio ansamblio dainos, muzikos mokyklos moksleivių kanklių muzikos garsai, jungę visus į darnią, šeimą.

Anksčiau atėjusieji turėjo progos susipažinti su Alytaus bei Leituvos ateitininkų istorijos apžvalga, surasti nuotraukų

Pajūryje, Žemaitijoje, JAS stovykloje, apsilankius klieriko Ramūno tėviškėje. Iš kairės: ses. Daiva Kuzmickaitė, Mildutė Bublytė, Birutė Bublienė, klier. Ramūnas, Janina Šalkauskytė, klieriko mamytė ir sesutė.

iš prieškarinės Lietuvos ateitininkų gyvenimo, pavartyti šiuo metu Čikagoje leidžiamą „Ateities'' žurnalą, gana nuosekliai atspindintį ir Vilkaviškio vysk. katalikiško jaunimo, ateitininkų gyvenimą. Kad galėjome pasigerėti bėgančiam laike užfiksuotais Alytaus gimnazijos ateitininkų idealizmo proveržiais, turime būti dėkingi ateitininkams sendraugiams — teisininkui P. Bakanauskai, mokyt, F. Mikelioniui, mokyt. Martinaičiui, K. Raičinskiui ir kitiems išsaugojusiems brangias fotografijas.

Paroda baigėsi. Netolimoje praeityje nenusakomi žmogaus fantazijos toliai, talento ribos, kada nežinojai, kuo daugiau gėrėtis: moskleivių talentu, ar vadovais, išugdžiusiais nagingus savo mokinius.

Alytaus IX vid. m-los mokinių jų meniški piešiniai, puošę salės sienas, prisidėjo prie parodos pasisekimo. (Išsiskyrė E. Araminaitės ir J. Rumskaitės talentas.) Ornamentai, įvairiausių spalvų deriniai, išreiškę net skonio savybes (saldu, kartu...), bylojo apie sudėtingą žmogaus mąstymo, pasaulio suvokimo, ieškojimo procesą...

Ekspoziciją labai paįvairino Alytaus DAM, MKC, I, II, IV, VII, IX, X, XI ir Miroslavo vidurinių mokyklų, bei internato moksleivių dalyvavimas. Prisidėjo ir suaugusieji: visi gėrėjosi iš Marijampolės raj. Jungėnų miestelio atkeliavusiais margaspalviais margučiais su užrašu „Jums Šv. Tėve'' (Kazlauskienė), kitais — su labai tipiška lietuviška ornamentika (Kalesinskienė iš Marijampolės raj. Salaperaugio km.). Labai norėtusi padėkoti mokyklų dailės mokytojams, jaunimui, visiems, kurie suprato savo atskomybę prieš ateities Lietuvą ir visapusiškai prisidėjo prie parodos sėkmės.

Meno specialistų didžiausias simpatijas pelnė Alytaus dailiųjų amatų mokyklos moksleivių drožinėjimo darbai — koplytstulpiai, rūpintojėliai, kryžiai, išsiuvinėtos lėlytės, apipinti margučiai, šiaudiniai kašeliai, taip pat Alytaus VIII vid. m-los moksleivio Mindaugo Mackevičiaus (Nukryžiuotasis''), II-os vid. m-los Laimos Kiaunytės (11 m.)(„Nojaus laivas'') paveikslai.

Panaši Šventė vyko ir Prienuose — visos vyskupijos geriausių darbų apžiūra. Apie ją, tikiuosi, parašys kiti. Turime vilties išleisti parodos katalogėlį ir įamžinti šią vaikų dovaną Šv. Tėvui.

Neveltui sakoma, kad geras paveikslas yra religinis, nors jo turinys ir nebūtų religinis. Grožio akivaizdoje pamatome savo trūkumus, o tai jau pirmas žingsnis į moralinį atgimimą...

Didžiausio komisijos įvertinimo gegužės 9 dieną vyskupijos apžiūroje susilaukė Prienų internato atstovės Andriušaitytės austi kilimai, gobelenai, D. Jankauskaitės (Skriaudžiai) iš kiaušinių lukštų meniškai sudėliotas Popiežiaus portretas, D. Kazlausko (12 m.) rūpintojėlis, Prienų spec. internato atstovo P. Mitriko lino dekoratyvinė saulė, Martynaičio iš Garliavos medžio dirbiniai — „Šv. Kazimieras'', „Kristus Alyvų daržely'', V. Šeškevičiaus iš Prienų II vid. m-los „Rūpintojėlis''. „Šaukštai''.

Pažymėti buvo: alytiškiai — moksleivių kūrybos centro moksleiviai K. Balčiūnas, J. Strimaitytė, Tomkevičiūtė; Šakių raj. atstovai Pušinaitytė, A. Litvinas, D. Pečiūnaitė, A. Baltkojytė; vilkaviškiečiai J. Ramanauskaitė, L. Zaveckaitė, L. Levickaitė; K. Juodsnukytė iš Prienų spec. internato, E. Pačkauskas iš Kybartų, G. Žitkutė ir R. Žukauskaitė iš Prienų III vid. m-los.

Baigėsi ir rašinio „Liudykime Kristų, kuris mus išvadavo'' konkursas.

Taip ir norėtųsi kada nors susitikti ir paspausti dešinę mokiniams, jų vadovams iš Alytaus II, VIII, X, XII, Punios, Prienų II, Gelgaudiškio, Lukšių (Šakių raj.), Virbalio (Vilkaviškio raj.) vid. m-lų. Jie atsiliepė į mūsų iniciatyvą. Norėtusi pakviesti juos ir į mūsų renginius — jaunimo eucharistinį kongresą Marijampolėje 15-18 d., Alytaus poezijos vakarus, ateitininkų vasaros stovyklas. Konkurse prizinių vietų paskirta kol kas nebuvo. Laimėjo visi dalyvavusieji. Jiems buvo įteikti prisiminimo siuvenyrai. Vis dėlto susitikime dalyvavęs kun. A. Poniškaitis atžymėjo tuos, kurių rašiniai alsavo ypatingu atvirumu meile.

Nuoširdžiai dėkojame pasižymėjusiems konkurse Romui Sadauskui iš Makniūnų kaimo, Gintarei Petrulionytei iš Punios, alytiškiams: Vytautui Langui (II vid. m-ls 11 kl.), Giedrei Stagniūnaitei (XII vid. m-la 9 kl.), Vaivai Rasimaitei (VIII vid. m-la 7 kl.), Daliai Kizalaitei (VIII vid. m-la 8 kl.). Jų rašinius tikimės išvysti spaudoje. O koks bus lituanistų įvertinimas dar pamatysime.

Rašiniuose daug atvirumo, įdomių minčių, tačiau retas galėjo pasigirti turtingesne asmenine Kristaus liudijimo patirtimi. Kviečiame jaunimą šią spragą užpildyti įsiliejant į tautines organizacijas.

A. Geležius

Vilkaviškio vyskupijos ateitininkų valdybos pirmininkas

Popiežiaus susitikimas su Lietuvos jaunimu

Tai buvo tikrai kažkas nepaprasta. Argi mes galėjome pagalvoti, kad Lietuvoje kada nors galėsime susitikti su šventuoju Tėvu, bendrauti su juo, melstis, šnekėtis gimtąja lietuvių kalba? Bet taip buvo.

Šventasis Tėvas labai myli vaikus ir nepagailėjo laiko susitikti ir su Lietuvos jaunimu Jis jaunimui paskyrė susitikimą Dariaus ir Girėno stadione rugsėjo 6 dieną. Jau nuo pat ryto rinkosi įvairių pažiūrų jaunimas, nors susitikimas turėjo prasidėti tik gerokai po pietų. Tiek daug ir gražaus jaunimo Lietuva buvo tikrai seniai mačiusi. Visi, ir tikintys, ir prijaučiantys, ir abejingi Dievui, visi su nekantrumu laukė pasirodant šventojo Tėvo. Ir štai pagaliau atėjo lauktoji minutė, per visą stadioną nuvilnijo šurmulys ir šūksniai, visų širdys pradėjo smarkiau tvinksėti, o akys ieškojo šventojo Tėvo. Ir štai Jis pasirodė. Į stadioną įvažiavo su didele apsauga Jono Pauliaus II stiklinis automobilis. O su kokiom ovacijomis jis buvo sutiktas! Jis gi mūsų visų Tėvas. Šventasis Tėvas iš savo automobilio mus visus sveikino ir laimino, o jaunimas skandavo: „Jonai Pauliau, mes mylime Tave!'' Pirmas ispūdis nepaprastas. Daugelis turbūt net nesvajojo kada nors savo akimis pamatyti šį šv. Petro vietininką žemėje, bet Dievas mums tai leido ir mes pamatėme. Šventasis Tėvas, apvažiavęs garbės ratą, užlipo į jam skirtą sostą ir pradėjo savo kalbą, skirtą Lietuvos jaunimui. Labai keista ir malonu buvo klausyti kaip popiežius kalba gražia ir taisyklinga lietuvių kalba. Pasakyta kalba giliai visiems įstrigo į atmintį. Paskui jaunimas jam giedojo, šoko, dovanojo dovanas. Taip pat jaunimo atstovai pasakė popiežiui sveikinimo kalbas. Nors gamta buvo ir negailestinga, lijo šaltas lietus, bet niekas lietaus neišsigando. Šventasis Tėvas dar pajuokavo, kad mes į savo programą lietų buvome numatę, nors tai neįėjo į mūsų planus. Tai turbūt įėjo į Dievo planus. Maloniai pabendravę, visi kupini Šventosios Dvasios ir šventojo Tėvo gerumo išsiskirstėme namo, tikėdamiesi, kad tai dar nepaskutinis kartas.

Kristina Kemundrytė

Iš Berčiūnų Miško

Lietuvos ateitininkų federacijai priklausančioje stovyklavietėje Berčiūnuose (Panevėžio rj.) birželio 19-30 d. mokėsi, meldėsi ir žaidė apie 120 7-14 metų vaikų. Tai respublikinės JAS stovyklos pirmoji pamaina. Keliasdešimčiai jų vadovų ir mokytojų prieš stovyklą surengti kursai; paskaitas juose skaitė iš Brazilijos atvykęs geras ateitininkų bičiulis kun. Juozas Šeškevičius ir Ateitininkų federacijos tarybos pirmininkė Birutė Bublienė. Jeigu pernai jaunučių sto-

JAS stovyklos Pajūryje, Žemaitijoje štabas. Pirmoje eilėje iš kairės: komendantas Egidijus, meno mokyt. Mildutė Bublytė, Ateitininkų Federacijos pirm. Birutė Bublienė, viršininkė Raimonda Jocytė, mergaičių vad. Ieva Kutrevičiūtė, mokyt. Aušra, klierikas Ramūnas.

vyklinės programos pagrindinė tema buvo Bažnyčios ir tautos kelionė į Pažadėtąją žemę, tai šiemet pirmosios pamainos vyr. vadovės sesuo Dalia Dapkūnaitė ir Rozita Kielaitė, dvasios tėvas kun. Robertas Grigas, dvylikos berniukų ir mergaičių būrelių vadovai bei mokytojai stengėsi visą dėmesį skirti šv. Tėvo vizitui. Paskaitose, pokalbiuose, vaidinimėliuose stovyklautojai susipažino su ankstyvosios krikščionybės istorija, Romos miesto ir Vatikano įžymybėmis, popiežiaus institucijos svarba ir dabartinio šv. Tėvo Jono Pauliaus II asmeniu. Buvo dienos, skirtos pirmųjų krikščionių persekiojimams, reformacijai ir kontrreformacijai, Vilniaus universiteto įsteigimui paminėti, suvokti — ir per rimtą paskaitininkų žodį,ir inscenizacijos, žaidimo pagalba; vyko atkakli sportinė kova Berčiūnų olimpiadoje, intelektualiniais, meniniais ir kitokiais sugebėjimais varžėsi jaunimas pamėgtoje viktorinoje „taškų taškai". O dar tradicinis Joninių šventimas su Panevėžio žygeivių talka, kruopščiai ruoštas JAS suvažiavimas, brangi dovana — Panevėžio vyskupo Juozapo Preikšo viešnagė, žodis, aukotosios šv. Mišios! Tenka su džiaugsmu pažymėti, kad kasmet ateitininkų stovyklos vis labiau „įeina į vėžes", gal kad dalis vaikų jau anksčiau jose buvę, susipažinę su šio sąjūdžio dvasia, gal kad vis daugiau vadovų ateina iš pačių ateitininkų, moksleivių ir studentų tarpo, ugdęsi panašiose stovyklose. Esame labai dėkingi mūsų konsultantei ir gerajai stovyklos „mamai" Lidijai Ringienei (JAV), taip pat visiems dosniems rėmėjams išeivijoje, kurių dėka mažieji galėjo naudotis spalvingais žaislais, rašymo ir piešimo priemonėmis, o „greitosios pagalbos" teikėja s. Kristina Venskauskaitė nepristigo būtinų medikamentų (kurių, ačiū Dievui, šį kartą rimčiau neprisireikė). Tad nieko keisto, kad susirinkus paskutinei rikiuotei į vėliavų aikštę, visų būrelių šūkiai (pagal seną paprotį turintys atspindėti labiausiai įsiminusį dienos įspūdį ar aktualiją) buvo kuo draugiškiausi vadovams.

Atsisveikinimo dienos nuotaikas gal geriausiai perteikė birželio 29-osios dienotvarkės baigiamoji pastraipa — įrašas: „...šypsenos... ašaros... bet mes dar susitiksime."

Vidas Aviris

JAS Stovykla Žemaitijoje

Birželio 19-30 d. Žemaitijoje, Šilalės rajone, vyko JAS stovykla. Tema „Liaudies lobiai". Stovykloje nagrinėjome tautosakas, mįsles, daug vaidinome, rašėme laiškus, žaidėme, turėjome olimpiadą, šventėme Jonines. Stengėmės praturtinti savo gyvenimą vis naujomis žiniomis. Dalyvavo 70 vaikų ir 12 vadovų.

Sekmadienio vakarą į stovyklos atidarymą, pirmą kartą Žemaitijos, istorijoje atvyko Ateitininkų Tarybos pirmininkė Birutė Bublienė, kuri padovanojo mūsų stovyklai daug įvairių medikamentų ir knygučių, taip pat pravedė ideologijos pamokėles. Mildutė Bublytė mus mokė dailės, o Joninių vakarą buvo viena iš baisiausių, bet geriausių laumių. Džiaugėmės ir sesės Daivos Kuzmickaitės religinėmis pamokėlėmis (vaikai ją praminė „geroji Daiva"). Nuoširdus ačiū viešnioms.

Taip pat norime padėkoti. Astai Aleksonis ir jos tėveliams iš Bostono, už rūbelius ir įvairias rašymo, piešimo priemones stovyklai.

Dėkoju stovyklos komendantui klier. E. Arnašiui, vyr. vadovei A. Bučinskaitė, klier. R. Korpavičiui, klier. R. Gerdauskui. Vadovėms: Aurimai, Ingridai, Žanetai, Kristinai, Jūratei, Jurgitai, Gabijai, Ingridai, Dianai, Odetai, Svetlanai, Janinai, Igidijui K., Kunigui Jonui Boginskui. Jūs vadovai buvote švyturiai, rodantys kelią į laisvę, tikėjimą į Dievą. Atidavėte save pamatę mumyse Kristų.

Raimonda Jucytė
Žemaitijos ateitininkų valdybos pirm.

Dalis vadovų JAS stovykloje Berčiūnuose olimpiados metu.
Nuotr. Lidijos Ringienės

LIAUDIES LOBIAI

TRADICIJŲ REIKŠMĖS ŽMOGAUS GYVENIME

Jaunimo grupė iš Belgijos, dirbusi Berčiūnų stovykloje, Kryžių kalne. Jaunimą lydėjo ses. Margarita Bareikaitė.
Nuotr. ses. Margaritos

Tradicijas galime suskirstyti į dvi pagrindines dalis: 1.)tautines, žinomas tam tikroje etnografinėje apimtyje; 2.)šeimos, sukurtas ir palaikomas mažame savųjų ratelyje. Jeigu norėtume pridėti trečią grupę — tai būtų tradicijos ir papročiai, kurie be vizų keliauja iš krašto į kraštą. Kartais jie lyg egzotiški augalai, kuriais papuošiame savo kasdienybę, bet dažniausiai tuos atėjūnus galime palyginti su piktžolėmis, kurios nustelbia vietines vertybes. Dar ir šiandien daug kas yra įsitikinęs, kad viskas, kas importuota (svetima), yra geriau už savo lobius.

Tai ypač pavojinga šiuo metu, kai pasaulyje nuolat maišosi žmonės, produktai ir idėjos. Žinant lietuvių palinkimą nevertinti savo tautos turtų, o vaikytis svetimuosius, mums kyla pavojus prarasti ryšį su autentiškomis lietuviškomis tradicijomis ir papročiais.

Tradicijos ir papročiai pratęsia žmogaus būtį iš praeities į ateitį. Jeigu laikomės senųjų savo tautos tradicijų, kurias žinojo ir jomis gyveno kartų kartos prieš mus, tam tikru būdu jaučiame artumą tiems, seniai gyvenusiems mūsų tautiečiams, tartum esame jų gyvenimo dalis. Vadinasi, mūsų trumpo gyvenimo būtis tų tradicijų ir papročių pratęsiama toli į praeitį.

Jeigu tas pačias tradicijas ir papročius perduodame savo vaikams, o jie savo vaikams, mūsų būtis pratęsiama ir į ateitį.

Tradicijos ir papročiai yra lyg mūsų tautos genai, kuriuos paveldime, gimdami lietuviais, o po to perduodame būsimosioms kartoms.

Papročiai ir tradicijos atspindi tautos tikėjimą, elgesį, pažiūras, pasaulėjautą ir gyvenimo būdą. Tauta sukuria savas tradicijas, o jos, savo ruožtu, formuoja tautos gyventojų charakteristiką. Tai tartum jungtuvių žiedas — be pradžios ir be pabaigos.

Keista pripažinti, kad lietuviškos tradicijos per paskutiniuosius kelis dešimtmečius geriau išliko išeivijoje negu tėvynėje. Žinoma, mums čia niekas nedraudė švęsti bažnytinių ir tautinių švenčių, niekas šeimos tradicijų vieton nebruko „naujų", dirbtiniu būdu sukurtų, kad tik jose nepasirodytų Dievo vardas ar religijos užuominos. Vietoj krikštynų Lietuvoje bandyta įvesti vardynas, vietoj jungtuvių bažnyčioje —

prabangius vedybų salonus. Kalėdos, Velykos, Vėlinės ir kitos šventės buvo draudžiamos viešai švęsti, net jų pavadinimai rašomi mažąja raide, nors čia jokios logikos: tikrinis daiktavardis (šventės pavadinimas) jokioje gramatikoje, net ir komunistinėje, nesiūlomas rašyti mažąja raide! Už tai šventės, kuriose kaip nors pasireiškia pagoniškieji tautos pradai, buvo uoliai atkuriamos, pvz., Užgavėnės, Rasų šventė vietoj Joninių, Nauji Metai vietoj Kalėdų ir pan.

Tradicijose svarbiausias elementas yra šeima. Ne vien tėvas, motina ir vaikai, bet ir seneliai, tetos, dėdės, kiti artimieji giminės bei gentys. Šeimos bendravimas ryškus visuose mūsų papročiuose, o kai kur labai primygtinai pabrėžiamas. Pvz., Kūčių vakare iš visur stengiasi susirinkti šeimos nariai į gimtuosius namus. Ne tik gyvieji, bet ir mirusiųjų vėlės. Ir joms paliekama vieta prie stalo, paliekamas per naktį maistas, kad jaustųsi laukiamos, mylimos.

Tradicijos tampriai suriša šeimos narius vienus su kitais, sucementuoja jų tarpusavį bendravimą, vienų kitiems pagarbą, net sudaro progų užtaisyti atsiradusius plyšius, nesutarimus. Vaikams, užaugus išklydusiems iš savo tėvų namų, tradicijos ir papročiai palieka šiltą prisiminimą. Jau vien dėl to verta į savas tradicijas ir papročius daugiau dėmesio kreipti.

Pirmoji svarbioji rudens šventė — Visų Šventųjų (lapkričio 1 d.), o po jos — Vėlinės. Visų Šventųjų — bažnytinė šventė, atnešta į mūsų krašta krikščionybės. Žmonės ją uoliai šventė, bet ypatingų papročių nebuvo sukūrę. Kas kita Vėlinės.

Tai senovės tikėjimo liekana, apvilkta krikščionišku rūbu, bet vis tiek išlaikiusi daug senųjų bruožų. Lietuviai visuomet tikėjo į žmogaus sielos nemirtingumą. Mirusiojo vėlė turėjo visai panašų gyvenimą, kaip ir gyvas žmogus: vartojo tuos pačius daiktus, įrankius, net rūpinosi savųjų likimu. Tiesa, kūnas nustojo egzistuoti, bet vėlė išliko ir persikėlė gyventi į jai paskirtą vietą.

Vienos tęsė nerūpestingą būtį dausose, kitos dėl įvairių priežasčių pasilikdavo gyventi čia pat, savo artimųjų aplinkoje, pereidamos į medžius, paukščius, vandenis. Vėlių buvimas netoliese teikė žmonėms paguodą ir tam tikrą baimę, kad netinkamu elgesiu jų neužrūstintų. Kad vėlės buvo žmonių aplinkoje, lengva patirti iš įvairių ženklų. Jei malkos židinyje degdamos cypia, jei staiga subraška grindys tuščiame kambaryje, pokšteli siena; jei kaukia, dejuoja vėjas kamine; jei nei iš šio, nei iš to pasibaido arklys, ima loti šuo, tai aišku, kad aplinkui maišosi vėlės. Kai kam pavyksta jas ir regėti. Pvz., Vėlinėse gimęs kūdikis visą gyvenimą matys vėles; jas mato „keturakis'' šuo (kuris virš savo akių turi du šviesesnius taškus), arkliai ir pan.

Vėlės be reikalo gyviesiems po kojų nesimaišydavo, žmonės jų per daug ir nebijojo. Vėlių pavojingumas sustiprėjo krikščionybės laikais, kai vėlė buvo sutapatinama su piktąja dvasia — velniu. Vėlės, kurios jau buvo danguje, savaime aišku, į žemę negrįždavo, nes buvo laimingos. Tos, kurios nepateko į dangų dėl savo nuodėmių, kurios kentėjo skaistykloje, dažnai grįždavo paklajoti į savo gimtąsias vietas, ieškoti maldų ir aukų.

Vėlinių dieną, o ypač vakare, visos vėlės iš skaistyklos buvo išleidžiamos. Jos mėgo grįžti į gyventas vietas, o labiausiai į savo parapijos bažnyčią atsiimti maldų, kurias ten už jas kalbėdavo ar aukodavo gyvieji. Tos maldos sutrumpindavo kančias skaistykloje arba ir visiškai iš jos išvaduodavo, todėl buvo labai svarbios. Laimė, kad gyvieji vėlių negalėdavo matyti, nes būtų mirę iš baimės. Tačiau reikėjo saugoti ir jų neužrūstinti, kitaip vėlės keršindavusios.

Niekas neruošdavo pasilinksminimų Vėlinių vakare, nešokdavo, nedainuodavo, be reikalo nevaikščiodavo lauke. Labiausiai pavojingos buvo tos vėlės, už kurias niekas nesimeldė. Jos slankiojo visur ir, sutikę žmogų, prašydavo maldų. Žmonės stengdavosi pasimelsti ir už pamirštąsias vėles, o kapinėse ant tų apleistųjų kapų uždegti žvakelę, papuošti kapus. Procesijos į kapines su žvakelėmis, maldomis ir giesmėmis, gėlės ant kapų, pamaldos ir privačios maldos už mirusius yra Vėlinių pažymys, kurį verta tęsti.

Amerikoje įprastas „Halloween'' persirenginėjimas ir vaikščiojimas po namus, prašinėjant saldainių bei kitų skanumynų, nieko bendra su Vėlinių (ar Visų Šventųjų šventės) papročiais neturi. Pavadinimas sako, kad tai Visų Šventųjų šventės vakaras) versti į „Kaukių'' dieną nėra visai tikslu), sena anglosaksų rudens derliaus šventė su pasilinksminimu, ypač skirtu jaunimui. Į tą pasilinksminimą eidami, kaino berniokai ir merginos su savim nešdavosi žvakeles ar lempeles, nes rudens vakarai buvo tamsūs. Kadangi vėjas šviesėlę greit užpūsdavo, daugelis ją įstatydavo į išskobtu viduriu ropę, buroką ar moliūgą. Iš to kilo mada pjaustinėti moliūgus, išpjaunant nosies, akių, burnos skyles, padarant baisias ar juokingas minas. Taip pat kaimo bernai mėgdavo bauginti mergaites, einančias į pasilinksminimą. Jie pasidarydavo kaukes, apsirengdavo įvairiais kostiumais, kad tik baisiau atrodytų. Kartais užsukdavo ir į ūkininkų sodybas, prašydami vaišių, prižadėdami jokios žalos nedaryti, jeigu šeimininkai „bus geri''. Iš to atsirado paprotys persirenginėti ir eiti „trick or treat'', kaip dabar Amerikoje priprasta. Nėra abejonės, kad šis paprotys netrukus nukeliaus ir į Lietuvą, o galbūt ten taip pat prigis, kaip šiapus Atlanto, atplaukęs čia iš Anglijos. Reikia tikėtis, akd „trick or treat'' neužstelbs rimtų, gražių lietuviškų Vėlinių papročių bei tradicijų.

D. Bindokienė

ĮVYKIAI IR ŽMONĖS

Vyresnieji ateitininkai

Ateitininkija — didžiųjų nuopelnų sąjūdis. Ankstyvosiose kovose dėl nepriklausomybės ir ateistinio komunistų genocido laikotarpyje ateitininkai savo krauju Lietuvoje ir ašaromis Sibire išrašė ištikimybę Dievui ir Lietuvai. Nepalaužiamo nusistatymo idealistai ateitininkai sudarė nepalaužiamą branduolį atsparos prieš mūsų tautos kruvinus engėjus. Ir išeivijoje ateitininkų įnašas labai svarus. Jie stipriai pasireiškė, ugdant Lietuvių fondą, vystant Lietuvių Bendruomenės veiklą, brandinant jaunimą stovyklose ir mokyklose, tvirtai darbuodamiesi mūsų spaudos išlaikyme ir ugdyme.

Paskutiniosios (rugsėjo 3, 4, 5 d.) metu kilo balsų, kad gal reikėtų keisti svarbios ateitininkų šakos — sendraugių — vardą. Jaunučiai, moksleiviai, studentai ateitininkai — gerai, tačiau į vadinamuosius sendraugius pereina jauni, vos baigusieji universitetą. Jiems, ir daugeliui kitų, nėra prie širdies, kai juos imame vadinti sendraugiais. Kam tai reikalinga? Maloniau būtų akademikai, bet gi ne visi tos grupės ateitininkai yra akademikai, ir jie nenori savintis pavadinimo, kuris jiems nepriklauso. Atrodo, kad daug tinkamesnis pavadinimas būtų Vyresnieji ateitininkai. Tai rišasi su brandumu, pagarba. Vyresnieji ateitininkai skamba daug patraukliau, kaip sendraugiai. Vietoje sendraugis, sendraugė priimdami vyresnysis ateitininkas, vyresnioji ateitininkė — nieko neprarasime.

Juozas Prunskis

Studentų rekolekcijos

Atvažiuokite į Dainavą gamtoje susikaupti ir „Save atnaujinti Kristuje''. Savo kalendoriuose pažymėkite, kad lapkričio 12-14 d. vyks metinės rekolekcijos. Programa prasidės penktadienį, lapkričio 12 d., 8 v.v. Čikagos laiku.

Dr. Arvydas Žygas pagerbtas Stasio Šalkauskio premija

Šaulių inžinierių namuose iškilmingai įteikta antroji filosofo, Šiaulių kraštiečio Stasio Šalkauskio premija. Už kultūros, meno ir filosofinės minties turtinimą ji paskirta profesoriui, Ateitininkų federacijos pirmininkui Arvydui Žygui. Šią premiją, pagerbdami Stasio Šalkauskio atminimą, prieš dvejus metus įsteigė Lietuvos Kultūros fondo Šiaulių krašto entuziastai. Ji kas dveji metai skiriama už itin aktyvią veiklą Lietuvos kultūros, meno, mokslo srityse. Pirmuoju laureatu 1991 metais tapo filosofas Romualdas Ozolas.

Dainavai reikia paramos

Šiuo metu Ateitininkų Federacija vykdo vajų paremti jaunimo stovyklaviečių Lietuvoje atnaujinimą.

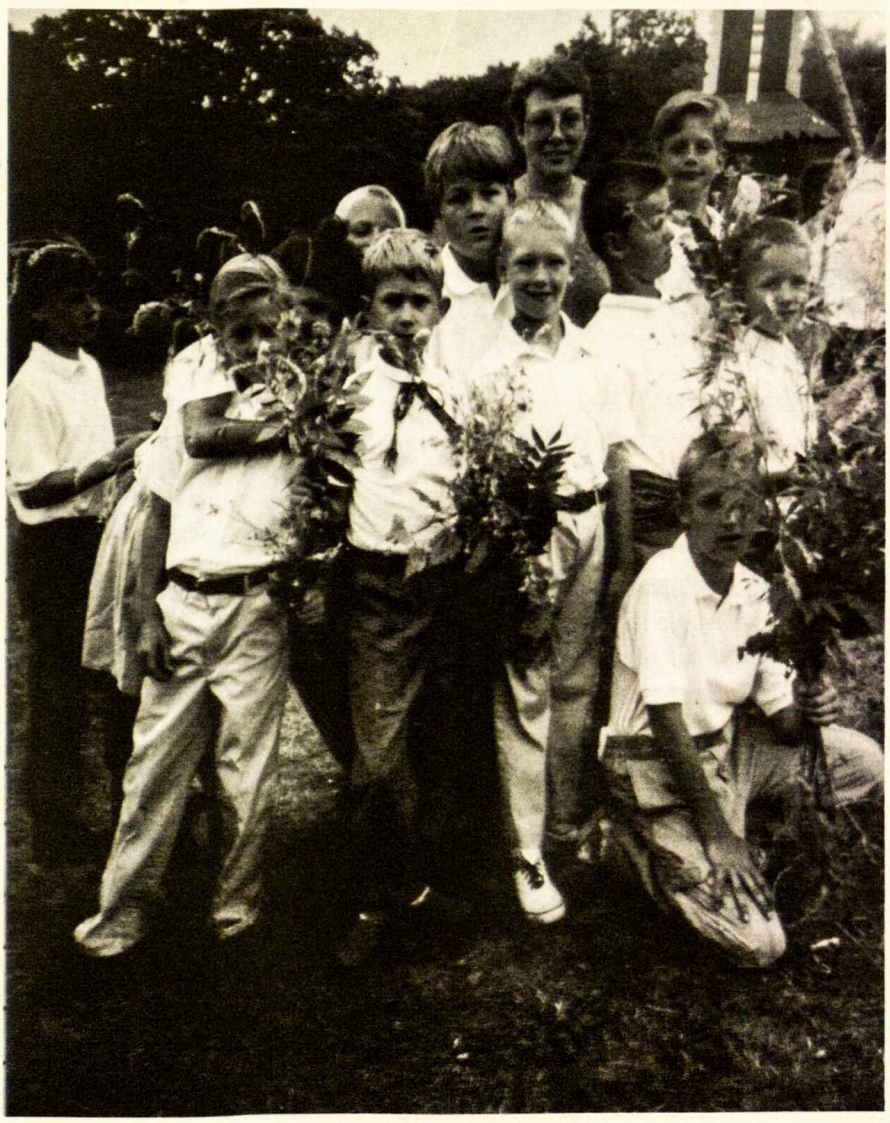

Berniukų būrelis su mokyt. Terese Beržinskiene JAS stovykloje Dainavoje per Žolinę. Nuotr. Birutės Bublienės

Sunkus tai projektas. Jis, kaip ir Dainavos įkūrimas, iškelia daug, ypač finansinių problemų.

Kreipiuosi į Dainavos buvusius ir esančius stovyklautojus, kurių šeimos nariai naudojasi gražia gamta, lietuviška aplinka Dainavoje ir vykstančių stovyklų programų turiniu, kurio pagalba buvo ir yra ugdomi nauji asmenys.

Ne vienas šiandien tebegyvena gražių stovyklinių metų prisiminimais. Tokių sąlygų gal Lietuvoje stovyklaujantiems nebus ilgesnį laiką, bet jūsų paramos dėka ir ten stovyklaujančio jaunimo sąlygos bus pagerintos.

Tad prašome visus profesionalus, buvusius ir esamus Dainavos stovyklautojus, ateiti savo parama į eiles tų senųjų, kurie čia, išeivijoje, savo sunkiu darbu uždirbtu menku pinigu sukūrė milžiniškos reikšmės institucijas, be kurių lietuviška išeivija būtų netokia stipri, kokia ji yra šiandien.

Dėl adresų keitimosi ar jų stokos ne visus galima pasiekti, todėl, ilgiau nelaukdami raštiško paskatinimo, siųskite savo aukas: **Lith. Cath. Federation „Ateitis", Inc. 12690 Archer Ave., Lemont, IL 60439;** ir čekiai rašomi adresuojamuoju vardu. Mokesčiai nurašomi 11-60-35592.

Adolfas Damušis

Sendraugių centro valdyba

Naująją Ateitininkų sendraugių centro valdybą sudaro:

Nijolė Balčiūnienė — pirmininkė.

Teresė Beržinskienė — sekretorė.

Regina Šilgalienė — Išdininkė.

Kiti valdybos nariai įvairiems ypatingiems reikalams: Marius Laniauskas, Linas Vaitkus, Vincas Kolyčius, Česlovas Masaitis ir Vytautas Šoliūnas.

Ateitininkų namuose Lemont, IL

Namų valdyba persitvarkė: Edm. Vasiliauskas — pirmininkas, Alfa Pargauskas — Namų ūkio reikalų vadovas, Petras Kazlauskas — iždo globėjas, M. Saliklienė ir Ir. Polikaitienė renginių reikalams, Aldona Ankienė, Lidija Ringienė, seselė Margarita narės pagalbiniams reikalams ir J. Damušienė — sekretorė ir spaudai.

Valdyba labai pageidauja, kad kiekvienas ateitininkų vienetas pristatytų savo atstovą Ateitininkų namų valdybai, kuris galėtų dalyvauti posėdžiuose ir per jį būtų galima turėti ryšį su grupėmis, kurios naudojasi namais ir, reikalui esant, ateitų į pagalbą namų rūpesčiams.

Perduota Berčiūnų stovykla

Ar Berčiūnų stovykla jau ateitininkų žinioje? Taip! Po ranka nuorašas įsakymo, vykdant Lietuvos Respublikos vyriausybės 1992 m. rugpjūčio 27 d. potvarkį Nr. 846. Panevėžio valstybinės įmonės „Linas" Generalinis direktorius A. Dubauskas 1992.09.21 įsakė:

„Perduoti neatlygintinai nuosavybėn valstybinės įmonės Linas balanse esančią vaikų poilsio stovyklą Kibirkštis Berčiūnuose Lietuvos ateitininkų federacijai. Materialinių vertybių, esančių stovykloje, perdavimui — priėmimui sudaryta aštuonių asmenų komisija, kurioje Lietuvos ateitininkų federacijai atstovauja Vaidas Gudelis, Darius Pietaris, Albina Saladūnaitė ir Eugenijus Rabševičius. Įsakyme nurodoma, kad priėmimąperdavimą reikia forminti aktu iki 1992 m. spalio 1 d.".

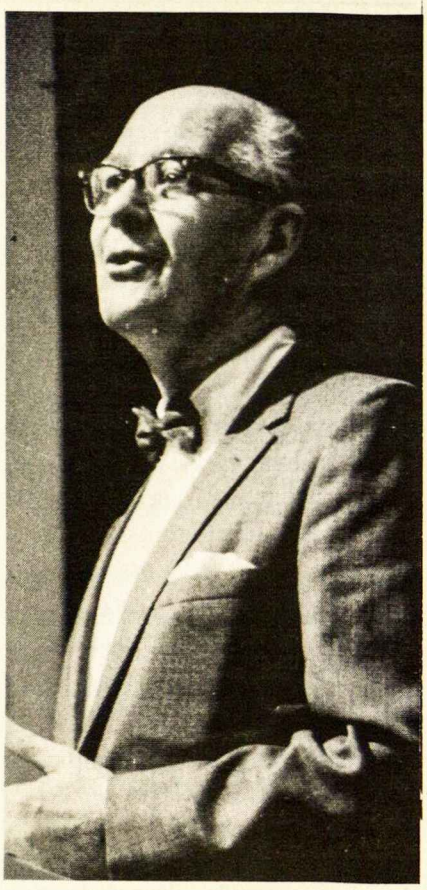

Dr. Adolfas Damušis.

•Buvęs Ateitininkų Federacijos vadas dr. Adolfas Damušis š.m. birželio 16 d. sulaukė 85 metų gimtadienio. Nors šis „Ateities" numeris išeina jau gerokai po gerbiamojo Sukaktuvininko gimtadienio, jungiamės prie visos ateitininkijos su savo sveikinimais ir nuoširdžiausiais ilgiausių metų linkėjimais!

•Birutė Lieponytė-Dailidienė, gyvenusi Čikagos priemiestyje, mirė š.m. birželio 15 d. A.a. Birutė, kilusi iš ateitininkiškos šeimos (tėvai — Janina ir Justas Lieponiai), visą gyvenimą įsijungusi į ateitininkų veiklą. Pastaraisiais metais dirbo su jaunučiais Lemonte. Nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą Kęstutį, tėvus, vaikučius ir visus artimuosius. Užjaučiame taip pat ir ateitininkų organizaciją, kuri neteko uolios, pareigingos ir daug žadančios narės.

A. a. Juozas Bronius Laučka

Ilgos ir skaudžios ligos iškankintas, š.m. rugsėjo 9 d. Bethesda, MD, mirė tvirtas ateitininkijos ir lietuvybės šulas, buvęs Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Bronius Laučka.

Gimė Brocktone, MA, 1910 m. Dar būdamas mažas vaikas, su tėvais grįžo į Lietuvą, baigė Panevėžio gimnaziją ir studijavo teisę Lietuvos universitete Kaune. 1930 m. grįžo į JAV, kurį laiką redagavo, Bostone leidžiamą „Darbininką"; 1933 m. vėl išvažiavo į Lietuvą.

J. B. Laučkos visuomeninė veikla daugiausia reiškėsi katalikiškose organizacijose. Priklausė pavasarininkams, Lietuvos vyčiams, buvo Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos narys, pasižymėjęs ateitininkų veikloje. Į ateitininkų eiles įsijungė gimnazijoje ir jau 1927-1928 metais buvo Panevėžio rajono ateitininkų moksleivių pirmininkas, sąjungos centro valdybos sekretorius. Po metų išrinktas centro valdybos pirmininku. Studijuodamas Vytauto Didžiojo universitete, buvo Studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas, o taip pat vienas teisininkų korporacijos „Iustitia" steigėjų.

1948-1951 metais Juozas Bronius Laučka buvo, tuomet Amerikoje veikusios, Ateitininkų sąjungos pirmininku, vėliau — Sendraugių sąjungos pirmininku. 1978-1983 metais išrinktas Ateitininkų Federacijos vadu.

J. B. Laučka buvo ne tik kone visos lietuvių katalikiškos spaudos bendradarbis, bet taip pat ir kai kurių periodinių leidinių redaktorius. Jis bendradarbiaudavo ir „Ateityje". Malonu pastebėti, kad dar prieš jo mirtį — 1992 metais — Vilniuje išleistas straipsnių rinkinys „Žvilgsniai per Atlantą į Lietuvą".

J. B. Laučkos nuopelnus visuomeniniame, kultūriniame, ypač katalikiškosios veiklos, darbe įvertino ne tik lietuviai, bet už nuopelnus Bažnyčiai 1984 metais popiežius Jonas Paulius II jį pakėlė į Šventojo Silvestro ordino riterius ir apdovanojo specialiu medaliu.

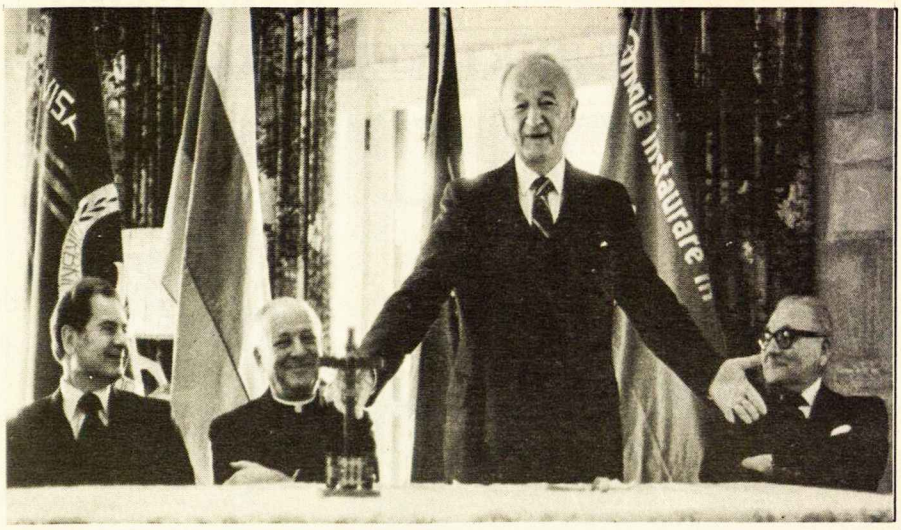

Juozas B. Laučka viename ateitininkų suvažiavime. Iš kairės: Vytautas Kamantas, vysk. Vincentas Brizgys; dešinėje prof. Juozas Meškauskas. Nuotr. Jono Kuprio

Šio kilnaus žmogaus pasiges ne tik jo šeima: našlė Izabelė (Mocejūnaitė), dukterys Pranutė ir Izabelė (bei jų šeimos), jo paliktą spragą jaus visa ateitininkija, visa lietuviškoji katalikiškoji visuomenė.

A. a. prof. Vytautas Vardys

Ateitininkija neteko dar vieno svarbaus žmogaus: 1993 m. spalio 19 d. Norman, Oklahoma mirė prof. dr. Vytautas Vardys (anksčiau Žvirzdys). Jis buvęs Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius, sovietinių studijų programos vedėjas, išleidęs nemažai knygų, o straipsniais bei išsamiomis studijomis bendradarbiavo įvairiuose išeivijos leidiniuose (pvz., Lituanistikos Instituto Suvažiavimo darbų knygose) ir ypač periodinėje spaudoje. Buvo taip pat „Ateities" žurnalo bendradarbis, ankstesnis redaktorius. Rašė ir anglų kalba. V. Vardys ypač reiškėsi katalikiškoje lietuvių spaudoje, buvo ir Lietuvių enciklopedijos bendradarbis.

Vytautas Vardys ateitininkų organizacijoje dalyvauja nuo moksleivio metų. Vokietijoje 1946-1948 m. buvo pabėgėlių stovykloje atgaivintos ateitininkų moksleivių sąjungos pirmininkas, tuo metu po karo atgaivintos

A. a. prof. Vytautas Vardys

„Ateities" redaktorius. Persikėlus į JAV, 1953 m. buvo Ateitininkų federacijos tarybos narys. Vienas iš Lietuvių studentų draugijos steigėjų ir pirmasis jos pirmininkas, įsteigęs Studentų šalpos fondą. Dalyvavo Lietuvių Fronto bičiulių sąjūdyje ir kurį laiką redagavo jų žurnalą „Į Laisvę".

Visą gyvenimą padėjęs išeivijoje puoselėti nepriklausomos Lietuvos viltį, prof. Vardys negailėjo savo jėgų padėti ir nepriklausomai Lietuvai, buvo kelis kartus į ją nuvykęs, nors jau sunkios ligos kamuojamas. Su jo mirtimi Lietuva, išeivija ir ateitininkija neteko tvirto ramsčio.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS KONFERENCIJOS DARBOTVARKĖ

1993 m. rugsėjo 3 d.
ATEITININKŲ NAMUOSE
18:30 val. Konferencijos dalyvių registracija
19:30 val. Literatūros, dainų ir šokių vakaras

1993 m. rugsėjo 4 d.
PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE (Lemont)
08:30 val. Šv. Mišios
09:00 val. Konferencijos dalyvių registracija
09:30 val. Konferencijos atidarymas
Rengimo komisijos pirmininko žodis — *dr. Edmondas Saliklis*
Ateitininkų Federacijos Vado žodis — *Juozas Polikaitis*
Ateitininkų Federacijos Tarybos Pirmininkės žodis — *Birutė Bublienė*
Prezidiumo ir komisijų pristatymas

10:00 val. Paskaita: „Ateitininkija išeivijoje — nuo Reino iki Chicagos''
Dr. Adolfas Damušis

11:00 val. Simpoziumas: „Išeivijos ateitininkų dabartinė misija''
Moderatorius — *Audrius Polikaitis* (MAS Pirmininkas)
Dalyviai — *Indrė Čuplinskaitė* (Toronto/Belgija)
Almis Kuolas (Los Angeles)
Gabija Petrauskienė (Toronto)

12:30 val. Bendri pietūs
14:00 val. Sąjungų diskusiniai posėdžiai simpoziumo tema

15:00 val. Simpoziumas: „Ateitininkų veikla išeivijoje — šiandien ir rytoj''
Moderatorė: *Julija Krumplytė* (SAS Pirmininkė)
Dalyviai:
„Tautinės sąmonės palaikymas, ugdymas...''
Darius Sužiedėlis (New York)
„Visuomeniniai, valstybiniai, politiniai uždaviniai''
Pilypas Narutis (Chicago)
„Organizacija ir jos struktūra''
Juozas Baužys (Chicago)

16:00 val. Atskirų sąjungų pasitarimai
Praveda sąjungų pirmininkai

19:00 val. Bendra vakarienė

20:00 val. Akademija — Kun. St. Ylos pagerbimui (10 metų mirties proga)
Paskaita: *Dr. Petras Kisielius*
Meninė programa: vadovauja *Vakarė Valaitienė*

1993 m. rugsėjo 5 d.
JAUNIMO CENTRE (Chicago)

09:30 val. Simpoziumas: „Ateitininkų veikla išeivijoje — šiandien ir rytoj''
Moderatorė: *Danutė Petrusevičiūtė* (JAS Pirmininkė)
Dalyviai:
„Kultūra: mokslas, kūryba, spauda''
Danutė Bindokienė (Chicago)
„Ideologinis augimas, ugdymas, brendimas...''
Arvydas Barzdukas (Virginia)
„Religinis, dvasinis gyvenimas''
Dalia Staniškienė (Cleveland)

10:30 val. Bendros diskusijos simpoziumo tema

11:15 val. Kalba: „Popiežius ir lietuvių tauta''
Kun. dr. Vytautas Bagdanavičius (Chicago)

11:45 val. Paskaita: „Visa Atnaujinti Kristuje — vakar ir šiandien''
Vėjas Liulevičius (Chicago/Philadelphia)

12:45 val. Konferencijos uždarymas

13:00 val. Pietūs (Jaunimo centro kavinėje)

15:00 val. Šv. Mišios
Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapija (Marquette Parke)
Vyr. koncelebrantas ir pamokslininkas — *Kun. dr. Antanas Paškus* (New Jersey)

Apie ateitininkų konferenciją

Darbo dienos — savaitgalį (rugsėjo 3, 4 ir 5 d.) vykusi ateitininkų konferencija, padalinta tarp Čikagos ir Lemonto, praėjo tikrai sėkmingai. Tikimės, kad jos atgarsiai dar ilgai aidės išeivijos ateitininkijoje.

Į konferencijos svarbą ir jai pasiruošimą buvo pažvelgta rimtai, todėl paskaitininkai bei simpoziumų dalyviai savo mintis, siūlymus (net kritiką) pateikė išsamiai, suprantamai, ne vien skambiais, abstrakčiais žodžiais, bet konkrečių darbų nuorodomis. Konferencija buvo gausi ir publika, kuri pasinaudojo diskusijomis po paskaitų ar svarstybų ir pareiškė daug svarių savo minčių.

Džiugu, kad Federacija simpoziumų vadovavimą perleido įvairių sąjungų pirmininkams, kurie rečiau gali išeiti viešumon ir parodyti savo sugebėjimus. Ypač puikiai užsirekomendavo mūsų organizacijos jaunieji — tiek svarstybų dalyviai ir paskaitininkai, tiek vadovaujantys šioms konferencijos dalims. Aplamai visur buvo daug jaunimo — moksleivių, studentų, jaunųjų sendraugių. Kaip vienas vyresniosios kartos atstovas išsireiškė: „Šis savaitgalis gerokai nušveitė aprūdijusį mano optimizmą, nes pastaruoju metu ateitininkija išeivijoje atrodė visiškai apsnūdusi, lyg niekam jau nebesvarbi, net nereikalinga''. Žinoma, nuotaikos pakilimas netrunka išblėsti, bet, reikia manyti, konkretūs pasiūlymai ras atgarsį ir vyresniųjų, ir jaunesniųjų ateitininkų veikloje.

Konferencija užbaigta įspūdingomis Mišiomis Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje Marquette Parke. Jas kartu aukojo kun. Antanas Paškus, kuris pasakė gilių minčių kupiną pamokslą, ir jaunas marijonas, vos tik atvykęs iš Lietuvos, kun. Arvydas Liepa. Jis vadovauja Šiluvos atlaidams šioje parapijoje. Pa-

Jaunimas gausiai dalyvavo konferencijoje. Nuotr. Jono Kuprio

Simpoziume ,,Ateitininkija'' išeivijoje — nuo Reino iki Čikagos''; iš kairės: Indrė Čuplinskaitė, Almis Kuolas, Gabija Petrauskienė. Nuotr. J. Kuprio

Mūsų nuolatiniai stovyklų, pramogų dalyviai Audrius Polikaitis ir Rasa Poskočimienė.

Vėjas Liulevičius kalba tema „Visa atnaujinti Kristuje — vakar iš šiandien". Nuotr. J. Kuprio

maldų iškilmingumą ypač papildė detroitiškių įnašas: prie vargonų — Vidas Neverauskas, o Pranas Zaranka vadovavo giedojimui. Tuoj po Mišių studento ateitininko įžodį davė Vytautas Žemaitaitis iš Kalifornijos.

Šiame ir būsimame „Ateities" numeryje spausdiname daugumą, konferencijoje girdėtų, paskaitų. Atskiru leidiniu jos nebus išleistos.

D. B.

Sendraugių savaitė Kennebunkporte

Artėjant Žolinei, artėjame ir mes į Kennebunkportą, į pranciškonų vienuolyno vasarvietę. Beveik pusšimtis metų, kai rytinio pakraščio ateitininkai sendraugiai renkasi kultūrinei savaitei.

Savaitę pradedame rugpjūčio 14, šeštadienį, solistės Daivos Mongirdaitės koncertu. Jį suorganizavo pranciškonų vasarvietės kultūrinių programų vadovė Elena Vasyliūnienė. Solistei akompanuoja Lorraine De Gregorio. Daiva Mongirdaitė maloniu ir spalvingu sopranu padainuoja kompozitorių Bizet, Scarlatti, Pergolesi, Mendelson, Puccini, Gilbert & Sullivan kūrinius. Mes ypač gėrimės Klovos, Budriūno, Banaičio operų arijomis ir mūsų poetų poezija, kuriai šie kompozitoriai sukompanavo muziką. Po koncerto vaišinomės pranciškonų vasarvietės šeimininkių paruoštomis vaišėmis, dalinomės koncerto įspūdžiais, išgyvenimais bei prisiminimais su draugais ir naujais pažįstamais.

Sekmadienio rytą galime lepintis ilgėliau pamiegodami, nes mūsų Mišios tik 12 val. vidudienį, kai laikas tirpte sutirpo vaikščiojant įdomioje aplinkoje. Reikia ruoštis Mišių aukai. Šiandien Žolinė. Mamos prisiminimui nuskinu pievoje keletą kvapiųjų čiobrelių, geltonų gaidelių ir nešuosi vienuolyno koplyčion. Prel. Vytautas Balčiūnas, mūsų šios savaitės kapelionas, koncelebruoja Mišias su tėvais pranciškonais. Šiais metais kapelionas kalbėjo apie žmogaus kelionę į Dievą.

Sekmadienį literatūros vakaras. Aldona ir Juozas Rygeliai įspūdingai skaitė lietuvių rašytojų kūrybą nepriklausomybės temomis. Prie jų prisijungė sesutės Kristutė ir Janutė Zdanytės.

Pirmadienį seselė Paulė Savickaitė pradėjo savaitės paskaitų ciklą. Jos tema: „šių dienų problemos ir palaimintasai Jurgis Matulaitis". Paprastai ir aiškiai ses. Paulė nurodė kelią, kuriuo einant nesunku išbristi iš visų problemų ir pasiekti Viešpaties šviesą. Tai palaimintojo arkivyskupo Jurgio kelias. Jo mėgstamas posakis: „Žemė ne rojus — žmonės ne angelai", skatina ir ugdo pakantumą bei atlaidumą, kurie veda į darnų gyvenimą.

Antradienį prof. Edvardas Bubnys kalbėjo apie „Profesinę biznio etiką Vakarų kultūroje ir Lietuvoje". Dabartinė Lietuva siekia pasisavinti vakarietišką finansų valdymą. Ji susiduria su daugybe sunkumų. Labai trūksta studijoms medžiagos. Prelegentas porą metų dėstė Lietuvos universitete ir ten būdamas paruošė studentams reikalingą medžiagą anglų kalba, kuri dabar jau

išversta į lietuvių kalbą. Tauta ir išeivija dar nepajėgia harmoningai bendrauti bei darbuotis.

Trečiadienį kalbėjo Ateitininkų federacijos dvasios vadas kun. dr. Valdemaras Cukuras, STD: „Ateitininkų įnašas į Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą".

Po paskaitos, prelegento vadovaujami, susiburiame žvakių procesijoje. Gražūs ir prasmingi rožinio paslapčių skaitiniai nuteikia mus atsiprašyti Viešpatį, pagarbinti jį ir padėkoti jam už visas, o ypač už brangiąją nepriklausomybės dovaną. Prašome Kristų ir jo motiną Mariją globoti ir išvesti iš klystkelių mūsų suvargintą tėvynę. „Kaip grįžtančius paukščius, parveski Viešpatie ir mus", — kyla mūsų giesmė, o jai pritaria žiogelių smuikai. Danguje šviečia sutemas suplėšiusios žvaigždės.

Ketvirtadienį dr. Jurgis Gimbutas kalba, koks „Užsienio dėmesys Lietuvos kaimo ir miestelių architektūrai". Dauguma žmonių mėgsta atsigrįžti į praeitį, pažvelgti į savo šaknis. Žmogus kuria muziejus, kad juose išsaugotų praeitį ir dabartį savo ainiams. Europoje yra arti 40 didesnių etnografinių muziejų. Rumšiškių muziejus plotu didžiausias, pastatų įvairumu gausiausias pasaulyje muziejus. Tautos architektūra nesiriboja valstybės sienomis. Mes pasisavinname kas mums patrauklu mūsų kaimynuose ir dovanojame jiems tai, kas patinka mūsuose. Mūsų sodybos ir pastatų architektūra priklauso vidurio Europos juostai. Muziejuose išliks mūsų senoji architektūra; dabartiniais laikais ji nepritaikoma dėl skirtingų žmonių poreikių ir skirtingų medžiagų.

Maloniai šiltos dienos. Mus vilioja Atlanto paplūdimys, ekskursijos laivu bei žemyno įdomybės. Moterys mėgsta pasidairyti čia gausiose parduotuvėse. Bet mus labiausiai vilioja filmai iš Lietuvos. Dr. Č. Masaitis paruošė jų daugiau negu tuziną, o mes kiekvieną popietę pasirenkame kurią nors iš jų.

Savaitės slinktyje susirenkame pasitarimams. Prisimename dėl ligos ar negalių neatvykusius ir aplankome juos laiškeliais. Patinka dr. Č. Masaičio gražiai suorganizuota ši kulūrinė savaitė ir esam dėkingi, kad prašomas sutiko organizuoti dar ir ateinančiais metais. Pasiūlyta, kad nariai, turėję svaresnių įvykių, pasidalytų jais su kultūrinės savaitės dalyviais. Leono XIII-jo fondas gali būti veiksminga pagalba Lietuvai. Mums svarbu, kad tėvynėje stipriai reikštųsi ne tik asmeninis, bet ir visuomeninis atgimimas. Mes savanoriškai įsipareigojame: „Dirbti, kovoti dėl Lietuvos".

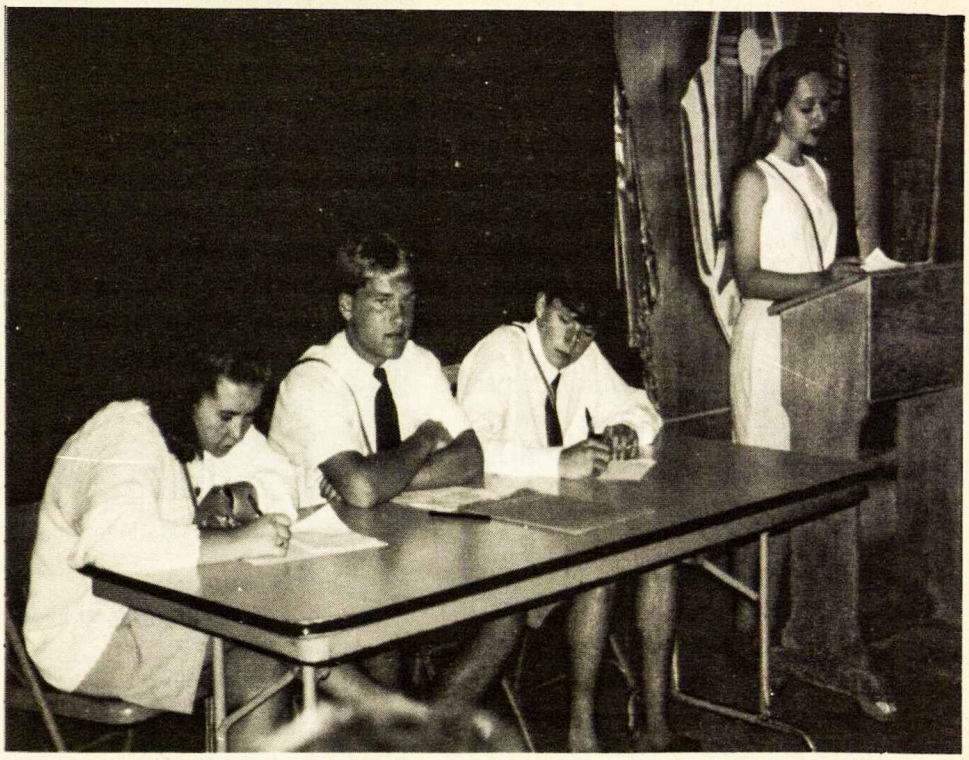

Š. m. MAS suvažiavimas, įvykęs moksleivių vasaros stovykloje Dainavoje. Prezidiumo nariai (iš kairės): Kristina Mataitė, Vėjas Skripkus, Gytis Vygantas; kalba Clevelando atstovė Audra Degesytė. Nuotr. Rimos Polikaitytės

Penktadienį paskutinė vakaronė. Koncertuoja Gina Čapkauskienė. Lietuviško repertuaro dalyje dainavo Brazdžionio, Lemberto, Nagio, Binkio, Baltrušaičio poezijai sukurtas, kompozitorių Sodeikos, Gailevičiaus, Budriūno, Metrikienės, Gruodžio, Govėdo sukomponuotas dainas. Tarptautinėje dalyje girdėjome: Ponce, Di Chiara, Herbert, Romberg — Friml ir kitas.

Daugelį metų girdime solistę. Ginai net lakštingalos vardas prigijo, o šiemet šalia jos profesionalumo pajutome dainoje šilumą, jos artimą kontaktą su publika. Kartu su ja išgyvenome emocinę dainos gilumą.

Šioje kultūrinėje savaitėje turėjome nuolatinių ir proginių svečių. Jiems patiko dalyvauti mūsų renginiuose. Buvo malonu matyti ne tik trijų, bet ir keturių kartų šeimos narius, labai aktyviai prisijungiančius prie mūsų. Kaip jau daugelį metų, ir šiemet visą tvarką pravedė dr. Alfonsas Stankaitis. Gal todėl ir buvo puikios, daug duodančios atostogos.

Konstancija Valiuškienė

Detroito jaunučių veiklos metai

Pirmas Detroito jaunųjų ateitininkų susirinkimas įvyko rugsėjo 25-tą dieną. sustojome ratu, uždegėm žvakes, sukalbėjom maldelę ir pasveikinom naujus narius: Gytį Mikulionį Andrių Giedraitį ir Tadą Kasputį. Globėjos mums truputį pakalbėjo apie ateitininkų ideologiją. Tada susiskirstėm į dvi komandas ir žaidėm žaidimą, kuriame reikėjo atsakyti į klausimus apie ideologiją. Buvo smagu, nes abi komandos baigė lygiom.

Spalio 3 dieną išvažiavome į sodą, obuolių skinti. Vežimai mus vežė tarp įvairiausių obelų. Paragavom visus ir parsivežėm didelį maišą skaniausių.

Lapkričio 14 dieną padarėm Advento kalendorius. Kiekviename langelyje įrašėm gerą darbelį, kurį atliksim tą dieną. Artėjant Kalėdom, gruodžio 5 dieną, susirinkom pas P. Lapšius kepti šližikų ir sausainių. Tiek daug iškepėm, kad prisivalgę, dar visą lėkštę „eglučių" ir „žvaigždučių" parsivežėm namo.

Sausio mėnesį, kartu su skautais, važiavomą į Cranbrook muziejų. Visiem labai patiko kambarys, kuriame galėjai apsirengti ir įsivaizduoti kad esi astronautas.

Vasario gale trys moksleiviai — Audrytė Navasaitytė, Rima Janukaitytė ir Jonas Korsakas pravedė susirinkimą. Mums davė kryžiažodžių išpręsti ir pravedė įdomius žaidimus.

Kovo 13 d. siuvom medžiagines lietuviškas lėlytes. Sunkiai dirbom, kol jas išpuošėm tautiniais rūbais. Berniukų vyriškos lėlės net gavo šiaudines kepures.

Balandžio 17 d. pradėjom ruoštis šeimos šventei. Piešėm, kirpom ir klijavom arklius bei zuikius vaidinimui.

Paskutinį kartą suėjome gegužės 15-tą dieną parepetuoti vaidinimą šeimos šventei ir atsisveikint iki kitų metų.

Nida Lapšytė

Vasario 16 gimnazijos ateitininkai su vysk. dr. A. Deksniu po įžodžio.
Nuotr. M. Šmitienės

Dainavoje su daina! Su akordeonu — Rimas Kasputis.
Nuotr. B. Bublienės

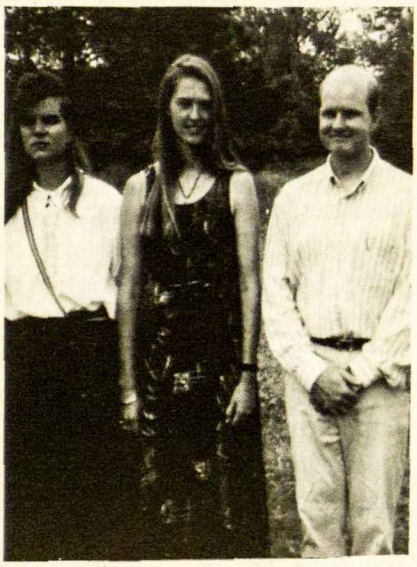

Šiemetinė JAS stovyklos Dainavoje vyriausybė (iš kairės): Danutė Petrusevičiūtė, Vija Bublytė ir Vytas Čuplinskas.

SIMPOZIUMAS
Išeivijos ideologinė pagalba šių laikų Lietuvos žmogui"

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba surengė politinę — visuomeninę konferenciją birželio 19-20 d. Lietuvių kultūros centre prie dievo Apvaizdos parapijos, Southfield, MI. Pagrindinė tema buvo „Lietuva ir išeivija — kartu ar atskirai". Konferencijoje dalyvavo per 200 dalyvių iš JAV ir Kanados. Prelegentų ir kalbėtojų buvo nemažai: dr. Valdas Adamkus, dr. Kazys Ambrozaitis (Į Laisvę fondo pirmininkas), prof. dr. Vytautas Bieliauskas (buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas), adv. Rimas Domanskis, Vaiva Vėbraitė-Gustienė (APPLE mokytojų pagalba Lietuvai steigėja), dr. Juozas Kazickas, Stasys Lozoraitis (Lietuvos ambasadorius), Sigitas Miknaitis (skautų vadas), Romualdas Ozolas (Lietuvos Centro

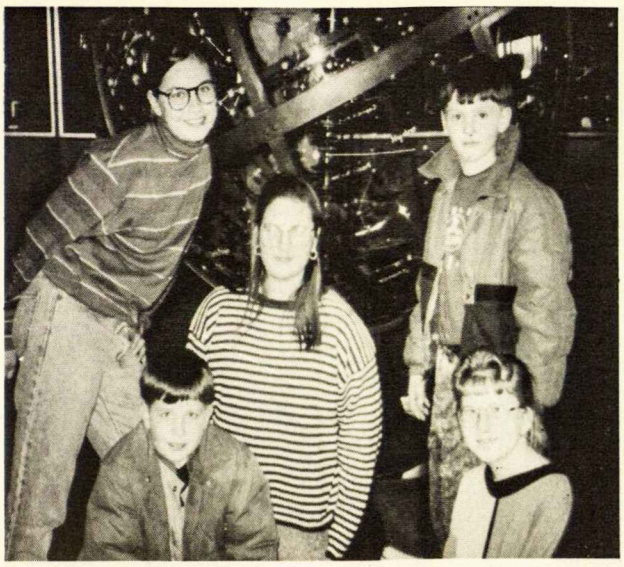

Detroito jaunučiai, apsilankę Cranbrook muziejuje. Nida Lapšytė, Audra Lapšytė ir Paulius Mikaila;' Andrius Mikaila ir Lina Sirgėdaitė.

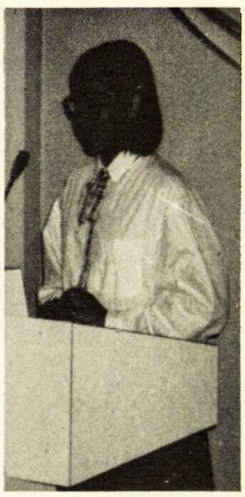

Nida Lapšytė skaito metų veiklos pranešimą Detroito ateitininkų šeimos šventėje gegužės 23 d.

judėjimo pirmininkas), Juozas Polikaitis (Ateitininkų Federacijos vadas), dr. Tomas Remeikis, Aloyzas Sakalas (Lietuvos Socialdemokratų partijos pirmininkas), kun. Antanas Saulaitis, SJ, Saulius Šaltenis (Tėvynės sąjungos atstovas, Seimo narys), Adolfas Šleževičius (Lietuvos ministras pirmininkas ir Lietuvos Demokratinės darbo partijos pirmininkas), prof. dr. Vytautas Vardys.

Simpoziumą „Išeivijos ideologinė pagalba šių laikų Lietuvos žmogui'' moderavo Paulius Mickus (Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkas). Simpoziume dalyvavo kun. A. Saulaitis, dr. K. Ambrozaitis, V. Vėbraitė-Gustienė, S. Miknaitis, ir Juozas Polikaitis.

Kun. Saulaitis teigė, kad išeivijos vaidmuo (Lietuvos gyvenime) priklauso, kiek dėmesio jai skiriama. Jis paminėjo American Medical Mission Board ir Amerikos Vyskupų konferenciją, kuri paskyrė Lietuvai labai daug pinigų ir parodė keturgubai daugiau paramos negu yra tikinčiųjų.

Dr. K. Ambrozaitis konstatavo, kad išeivijoje kultūra klestėjo. Tikėjome, kad „ten Lietuva, kur yra lietuvis''. „Į Laisvę'' fondas rėmė projektus, kurie ryškina tautines vertybes, ar kurie veda prie pilnutinės demokratijos.

Vaiva Vėbraitė-Gustienė apibūdino APPLE organizacijos siekius — ji verčia dokumentus, siunčia specialistus, steigia metodinius centrus. APPLE jau nuo 1991 m. dirba su šviesiais žmonėmis Lietuvoje, kuriems rūpi vystyti švietimą, mokyklą ir aplinką, parodyti pagarbą ir dėmesingumą kiekvienam vaikui. Sigitas Miknaitis apibūdino skautų Dievui, Tėvynei ir Artimui sąvokas, kurias moko dvasininkai ir vadovai. 75% narių yra jaunesni skautai. Deja, medaus mėnuo su skautais Lietuvoje praėjo, ne vienaip ideologija interpretuota 1993 m. Galima padaryti kelias pastabas: kai su Lietuva organizacinis ryšys palaikomas per vieną įgaliotinį — tai negerai; reikia pašventusių vadovų. Skautų vyriausybei šiuo metu rūpi, kad reikia sustabdyti buvusių pionierių stovyklų išpardavinėjimą. Be to, prašo Lietuvos valdžios, kad nesuvalstybintų jaunimo organizacijų. Skautai nepripratę prie etatinių darbuotojų, o prie savanorių. Jei Lietuvos valdžia nori padėti finansuoti projektus, padėti parūpinti skautų vasaros stovykloms maisto, ar duotų leidimą naudotis patalpomis, tai kitas reikalas.

J. Polikaitis pastebėjo, kad ateitininkų pirmieji ryšiai buvo atsargūs. Turbūt buvome paskutinioji atsikūrusi organizacija. Buvo keli pozityvūs žingsniai. Dr. Arvydas Žygas nuvyko į Lietuvą labai kritišku momentu. Jam pasisekė užmegzti ryšius ir pradėti ateitininkijos atgaivinimo darbą Lietuvos ateitininkija domėjosi savo ideologine praeitim — skaitė Šalkauskį, Paškų, Maceiną ir Ylą. Asmeniškas kontaktas su vadovavimo pagalba — pati efektingiausia priemonė. Siekiama skiepyti paklusnumą ir atsakomingumo jausmą. Išvengta dviejų organizacijų. Esminių

Jaunieji ateitininkai vaidina Detroito šeimos šventėje gegužės 23 d.

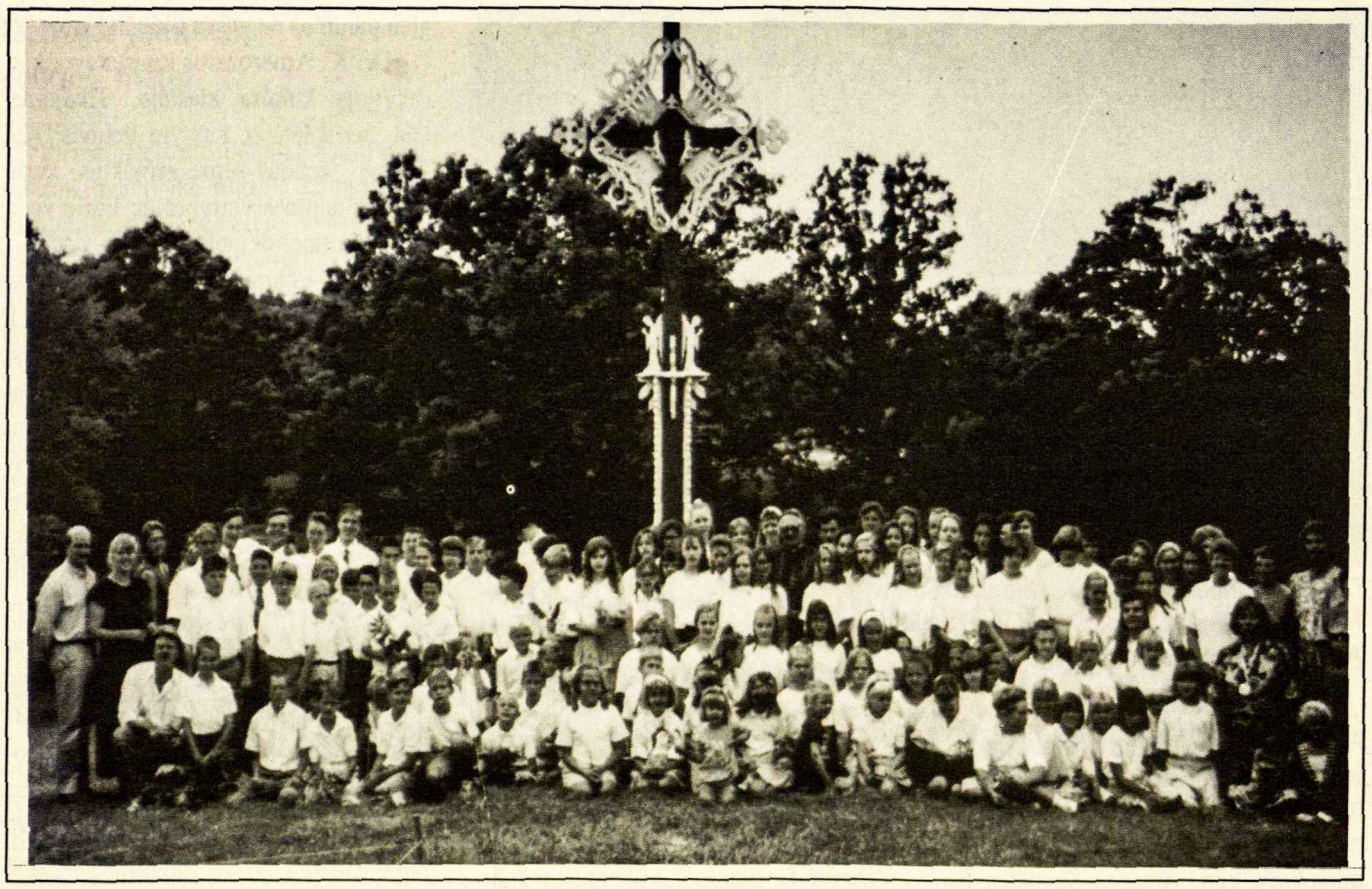

„Tautinė laiko raketa", tai šios vasaros pavadinimas jaunųjų ateitininkų stovyklai Dainavoje. Čia matome visus tuos, kurie „Raketa" skrido. Nuotr. Mildutė Bublytės

kliūčių nejaučiama, tik medžiagines. Juozas Polikaitis sutiko su Sigitu Miknaičiu, kad stovyklų žemės priklauso Lietuvos jaunimui ir kad jaunimo organizacijos centras nepriimtinas — tai rodytų, kur ir kaip veikti. Ateitininkai ir skautai nenori koordinatorių, o tik tų organizaciją demokratiškai išrinktų vyriausių valdymo organų. Reikia taupyti jėgas ir eiti į ateitį.

R. K.

LOS ANGELES ATEITININKŲ ŠEIMOS ŠVENTĖ

1993 m. balandžio 25 d. dr. Zigmo Brinkio erdviuose namuose ir sode įvyko metinė ateitininkų šeimos šventė. Jai vadovavo sendraugių pirmininkas Almis Kuolas, o jaunesniųjų pasirodymus paruošė Marytė Newsom ir Danguolė Kuolienė.

Šventė prasidėjo kun. Stasio Ylos mirties dešimtmečio prisiminimu. Moksleiviai ir sendraugiai skaitė ištraukų ir dr. Ylos prozos bei poezijos ir apskritai prisiminė moksleiviams mielą vadovą, kilnų žmogų.

Po to, mums kalbėjo Gintė Damušytė, diplomatinė Lietuvos Respublikos delegacijos narė prie Jungtinių Tautų New Yorke. Ji plačiai ir įdomiai nušvietė Lietuvos rolę ir bėdas, iškylančias dalyvaujant toje didžiulėje organizacijoje.

Julius Raulinaitis

Lipniūniečiai pradėjo veiklą

Kun. A. Lipniūno kuopa pradėjo šių metų veiklą rugsėjo 25 dieną tradiciniu „bar-b-que" pas Rasą Gierštikaitę. Diena buvo labai nepasisekusi, stipriai lijo. Tačiau du drąsūs nariai, Audrius Čarauskas ir Kovas Norvilas, kieme su lietsargiu visiems kepino dešreles ir kotletus.

Pereitų metų veiklos užbaigime, šeimos šventėje, buvo išrinkta nauja valdyba. Ši valdyba buvo pristatyta susirinkime: kopirmininkė Vilija Gražulytė ir Venta Norvilaitė, vicepirmininkas Rimas Putrius, iždininkė Irena Kvantaitė ir sekretorė Audra Prialgauskaitė. Šių metų globėjai yra dr. Algis Norvilas ir Asta Tijūnėlytė.

Pradėjome diskutuoti, ką norėtume šiais metais atlikti. Nusprendėme, kad kuopa turėtų atlikti daugiau gerų darbų, padėti visuomenei. Jei pasiseks, kuopa važiuos padirbėti valgykloje, kuri maitina vargšus, važiuosime aplankyti senelius senelių namuose, padėsime pravesti olimpinius žaidimus atsilikusiems vaikams, pabendrauti su Vaikų Vilties

ligoniais, ir dalyvauti eitynėse, kurios pinigus renka kilniems tikslams.

Toliau kalbėjome apie temas, kurias būtų įdomu nagrinėti susirinkimuose. Mes visi gimnazistai, tenka spręsti, kur toliau tęsti mokslus, todėl būtų visiems naudinga ir įdomu pakviesti kelis studentus papasakoti apie jų įspūdžius universitetuose. Taip pat nemaža grupelė moksleivių važiuos į Lietuvą ateinančią vasarą. Būtų įdomu pakviesti neseniai viešėjusius padėti suplanuoti kelionę. Lietuvos politinė ir ekonominė padėtis vis keičiasi, ir moksleiviai ne visai supranta, kas ten vyksta. Norėtume pakviesti žmogų išaiškinti mums, kas ten tikrai dabar darosi. Norime pakviesti gimnazistą, neseniai atvykusį iš Lietuvos, papasakoti, kaip Lietuvos ir Amerikos kultūrinis gyvenimas skiriasi ir kokius sunkumus išgyveno, įsikurdamas Amerikoje.

Pagaliau diskutavome visų mėgstamą temą — iškylas. Pirma kuopos išvyka bus spalio 30 dieną. Važiuosim į miškelius pasivaikščiot, pasidairyt ir vėliau vakare aplankysime (Kaukių dienos proga) užkeiktą namą.

Venta Norvilaitė

Ventos Norvilaitės „Velykų Bobytė", JAS stovykloje Dainavoje.
Nuotr. M. Bublytės

Kalifornijos ateitininkų šeimos šventėje įvyko kun. S. Ylos 10 mirties metinių paminėjimas. Programą atlieka vyresnieji moksleiviai. Nuotr. Antano Polikaičio

Los Angeles, Kalifornijoje š.m. balandžio 25 d. įvyko ateitininkų šeimos šventė ir kun. Stasio Ylos dešimtųjų mirties metinių minėjimas. Čia matome programą atliekančius jaunučius ir jaunius. Nuotr. Antano Polikaičio

Ar tikrai mūsų galvos smėlyje?

Vincas Kolyčius

„Ateities'' žurn. (gegužė-birželis) redaktorė D. Bindokienė parašė vedamąjį: „Laikas traukti galvą iš smėlio''. Jos susirūpinimas mūsų veiklos ir organizacijos tęstinumu labai realus ir į iškeltas mintis visiems ateitininkams vertėtų atkreipti dėmesį.

Perskaičius straipsnį, kilo klausimai, ar mūsų galvos yra tikrai smėlyje, ar jos sukosi virš žemės, nežinodamos, kur sustoti. Ar mes nesame praradę savo ateitininkiško identiteto, ar tikrai dar žinome, kas yra ateitininkas?

1949 m. „Ateities'' Nr. 1 buvo išspausdintas A. Maceinos straipsnis „Kas yra ateitininkas?'' Berods, praėjusių metų viename „Ateities'' numeryje tas straipsnis (gerokai sutrumpintas) buvo perspausdintas. Problema betgi yra, kad mes į tas iškeltas mintis rimtai neatkreipiame dėmesio.

Kodėl mes pasimetėme? Ateitininkų pilna įvairiose organizacijose, kraštų bendruomenėse, jaunimo ir šalpos veikloje, bet nebelieka kam globoti moksleivius. Galbūt galvą ne smėlyje laikėme, bet žvilgsnį nukreipėme į tautiškumą ir inteligentiškumą, kaip redaktorė D. Bindokienė pažymi. Tai nieko blogo, bet praradom patį pagrindinį mūsų tikslą: „Visa atnaujinti Kristuje''. Jaunimui, kuris „nubiro'', nepajėgėm įdiegti tos ugnies širdyje, kad ji degtų, liepsnotų ir tas jaunuolis suprastų, kad „ateitininkai, tai žmonės, kurie aiškiai ir ryžtingai stovi Kristaus pusėje ir eina į visas gyvenimo sritis, nešdami Jo Dvasią'' (A. Maceina).

Gal tai skamba kaip pamokslavimas, arba „davatkiškumas'', tačiau apie tai kalbėjo ir prof. Dovydaitis, nors tais laikais ir tautiškumas, ir inteligentiškumas buvo taip pat svarbūs. Mūsų šūkis neturėtų būti tik šūkis, tiktai teorija, bet gyvenimo realybė. Kauno vyskupijos ateitininkų valdybos pirmininkas Mindaugas Kuliavas į klausimą: „ar nemanai, kad mūsų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje'' yra tiktai šūkis?'', atsakė: „Ne! Jei būtų vien šūkis, tiek žmonių nesirinktų pas mus. Ir jei būtų tai vien tik šūkis, tai, truputį pasiaukoję tarp ateitininkų, daugėlis vėl išeitų''.

Pas mus išėjo daug. Išėjo Toronte, Čikagoje ir kitose lietuviškuose talkiniuose. Kodėl? Apie tai reikėtų pakalbėti, reikėtų paklausti ir tų, kurie išėjo.

Liūdnokai skamba D. Bindokienės pranašystė, kad „nujaučiamos laidotuvių varpo skambėjimas išeivijos ateitininkai''. Tikriausiai ir ji pati netiki, kad tai atsitiks, bet gerai, kad ta mintis buvo iškelta.

Yra dar ir prošvaisčių. Teko kelias dienas šią vasarą pabūti sendraugių stovykloje Dainavoje.

Tai buvo jaunos šeimos su savo vaikučiais ir keletas „senelių''. Stebint tuos jaunus tėvus ir jų vaikus, susidarė vaizdas, kad ateitininkuose dar yra gyvybės. Jautėsi, kad tai buvo viena graži lietuviška šeima (apie 160 galvų). Reikia tikėtis, kad ji dar ir ateitininkiška. Tautiška, lietuviška, tai tikrai. Grįžęs į Torontą, pasakojau jaunoms šeimoms, kad stovykloje negirdėjau anglų kalbos. Man atsakė: „Palauk, kol vaikai pasidarys „teenagers'', ar tada jie dar kalbės lietuviškai''. Tačiau, stebint tėvus, kurie beveik visi yra stovyklavę Dainavoje, būdami moksleiviais, galėjai pajusti, kad jų galvos dar „nėra smėlyje''. Tikėkim, jog jiems „Visa atnaujinti Kristuje'' nėra tik šūkis, bet gyvenimo realybė.

Noriu baigti prof. Dovydaičio žodžiais: „Kristus yra pirmas ir paskutinis mūsų gyvenimo tikslas, mes pasiryžome viską atnaujinti Kristuje, — tai kad neprieštarautumėm savo žodžiams, kad nepasiliktume tuščiais pagyraisveikmainiais, būtinai turime parodyti, ir kiek galint greičiau, kad Kristus, Dievas-Žmogus, yra mums tikriausias FAKTAS (1911 m. „Ateitis'').

Ir galų gale atkreipkime dėmesį į D. Bindokienės žodžius: „Tik mes patys galime atsakyti už save ir savo organizacijos tęstinumą''.

Hamiltono jaunučiai ateitininkai.

ALp(LKA)1786
1993, Nr.4/5